

Մեր ցաւակցութիւնները իր այրիին և
ցաւակներուն :

(Temp. p. 7. 12)

ՀԵՅՐ ԷՌՐԷՀԵՄ

...ՄՕՐԱ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ...

Երբ տեղափոխվեց անձրևի մը տակ
ՏՈՐ Մարգարիտն ազգերով դիմեցին
Տարտառ ձնայի գեմը, եւ յոյս ունեի թէ
պիտի գտնար շուտով Չեղալ: Չեղալ:
Երկտող գետն ալ չգրեց: Ինչպէս պէ՛ր,
երբ կարգաւ շէր դիտուր մայրս: Գառա-
նայի իր. դիտուր ալ խմոր չուղեւ: Երբ
չապուկե՛ր զժըր իր ձգէր խմորը որպէս
թիթուի, ճախ փրան իր շատա մանմորով
իր խաւանքերս ու շէշեր կրէ՛ր ձմռան խնդ
ու պերճաւոր իրեն զննէ՞ իրար:

[illegible]

Մենք ՀՀԿԻ կրթնէֆտը ճանցանք ցտեղի ճաթիկներուն մէջ: Երբ ցորենի դարձերը բնածաղիկներուն ուսին վրայ տուգան մեր տուններէն ներս, մենք, սայլերէն շուր, կորցանք, կորցանք, կորցանք, կորցանք: Եւ բոլորը դիտեանք մեր պաշտօն ու հիւրեանքներ բոլոր դրացիներուն ու լոտներ ու քիչքի պահան, մեր զ'ըլի ցորենի կէտ: Աճէմ սակկելու կը կէնէլ...» Եւ ամ ՎՍՆՆՈՎ արտաբնական, միմա լոտեց զ'ըլի ցորենի սարկելու թող իղէ...»

— Սաբիկ Պաճո, մեր մինձ պոկիչէ մէջ էկէ՞ք մըլդի ցորենն ստկելու...

Բոլոր «պաճօն»ները կուզային: Ո՛վ որ
տուր պահիչ ունեյ հետը կը բերէր: Կը
բռնէին, կը նստէին. ըսել կ'ուզեմ՝ դե-
մին պոկիւնէրու շուրջը եւ կը սկսէին
տակել ցորենը հաստ առ հաստ, քարերը
սառ...:

Երբ Հէյր Էբբէհէմը հատիկ հատիկ վը
ստուէր սատառայ քարերէն, արդէն ի-
նիւն կ'ըլլար ու պահճեմը իրենց պըռ-
իւնները շալկած՝ կ'երթային իրենց տու-
երը, կրկնելով՝

— Աղէկիկ ցորենն է խանութ, սաղութնով
 ւտիք, սաղութնով ուրախութիւնով,
 չխրքի խաղաղութնով ուտիք ... Հէյր
 բռնէ՜մի պէտէ՜թէ՜ մէջէ՜ Ադնէ՜ ... :

Գիտէ՞ք, ցորենը պէրէգիթով ուտելու, որքան ախար է չափազանց դրժել, ախլորէ երաժել։ Ան ալ կ'ըլլար իր կարգին։ Աղաքացւոյն լիւրտ Ոսան աղլէն զիտելէ ինք որո՞ւմէ, է՛բբ, որո՞ւմէ ցորեն տառն էն։ Ե՛ր պահաններ, է՛բբ, որո՞ւն ցորենը Դերտորէն է։ Ծորենը է՛բբ պատրաստ է, է՛բբ պէտք է երբեմ առնել ու շալաքը քաշել։ Ի՞նչպէս չգիտեմ, տարիներէն, աղաքացւոյն Ոսան է՛ր ու Հայերու ալ ի՞նչ աղաքացւոյն։ Անէ՛ք ինձ Ոսային մտադրը աղաքցիէ մէջ է՛ն որ ճերմկած էին, ալլ ինք թաղերուն մէջ։

Կուգար Ուսոն, Կ'առնէր ցորենի ահա-
ին պարզեբը, Կը բեռնէր իր ձերմակ
իտուն վրայ: Զարաջի ձիերն ալ միշտ
երմակ Կ'ըլլան: Ուսոն երբ Կը սկսէր
խաղարկել, մայրս Կը ձայնէր.

— Ուսո՞ղու պիտի հա՛... :
Ուսոն քանի որ քիւրտ էր, քրտերէն
պէտք էր խօսիլ. անոր համար ալ մայրը
ընդամու կ'ոտէր, չարտ տէր հա՛... :

Ուսանողները կ'ընդունվեն ու վր քաղեր :
 Եւ, նորարարներ, այսինքն՝ քոյր, քոյր,
 դրացի, եղբայր եղբայր, քոյրեր եւ նո-
 րարարներ, այսօրէն կ'ըսեն որովհետեւ
 ստանէինք, եթէր հասնէինք, Ռուսիոյ ձին,
 Ռուսիոյ մենք թափօր վր կապուէինք, ձին
 խոնկնէ մենք հետեւէն համարայ կ'ը-
 նանք... :

Ուսօն, սուր փայտէ խթանովը կը մշտէր
ին ու կ'ըսէր. «տէ՛հ, տէ՛հ, տէ՛ մ'իրսաւ,
տէ՛հ»: Զին Հէյր էրբէհնի մէկ պէտէ-բէթով
անբացած հատիկներու բեռան տակ Փշա-
ով Փշֆալով, կոպերուն անկիւնը քաղ-

[illegible]

Կը զատանայինք:
Երկուս ըր փերէ ալ Հէյը կրէրէհէմը Ու-
տիկն զարգայտն մէջ ճարտարի մեղիկիւ-
մը դիտելցամ: Ժամը քարերու տակ ճրդ-
լումամ: Հոգին կամ՝ ճերմակ մարտը
արտաբամ՝ կը զատանար այլեր, փոքր
եր ամբողջ պէրէհէթովը կը բարձր մեր
կարաններուն մէջ, կ'օտտուէր Տէր Արսէ-
լին նշխարներով:

Հէյրէ կըրէ՛հէմը մեր առննըրէն ներս,
Բեր մատաննըրէն, մեր գլխէրննըրէն բը-
սար պակտն չէ եղած: Ան՝ մեր մօրերուն
պարզանդին ալ խէրն ու պէրէֆէթին էր:
Դնէք բոլորս անոր պէրէֆէթին պտուղն
հնք, գիտէ՞ք...:

Երբ բարձրագույն, բարձր և ևերդարձ
 խնամք ապրեցի հուշարդ առնելու՝ զոր
 երբ հոգարդ քը հուր, այն ամեն մեծ -
 Դարդը եր մաքեց արքայան ծառը, ինչ
 ժամանակ Հինգ Զինված Գնացեալ եր զմեր
 առաջակից քը ՀԷԿ և եր զմեր հրակի վրայ
 Հեռեմակ առկեր եր խաբեցի ու յարմար
 առնալ ուր զուր Գնացեալը։ Չարտամ խաբը
 Հինգը հեռեմակ տարեհեռեմակ եր ցաւա-
 րած, արձույն գտեցաւ եր չեմքեր ձեռնել
 Դարձարը։ Մտալէ Կոմիտէ մեկը։ Գիտե՞ր
 Դարձարը եր եկելու ուր, զմար առնալ
 Զարմանք եր գոյանալու քը առն ուր
 Դարձարը ըրէ՞ - ըրէ՞ ծառեկոյ։ Ուրեմն
 Դարձարը ըրէ՞ - ըրէ՞ եր մաքեց Դարձարը, այլեւ
 չեմքեր և Գնացեալ ծառը ինքնիցն ու յարմար
 Եւայտ ինք խաբեցի և անոր ալ զմար առ-
 նալու խաբ ուր, այսքանը ուրիշ։

Ու կը սկսէնք զգալ զգալ լայնի մաշկ
 արածած Հէյրէ կրթիկ հոգի: Միջին տորիկ
 իր քրքի, աշխարհի մեր նորածին կարգը
 արած թորը, պարսառ ստեղծ կը ճանաչ մըրը
 իր թիւ նսնիռառ ընկեալ, ընկեալներով
 իր զգայներուն հանած ծայրին հոգի: Յեռ-
 ցալ աշխիւն կ'աղբ: Մնեք փոխադասութեամբ
 իր խոփէն թէ յարեց տարի, ան աւ մեկ
 եւս միտաբն մեծ տխրութեամբ պիտի լի-
 նա մաշկը զգալ մը, ուրիշ ընկալի մը
 տպուող մեղեդիոր...:

Եւ ... ապալէս, ինչպէս եղաւ, ինչո՞ր
 եղաւ չեմ գիտեր, օր մըն ալ մեհեք, մեծ
 Դայր, մեծ Հայր, քոյր եղբայր, Հայր -
 մայր, եղբայրներ եւ քոյրներ մեծ քաղաք
 ի, լաւ քաղաք չէ ըսինք ու մեր ամէն ինչը
 հաւաքեցինք, Իսթանպուլ եկանք:

Եկանք բայց մայրս լինէ ըրաւ չըրաւ
բրնձի հատիկներու, ցորենի հատիկնե-
րու, ոսպի հատիկներու, կորկոտի, սի-
նեռի, սմառնեկի առաքակներու մէջ փոր-
նէ ձէյր իջրէհմու պէրէքէթն ալ իր
հար բերկի

Իբրեւ ալ կարծեց: Մայրս սխալած էր: Իստափ Հէյր էրբէհէմը չկրցաւ յարմարիլ մի քան տան: Ինչպէ՛ս յարմարէր: Ինչ-
պէ՛ս փար տան: Ընէք մատուռի մէջ, ը-
սէք զԷլէբէ մէջ, Հատափոր կարասներու
Իտերիմ Հէյր էրբէհէմ մը կընա՞յ ապրիլ
հաշտ մը բլաւթիբէ՛ մանանի մէջ... Հըր,
հաշտ, կընա՞յ ապրիլ:

Զարկեցաւ: ելաւ ու դնաց, հեռացաւ
 Եւ տունէն: Անկէ յետոյ մայրս ի գուր
 անաց մեզ մայլեզ եփել: Մայլեզը դար-
 ճաւ փարկանդակ: Ու երբ Հէյր երբէհէմի
 մայլեզը մեր տան մէջ փարկանդակի համ
 արտաւ, մայրս չէր կրնար աստեղ ասել:

Եւ, Հէյր էրբէհէմը անդամ մը իւս
անհեցայ ծօրս յուզարկաւորութեան օրը:
Հէյր էրբէհէմ աչս անդամ տեղատարակ
տեմբու մըն էր. կուզար կը լուսմ ծօրս
լազաղը:

Հէրէ իբրէհէմն ու իր պէրէֆէթը Էրր
գոր զազաղը 4ը լուսին Տէր Մարկոսին
սօցթքին խառնուած մտածումներն ալ
ողին մէջ Էր ռառնուին Հարգումը:

— Կնիւկ պէ՛, մեռնելիք օ՞ր դառար...:

**ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԵՍԸ**

ՎԵՆԵՏԻԿ, ԿԻՐԱՆԿԻ, ՅՈՒՆԻՍ 19. —

Այս օրին էլ վեր ետ կարճատևի՝ ծաղիկ կդրժնանք մեզ, մենք միմյանց մեր աստուծոյի վերաբերեալ ձեռնարկելով զորանք օրքա՝ յայժմ չաղբիւրի, ջրաստի քակեալանք զորոն վերոն, շալցք թաղ ձեռնարկանք զստանալն ծառայողն և մայրածամի ախտաստալք, և զորոն շալցք թաղի՝ քերականանաւ և Ուրդ շանդոպանի թնդալով զորոնանք մեմբք, յայ օրն էլ վեր վնկեմի թաղ զորի տեսող էր ջրաստալք քանակն ներկէ և վերածովով ծովակն տակի թաղն խորքալքով շալցք թաղ զինի, խտուն զպարտկիւն յայ ճանաչանք թիւ, պաշտօնական շալցք արքայի վնկեմի, և ապօք տա Աստուան և Եր շալցք թաղի թիւ:

Եւ ոչ աշարժք տալին: Մտորանք ինս
խաղաղեան վարձարեան չհմարտելի
վրայդանմար Միքիմարով սկստան վր
տանս իմացալեան շարժումի քր մար
դուան պատկերի: Մտոր չազարի կզկի
նա զմանաւորեան զմարտապիլեան ե
րկադարձումի վայր: դարձոր նարաւ
նա սերունդի իմացալեան ու տալայի
Լրբակեան զործունելեան վայր: Երկր
միջէ ալս ուները ստեղծեցին ձեռ ողեւ
տարբիւնն ըլլայ Լեկեղեքեան, ըլլայ
ազգային գեանի վրայ, սատարելով
միջոց մարտով չալ գերմանեան եւ զաբ
արքայի տալով սերունդին:

[illegible]

ՄԱՅ ՀԻՄՆԱԿԱՆ տեսակէշտնէրը, Մու-
րադ - Ռադալայէլեան վարժարանի տե-
սուհ՝ Հայր Ռաֆայէլ Անտոնեանի, բաց-
ման խօսքին, ամալէրձի պաշտօնական
Հանդէսի առիթով:

Այդ օրը զոգապանի պատանդներին լսելու հետևանքով Մանուկը ընթերցում էր «Կարգադրության հաջ քաղաքից անմեղությունները», հաստատում համառաքել էր. «Երբ մեծ դուռնի մի պիպուկվում արը, ինքն ինքն զրկե զարդ զգալուն իրականությունը, ուսումնասիրե զհասարակական հասարակությունը, երկրաբանությունը մանկի չեղանակով լինելու հետևանքով, հայկեցի մարդը անբարեխաղիվ մը եղա, պատարագը արժեքներ հայեցողի, մեր զարգացման մեջ էլ: Բաւ է րո՛ւ անտէր գտնուի զարգացողուն է միջնադար հայկական: (Ուրախ – Թափափախվալ փոփոխական է մէկ անտէր արժեքներ ծառայել ապրել երկրի մէջ կարել խորապատմական անցյալը պատմական շաւրը ապրել:

Սեպտեմբերի պատահական հանդիպումները հիշքի հանելը սուրբ պատարագի գոհարանական աղօթքով խորհրդի տեսող Տոբ Տառնապանին։ Քանի որ աշակերտները ու անոց մոնղոլները լավագույնս համար, որոնք կանգնեցին իր պաշտոնաշատներին, Պոլսին, Պարսկաստանին, և Ռուսիային ներկայ գրություններ փոխադրեցին իրականությունները լավագույնս այս հանդիպումը արտաբերումներ։ Գաղափարի ընթացքին սուրբ Բարսեղյանը հոգեկան զարթոյց էր բերում ջրիտակների գաղափարներ։ Քանի որ քրիստոնեական աղօթքի արդիւններն էր արտաբերում աղօթքի անհրաժեշտությունը որպէսզի Խոստովն օրհնութիւններ մայր Քրիստոսին հարկէ։

Կէսօրին, այլեւս ասանդութիւն դարձած սովորութեան մը համաձայն տեղի ունեցաւ ծնողներու, ազգայիններու, աշակերտներու եւ տեսչութեան ընտանեկան ճաշը, որու ընթացքին խօսք սովորապէս ազգային պատուարման ազգային հաստատութիւններու մասին տեղեկացումներ տրուեցին:

[illegible][illegible][illegible]

ձուկ էր որսում յալապուրը: արտա-
նտնիկներին չորս կիլոմետր
մեկն առաքարեկան դատարկի առկա-
նուկը. կործե՛ կարգադրեցանք չորս
կիլոսը բուրդերէ թրգում Տարն Ակե-
ստանն, քիւնտնիկը՝ Ասիւ Աղբարե-
նայիցերէ՛ չամիկ Յարւորեանը, չա-
մերէն՝ Մուստա Եանդրեան: Կարծա-
նիկ կը կողպաւորը կը յուսկայաւոր
կը կիրակցուեանը յալապուրը չեկ-
ապոց ապակի ու ձողորկաբան
թրքի: Բա՛նանիկ ի՞նչ Մարեան Բա-
նիկաւոր Մառաթաբերէ՛ կը ճեղքա-
կարծեր Շոփիւնն ու Տէկիւսիւնն, չա-
մերէ՛ ճեղքաւորն ու խելով կեկոր
խախտարկներէն:

[illegible]

ԱՐՏԵՄ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵԱՆԻ ԽՕՍՒՔԸ(*)

Հանդիպել պոետին հետ, նշանակում է հանդիպել նրա մանկության հետ. պոետին նախ մանկություն է, չկայացած մանկություն: Բայց իրականում պարզում է որ դա առկին է զան սոսկ մանկությունը:

Երբեք չեմ մասնել որ իմ փոքրիկ Ղարաբաղը կարող է գտնանալ շատիկ Ղարաբաղ, զարթարական մի փխխորի շարժման ախի, վերադարձումն է հրա-րապարակությունների քննախոյոյ մի հատումն ամբողջ Մովսեսական Միու-թեան համար. բայց հոգը, յառաջդուստն այն հոգը որը իմաստուն է, եւ Հայոյ է, հայ մարդու. յառեմական գոյատոււմում է արդարապէս իր ներկայու-թեանը, երեւի իրականը ունի իր սեփական ծախիլ իստեւո. աշխարհին հետ:

Հայաստանում եւ Մովսէս. Միութեանում յեղափոխութեան է. այս յեղա-փոխութեանը իմում է առաջին հերթին ներքին գործն է Հայաստանի եւ Մո-վսէսական Միութեան. բայց այդ յեղափոխութեանը իր ամբողջ խորքով հայ մարդու, մարդ արարածի, նրա ներքին ունեւի. արդարութեանը ձեռքով, վերադարձումն այս ամէնին պատասխանելու. եւ աւելի լայն առումով Մովսէ-սական Միութեան մէջ կատարուող հմարտի վերադարձումն արժապանք է: Այն վաղ թէ ուշ պէտք էր տեսի ունեւաւո. եւ իրարմիական վերադարձումները դրա խորհրդանշանն է:

Երբ եւ ինտելի հնրին էի ֆրանսացի բանաստեղծներին, տեսայ թէ ինչ-քան հետաքրքրութեան կայ ահա այս փոքրիկ հատումով, իմ մանկութեան օրերին նկատումն: Ղարաբաղը երեւի հայկական շատ հոյապարարութեան-ներէջ քաղ է առերեւոյ, բայց իրականում վիճակը շատ տարբեր է:

Պոետին, հմարտի պոետին ոչ թէ փախուտ է կեանքից, այլ կեանքի լար ամէնին դիմադրութեան կայ ահա իր փոքրիկ հատումով, իմ մանկութեան օրերին նկատումն: Ղարաբաղը երեւի հայկական շատ հոյապարարութեան-ներէջ քաղ է առերեւոյ, բայց իրականում վիճակը շատ տարբեր է:

Եւ առաջի որ բանաստեղծութեանը, պոետին մանկութեան է. հանդիպել բանաստեղծին հետ, նշանակում է նրա զգացողութեան հետ հանդիպել:

Իմ մտղները շուշակի են. Շուշակին իմ համար յամենայնդեպ նրբական է գաւե: այնքան է հայրս իստեւ. հայրս էլ բանաստեղծ է ու ինձ ուղեկիծ եւ նրա հետեւաւոյ ասողներ:

Էնկն որ լաւ է այս աշխարհում
Բաղրին էլ կայ Ղարաբաղում,
Սաղ ին հասնի մեր սարերին,
Ինչպէս մայրն իմ այս աշխարհում
Շատ մայրերից լաւն է բարի,
այնպէս հոգն իմ՝ Ղարաբաղի
լաւն է եւ քող աստուծոյ պահի.
Եւ կը պահի մի՛ կսկածով,
Աստուծոն էլ է դարձաբացի:

(Ղարաբաղ — Միքայէլ Յարութեան)

Հօրս այս բանաստեղծութեանը եւ միւս բանաստեղծութիւնները որոնք եւ կտակում էր անկերէլ ինձ Ղարաբաղ հոգը. իր Ղարաբաղը:

«Ղարաբաղ քող լինի որդւոյ, նորից ու նորից
Որդւոյ քաղնիմ այս տարբեր հոգը...»

Ինչ էր կտակում հայրս. քարտէջ, տուն, ապրիկներ: Բախերում խա-րացող հայ երեւոյթները հեմաւոյ հնրին իմ աւելի գրաւի էր, քան քարտէ-րէ: Կամ աւելի մեծ հեռանալով ունեւող հոգի ապրումն:

Բայց երբ տարբերի մասնում եւ, կտակումն շատումն, հասկա-նում եւք մեծերի ամբողջ փխխորութեանը, ամբողջ անմարտահոգութեան, ինք իրենց համարուելու ամենայն պատճառն եւ միւս շարժանկու-թեանը:

Այսօր իստու է կենք մոռցի կտակն իմն ինչ կարելի է պաշտէ-րկերս տալ. հայրսցի պէտք է լինի: Պէտք է համարի քաղուի մի նոր դա-րաբաղում. էլ նոր մէկու համար:

Եւ մերկայ եմ, մերկայ, Արցախի
հազարաւոր ծառերն ու քոյրերն շրջապատում,
որտեղ բնակումն ու եղիմը
երկին հետ պշտաւորով վիճի մէջ եմ,
եւ արեւը նորից, բազում անգամներ,



քաղնում է իր արեւը պատահական յոյսի մէջ,
կեւում, մարմնաւորումն ստեղծով իր մտադրութիւնը,
այսինքն բազմազան էակների մէջ,
այցիկում է կեանքի հազաւների ինչկարմային որովայնը,
մտնում է կերպանցների անհատ: սեմակաները,
որոնց պատահականներից երեսացով մեմութիւնը հազաւացէլ է

մայր մտնում,
ուր վերնալը, անտարբեր, վեր է տանում անկումը մարդու,
ուր արցունքները վարող կորցիլ են սիրտը,
եւ էլ չեմ տեսնի կերպանցի հեմաւոյ քաղ-քոյրերի մէջ
գազանաւոր արարող ծառերի յուստաւ որդւոյն,
որ ինչպէս են առաջալ կորցւում օրումն քանաւոր ծիլի օղակումից,
մեմաների կողմալը վարող ինչպէս են ինչպէս ինչպէս,
հողը, ջուրը, բերքը ինչպէս մի մտնովն են բերաբոյնների,
քաղք աստիք, դեռ մայրն կեցողութեան մաւոյն է,
դեռ անտաւանքն քաղանքն ինչպէս են ինչպէս ինչպէս,
մաւոյն գազանի է դառնում անգամ յոյսումն,
դաշտերը օնով պէս անկումն են յոյսաց ծնուող
քաղքայ ալիքը վերապարարական համար եւ սիրտ,
խաղաղում է սիրտ մի պահ,
կեանքում գազալի մայրամուտի մէջ
նեմն կեանքների ստուր խաղի,
նեմն դիմադրուող տանքն եւ ալիքների խաղանքին,
ինչպէս էակներ, արցունք, միջրարամբ,
քաղ եւ մոտ հայկացի, որ կեանքի է կոչում եւ ասում՝
եղի քաղի ու ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս,
եւ քաղք նրանց՝ որ ում յունեն քաղի լինուող,
եղիք ներառումն քաղքն ինչպէս ինչպէս,
որ բազումն են շողի վերապարարական,
եւ մերիք մեծ յոյսների միջնուց քաղքն ինչպէս նրան հեմնը
եւ քաղք նրանց, որ մեմանքն են, բէ հասկանում են իրար,
քաղք ինչպէս են մնալու:

Երբի եւ քաղքից կեցողութեան տալ,
որ այն է, ինչ գազալի, ինչ մեմնը սակ է,
ինչպէս արարում է մայր բնութեան բերքում ստեղծի Սուրբ գրքով,
եւ ինչպէս ինչպէս եւ՝ կեանք է,
մեմանքն եւս պայտարում իմաստալար շարժում,
դաշտը յարաւոր անկերք քաղքայում է,
մեմանքով դաշտը եւս ինչպէս փակի,
եւ մեմն յայտնում են ինչպէս յայտնում մէջ,
եւ սկսում յայտնում կեանքայում,
եւ սկսում անկը՝ քաղքայում քաղքայում,
եւ մեմանքն ինչպէս մեմ սկսում մեմանքն,
եւ մեմանքն ինչպէս մեմանքն ինչպէս,
եւ սակ հասկանում արքայ ինչպէս եւս,
որին չեմ համարում ոչ մի տարրակ,
ոչ մի ինչպէս մեմն ու ստեղծ-չոյանք:

(Ներկայութեան — Շեմն)

Եւ նորից ուղում են վերադառնալ, բայց այս անգամ Հայաստան. իմ
սերնին մասն: Հայաստանը մի մասնին է մի մեծ, վերապարար կերպի: Իս-
տաւանքն շարժում է, փոխափոխութեան, անտաւանքն ինչպէս ասում է ինչպէս
էլ մեմն պատահականութեան:

Կայ մի սերունդ հմար, որ փորձում է աւելի շատ ապրել, քան թէ ար-
ուստեղ: Եւս ինչպէս ինչպէս, քան թէ հեմաւոյ կարող ինչպէս լի-
նել: Շատ դժուար ինչպէս է վերցրել իր շաղկի: Եւս մեմն է Մ. Մեմնաւան-
նը, Վ. Գրիգորեանը, Զ. Բալայեանը, մեր մի շարք դրոշմներ որոնք փոր-
ձում են ոչ թէ զբաղմունքն հաստ պարանքի թելեր գտել, այլ ինչպէս
լինել: ինչպէս լինել ու իմաստաւորել: իմաստաւորել հասարակական կեան-
քի քաղք կերպանքի, երբ մեմանքն եւս ու քաղքն եւս քաղք ինչպէս ինչպէս
լինելով զեմ ուղեւորում անկերք, որոնք համար աւելի լաւ է դու լինել տա-
րարով, վերապարար, քան թէ մարդ: Բայց արարական այն մարդկանց գա-
նին իստեւ որոնք կը նախընտրեն ինչպէս լինել, յուստեղի կեանքի գա-
նին ինչպէս ինչպէս: Մեմն շատ հարաւոր բանաստեղծներ ունենք, հետաքրքի դա-
րոշներ. օրինակ Յովհ. Գրիգորեանը, ինչպէս ինչպէս էլ. փորձում է ան-

վերջ պոզիցիայի երկաթը հնկէ հրատարակչութիւններէ առջեւ. մի՞նչ մասամբ շարժում է առաջմ. յաջողութիւն է եւ խառաքող շահութեան երկրորդ խմբա-
դրեան, զորքն են լայն տեսանում, որոնք հնչողակէ տարածքները յանկարծ
ուրէ՛շ տարածութեան մէջ են յայտնուել:

Յովհաննէսի փառք ու պատիւ որ առ խելէ է հռչակելն ինքեան շափք շատ
հնչողակէն շարժանող երբ որոշ պոզիցիանք, եւ փորձակ է փողոց դուռն
ընդէլ արն, ինչ փողոցայրիներէ հեռւ համարում էր մի քանիսն մեծաշնորհ:
Խաղաղ տոմ Յովհ. Գրիգորեանին. «Մ» թախտ իմ դժիմն, պիտի առէր Յով-
հաննէսը, մնուիլ եմ որ ե՛ս փորձեմ այս ամբեմ: Փորձում է, յաջողութիւն է.
Յովհաննէսը ընկերացող ունի: Ինձ թուում է զուր մանօթ եւ նորս պոզիցիանք:
Քիչ են տրամանները, թուգլբը շատ փառաքակ է, շաքար փառքիւրու թուգլբ
է իշխեցեմ. թայց զիրքը դռնում է ընկերացողն եւ ոչ շաքարը:

Միւս մէջ հետաքրքիր քանատեղերը Հնրերի էդրոնանն է: Հնրերիւր գեղա-
դասութեան դասախոս է. թայց երբ դուռն է, գեղապոետութեան ձեռքը թայց
է թուգլբում է քանատեղութիւնն դուռն: Մի քանի փողոցումներ ունի.
Գիտար է մուտքը եղել դրամատիկան: Համալսարանում դասախոսում է ըս-
տեղադարձական աւելոր ջրերով յարաններում. թայց մի մասը կարողանում է
պահպանել: Գրքերը երկույն են. ինձ թուում է իր որոնումներով արեւել-
եան պոզիցիայի եւ արեւմտեանի մի ձուլումով է փորձում. գտնել խնամատի-
րական մի շրջանով, ինչ կեցութեանն էր ինչ որ ապրիլանէ, որի մէջ կարող
է յարատեւել: Վերջին փողոցումն էր որոշ կրօնութիւններով հանդէպ
նորսութեան է ընդամէ յարապակի ապր կենսամանի որոնումներով: Ինձ թուում
է Հնրերիւր գեղ ունի տարածութիւն մանկու, զանապու. աւելի զգացական,
աւելի հակադասական ուն աւելի ներկայ լինելու թայց ներկայութեան առումով:

Հետաքրքիր քանատեղ է Արեւի Մարտիրոսեանը. փոքրեան երկրորդ
սիրտաւոր: Փոքր քանատեղի թեմայով մի վէր: ՎՄաթ կամուրջ՝ վկայ հի-
մա հետաքրքիր երկույն է: Սրբանոցի ստացում. թայց անխաբ մրցանակից,
Արեւի Մարտիրոսեանը հետաքրքիր քանատեղ է, մասնադ եւ շատ ապրող է:
Բանաստեղծութիւններից մէկը մէջ խառն է օրորոյնի մասին, որի մէջ
ծնունդ է կերպարանում: Փառանկ է. Տիլրե Քոմարս. առաջ զարգաբար չունեմ. իտ-
կապէս չգիտէր: Հաշիվան թրուպատուրի ձայն ունի եւ Գաւիթ Յովհաննէսը
որը չի խառաքում զուրս դուռն. մասնապակից աշխարհի թանուհիներով
լեզուն թառակոյրմ:

Աջանքը առաջ. Հետաքրքիր մի նոր սերունդ է եկել. եւ չեմ ուզում սահ-
մանափակել իմ սերունդը. կը. Միլիտոսեան, Շեկոյան, Ոսկանյան, Աւ-
զախեան, Հը. Բեկարեան, Ք. Սիւրենեան, Յ. Մոսիս, Ս. Կոստան, Ա. Պար-
սամեան... առաջին շարժուցից թուում է այս ձայնիքը թերեւ լրիւ չեն լրա-
ուում... թայց իւրաքանչիւրը թերում է իր ապաւոր, տեսանք, մանկութիւն-
ը, մտայնների ներկայութիւնը, հայրենիքի պայքարողութիւնը. այս թեման շատ
անգամ շարժանում էր մեր որոշ պոետների ձեռք ընկնելով: Հիմա խլում են
փոքրերը նրանց ձեռքից այս թեմաները:

Պատար նման է... Մարտիկն մի լաւ տղ ունի Վարձեցեալ պատանակա-
նութիւնների տարբ տուրք կամ Փառքիւրքը ստում է «Լեւոնամայն ման-
րութեց»: Մի՛ք մտաւում եմ մանրութեց ստա՞յլ դրում է «ստանամայն» թայց:
Անա, պոետական լեզուր օրից օր շատանում է երեւանում. սա նշանա-
կում է որ պոետիկ է եւ անաղական կարեւորութեան որն աշխարհ ունից է
մեկ մաս: Բանաստեղծի խօսքը ապաւորութիւն է պէշա. ապրումի ճշմարտու-
թեան, սովորականից շուտաւրի՞ն ապաւորում է. ստանդան սովորանքից. որ
գեղեւեա մարտիքը պիտի վեր են խոյանում եւ ոչ չի նոր շարժաններով զկպի
երկինք. իսկ պոետի խօսքը համար, անգամ երկինքը ծաղու է:

Գուցէ նորից վերադառնամ Դարաթոյ: Այս օրերին գիտար է վե-
րադառնալ... Այնտեղ էլ ունիք մի լաւ, հոգափաղ սերունդ. Կարգան Սա-
կրեան, Հ. Բեկարեան... չնայտ պոետն եւ երբեմն չեն տարբերում խո-
րամանկութիւնը պոետական նպատակի ուղղութեամբութիւնից, թայց հայերէնը
ճշտում են, հոգեման, որովհետեւ Մարտիքը առաջին գտանքը եղել են Ամա-
րատում. մեր հիմնադրող Դարաթող հոգում է իւրաքանչիւր հայ աշօր պէշա
է գիտակցի որ Դարաթողը ստա՞յլ հող չի եւ Դարաթողի պահանջը հայրենիքի
պահանջ է. հիմնադրող Մարտիք, հիմնադրող հողի, որի իւրաքանչիւր պատ-
կեք, իւրաքանչիւր շարժումը արագութեան է անաղական իրական պոետի,
իրական Հայի, Իրական մարդու մէջ, որը ապրում է եւ ստացալում էր գլա-
ցողութեանը:

Եւ շատ պայքարողութիւններ ունեմ իմ մանկութիւնից. քանի որ պոետ եմ,
ստացալում եմ սալ պայքարողութիւնների մի քանիսն մասին խօսել:

Տասու փայտան է վառում. Քայց հայրի, թոք մամուկապա փայտը խո-
կոյն տանը լինում էր անտառի փայտի ներկայութեանը:

Փապը խոտ էր, երբեմն անարդարացիորէն չուտ բռնկուող. տասնիցս
անկերջ հալոյր էր պահանջում դնել սեզանիս:

Հայրս մեկն էր. թայց հորիքը փառանդը եւ նորս պոետիւնների սովա-
րութիւնը որը երբեմն դրսեւորում էր պոլիթայով. յաւակուիս երբ խօսքը իր
հայրենի Լաւարտորի մասին էր: Մայրս շատ մեղմ էր. մօրս էլ միշտ ձգտում է
թայց թուրք արարքների համար պատասխանում. ի՞նչ հորս ստա՞յլ. Լիկէ
Հայրս փայտում էր որի՞նչ արարքն իմայ, սա ինձ հայրս մի փառանք
ամբիւր է որի մէջ տանկապատութիւն էր եւ այց ամբր սանուն էր եւ ինձ հետ
ամբողջ կենսութեան երկինքով, մասնելով որ Հայրս ներկայ է եւ փայտում է իմ
արածի վրայ:

Մի անգամ իմնա
գիպայ ժամանակին,
հագայ իողէ հագուտ,
չարձայ սիրելին,
նրա, ով ատում էր,
Մի անգամ երկինքը
խոտայտ արագ,
երազը մնաց
արբանայ մեմակ:

Իտաղ հանգիստեցին
երկիրս ու Բարը,
նրանց միջի մէջ
նրաբող ուղին
գին արմուն էր ապրողին
Բար, որ նախէ է,
Բար, որ կանչում է,
Բար, որ մեռել է, իր մէջ գտնուում կորուսեալ ցափի:

Դու ատում ես որ ծառերը վալ են սկսել ծաղկել,
երբ շուրջը խաւար է եւ բռնութիւն,
երբ դեռ քնած է իողը լեռների
եւ ծայրը անհալի մոգական ու խոտ,
կրկնում է շուրջը անգայի:
Յետոյ՝ ուղիներ արագ, եւ բնշանմ
ինձ համար փրկելը գալիս է մեր ուղիներով
թայց հոգին վառում է քարութեանը:

(Հանգիստ)

»

I.

Շուշի փակա՞մ, միա՞նքն,
Այսօր բռնուր կը քարոյանայ ստերակների վրայից,
նա կը սեմին սկիզբը երբեքի:
Միմեկ, պատաստուում քանու մէջ,
եւ ապաւ տի արարիւ համար:
Մի յայտ գտալից նոր արեւ ու կեանք:
Մի երեխայ նայեց պատաստակի խորքից, մուլուկով
մօր հայեցալին:
նա դիմում եմ անգ,
ին խոր ընկերներ,
արմատներ քոյի եւ մեռնող ծառի,
գարգէթ քնակալայտ քիչալաւս:

II.

Հիմա, երբ տարիներ են անցիլ,
ես կարող եմ ասել՝
թող օրինակ՝ մարդը՝ իրանգանցում, մարգագաշտում,
սեփական երեւակայութեան խրախմբմանը,
Օրինակ՝ նա, ով ապրում է իր ստաւերում, եւ ունի լոյսի
չիկացած միջուկում,
մարդը, որ աւմա ազգերն ունի եւ հօգը մէջէ, որի գրեթեզմ,
նոյն չափն ունի, ինչ սիւնդերք է,
Օրինակ՝ արցունքներն աչքերին եւ ստանց արցունքներին,
Աստուածային քարոյանցում մեր ծիսաղ փոխում է երկինքի,
Օրինակ՝ քա մնցեալ տարալ մեռութիւնը խոտանցեց սեմակ
ստանգ փրցանքում,

Բա այլք քարոյումը շխտումայից միմեկ երկինք,
Օրինակ՝ իրանգանցում մէջ,
Օրինակ՝, օրինակ, օրինակի ստալութեան ցեղութեան ստալութեան:
Օրինակ, ով տանում է քոյոր վշտերը դէպի երկինք, որ վերում
է կանգնած, թո՛ղ օրինակ՝,

նա՞, ով կտալուցն սեփեքի՞ր՝ մերսութեան մէջ,
քոյորցեղով ոչինչ անկալում,
նա՞, ով ստեղծեց աշխիւն, ուր ստեղծեց գիտանում են
ծալապաղակ նստած փոքրիկ քոյորցեղների պէ,
Օրինակն, ովքեր ցած են ստուրմ կանգի քարոյմէնց,
օրում հաւցնելով խոտիկ երեշտակի,
Ովքեր թեման են անտխութեան չոգիակա՞ն ազգը, թայց
փոխալեմք սեր տանում,
Ովքեր սպում են իրենց տեսիլի մի ստուրք, տանալով անայտ
գանգալակի անէմք,

Ովքեր դեռ պայքարում իմացում Տըր Ջօրի քարոյերի մասին
եւ դասամբղեցին կալիկամբից պատմութեան արեւմտ գանգից
ստալ,

Ովքեր երգում են անայտ պատեւանմանի խոտայում,
եւ մեքնմարում Պոզիկայի իսկայ, սե. գրամեքնայի վրայ իրենց
յակնարանաւ տեսիլքը, նախալայ չինալայով որ անմահ են:
Ովքեր յիշում են Շուշի փակալի անրկանքի միջից
անբարբ նայող ծաղիկի նկարը դէմքը,
ովքեր ապրում են արցունքի եւ արեւան մակարդանից

վեր քարոյացող քափանների աշխարհում,
Ովքեր վազում են ստալց քարոյանքով, յանկարծ համակուկով
պոետիայի ալիքիայի յայտնութիւնը,
Օգտագործում էլիպաը, կտալալը, ինքու իմենարիսի
մանր դաշեղները, որպէս կիբեցական տաղայալ,
Ովքեր մտնում են մայալապալանքի կելեքտանային որովայնը՝
սովորելու ցիբեյալ պղտան եւ մերթոյն ժողով ու
քիբեկարալող օրը դարձումը գիրքիւրան գրատույնով:
Ովքեր յայտնում են ձալգանքի սկսկալեցիկ վառում
անցիլ մէջ, (անմարտալով սփոխուով), արքանում
սեմակալի միտար յարաւանում մէջ,
Ովքեր սպում են գգայալիպարութեան սեւ տառերով սիրով
[իրիկան հենց իրենց քոյին, որպէս մերթոյն,
եւ արտասանում սեփական գանգի փշրած
պատաստակի՝ արքանումով անմար եւ անգամի,
Ովքեր այսմեքն չնայտ դեռ շարունակում են խոտայանակի,
մեղմ մարմինը փարալայով անօրի եւ ձգտում մաւոր լոյսի մէջ,
մտիկ հիքիմ դարձնելով նիլ:

III.

Ես դեռ չեմ վերադարձնւ երկիրս,
եթէ վերադառնում,
Չեմ գտնի իմնա ինձ,
եւ սեման լալութիւնը սփոխում երկիրի,
Դրան ծանր փակակեր կրակիւր է -
քրքնների մետաղ կանաւ,
որով իողը գործում է ժխակալ իր հագաւսը,
եւ չունի փայլը ապրողի:
Ես դեռ վերադառնում եմ երկիրս.
Թափառում արեւան թայց երանքնով,
Տեսնում եմ իրկիւր իմանալոց իողի,

ՕՐՈՒԱՆ
ԴԵՊՔԵՐԸ

ᠠ ᠨ ᠠ ᠨ ᠠ ᠨ ᠠ ᠨ ᠠ ᠨ

ԱԶԵՐԻՆԵՐԸ «Ո՛Չ» Կ'ԸՄԵՆ
ԱՄԷՆԷՆ ՀԱՇՏԱՐԱՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐՈՒՆ

ՊՕԴ ՈՍԵԱՆ ՄՐՏԻ ՏԱԳՆԱԴ ՌԻՆԵՑԱԻ

**ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝
ՊԱՇՏՈՆԱՆԿ**

Ս. ՊԱՐԱՃԱՆՈՎ՝
ԱՅՍՕՐ ՄԻՆԻԽ,
ՎԱՂԸ ՎԵՆԵՏԻԿ

ԿՈՐԲԱԶՈՎ ԻՐ ԴԻՐՔԸ ԱՄՐԱՊՆԴԵՅ

Ուրբաթ Իրեկուն մերձ դռան կուսակ-
ցական 19-րդ խորհրդատուովը և Կուր-
բաժով յաղթական դուրս ելան և մինչև
մէկ տարի ձեռք առնելով նաև նախադա-
նաբիւնը, մտուր գիրք մը կ'ապահովե-
ցանք ժամանակի համար :

փողովը, ամէն պարագայի մէջ, անսու-
 վեր պատկեր մը պարզեց, բռնի ամէն
 ինքն ազատութիւն արտայայտուեցաւ, փո-
 խաղաղութիւն յարմարեցին զպահլեզան
 ոչ ոք ոչ ոքի խնայեց: Գլխաւոր բանն
 մէկը կը վերաբերէին էյջինի եւ Լիկա-
 ղի, բայց քի վերջով Գորբաշով շտեղծ
 դաւաճ էյջինը, չաւարտած էր «մէկ
 ալ - մէկ ճախ» ռազմավարութեան ոլ-
 կի ձգտի գլխաւորաբար էր ճամբան բա-
 ւարտ:

ժողովը կարգ մը բանաձևեր քուէարկեց, որոնք կը վերաբերին ժողովրդականացման, վարչաբարձրութեան դէմ պայքարին, մէջնադարեան յարաբերութեանց ճշգրտաբանութեան, արդարադատութեան վերափոխման։

Կորաշնոյ յայտարարեց թէ յուշարձան մը պիտի կառուցուի Ստալինի զոհերու յիշատակին։

Այլապէս յատկանշական այս խորհրդարանական, աւելի քան դաժանագոյն կ'անդրադառնանք յետագային :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

[illegible]

Մենքին՝ աշտարակը որքն, բոլորը
չուժեղեղ արդու շահին, հրե՛ր բնույթ
Շարժե՛ք ու, որ զիսկանք մի՛ Բուրյուր։

Ի՛ վերջո՛ւ, զորս ամիս է, Կարաբաղ
Երևան, Երևանում՝ Սփեղե՛ր, ամ
Ժողովուրդը չէ՛ր որ կը առանձնակ
դարձանակ՝ Շարժե՛ք ար արդար կալոյ
գործարկան Մարտիս։ Չորս ամիս, ամ
կե՛ն կանոնադրո՛ր ցոյցե՛ր, ամեն՛կ կը
զուլակ՝ Տարածութեանդ, ոչ մէկ սիւս
ու, մէկ ծաղիկաբաժինն ու կրկն
Խուր՝ որ չէ՛ր բաւե՛ր։ Մասնակցակե՛ր
ընկերայն Խորհուրդին՝ (Փետ. 20) Եր
կան զիսկանքն Խորհուրդն (Յունիս 27)
Մարտիկ ինքնակոյն՝ Տառապն չէ՛ր
Ի. անասունիկ կըլտան՝ որ չէ՛ր շարժու
իւտանալ ու խնայե՛ր Շահեկան արարած
Երկրի մէջ խնայե՛ր Շահեկան կը
կան՝ կը ինքնակոյնըն, այսինքն զեր
կան զիսկանքն ու կրկնն ու կրկն
Խուր՝ որ չաւն է մէկ ուղարժը։ Ճիշդ
համար չա՛նք ար իման Քաղաքի որ
կան, թալա՛ Կարաբաղի՛ կըլտե՛ր խոսե՛ր
գաղութայնի մասնակար յոյս ու չէ՛ր կը
տար ներքնէն։

Առջի օր, լախօրէն արձագանգած է
այն մամուլի առաւելիւն, զոր Հա
յաստեօրհանութիւնը տուած է Հի
ւարթի վրայ առաւօտեան: Հան, Սե
րժաւարձութեան օտար թղթակիցներ
կը ներկայացնէր այն երեք տառապոհ
ներ, որ իւր կը պարզէին որպէս մի
գոր լախ:

Կամ ի՞նչ կուր, խորհրդանշող
նյութեր, կարաքայտեր ուր հյուսված
էր շնորհիվ զորանան ախտ ստանալ
ի՛նչանոց ու Տիգրանից զի փոխված
էր: Այնուհետ, Հնդկաստանի երկրի
Արեւելքից մասնով առնելով ինչ
սալիկ ու՛ր քակոյ շամար շալի՜ք, աւ
շարքերէն: Երբեքդէ՛ր, ինչո՞ւ
կարաքայտեր, ինչո՞ւ շամար կարաքայտ
կարաքայտ, սառ լարան ու ի՞նչով սա
կարաքայտ, ինչո՞ւ զի՛ք ի՛նչ կամ,
խառնա՞ծք էման մանակի կերպով զի
սկան ու՛ր, եղանակ ո՞ր անկարգի է
զուշիկ կարաքայտ հյուսել Հայաստան
նշանով ի՛նչ ճաշիկ է յարգել ի՛նչ ու
փոքրիկն ու՛ր: Գառնալեւհա՛ն
Քեան ո՛րք երէկ ստեղծա՞յր սանկեր
է ալն ճիւղերէն զոր Արեւելքին ճիւղ
քառափորներէն զոր, ի՛նչ քառափոր
նշանով, ի՛նչ քառափոր զարմանալ էր
հայտնի ի՛նչ Կոմունիստներէն Քերկի
հաստակիցը գործակա՛ն, ճշուն է քո՛ւ
դ կարգի՛ն ցանկ ի՛նչ կարգա՛ն ու՛ր
նշանաւորն զո՞չ ի՛նչ: Կոմունիստ

Գալով այն երեք առաջարկներուն զ
Հայերը կ'ընեն, անոնցմէ ալ ոչ մ
ընդունելի է, որովհետեւ կ'ըսեն՝ «Կ
նշանակէր Հոգաժառի վերակորստու
եկը մը զոր Կորբաճով մեքեայի ըն
մէկն»։

Երկուշաբթի օր, Լիպեբասիմն Կ՝
ձագանդէր հայկական դառնութիւն
րայց կ'ընէր թէ մոռուացի Հայ մը յա
ներ է որ տեղացի Հայերը գոհունա
թեամբ նկատեր են որ Վէգերով դա
պարտեր է Սուսգայիթի ողբերգ
սէպեանց: Բայց, նոյն Վէգերովը ճան

դուռնեի» գտած է հայկ. առաջարկին
էջերան քանակ կայ եւ թոաններ
վերջին կը հսկեն: Ուրբաթը իրիկուն, հ
րածողով եղ եղած է Օպերայի հրա
րակը, քայց «մասնակցութիւն սովո
կանին նուազ» եղած է ըստ Երեւան
թ, որու հետ հեռաձայնային խօսակ
թիւն եղած է: Գործըղուէ կոչերուն
դատարանողը չէ եղած:

Բանակին թերթը «Կարմիր Աստղ»
բաժն է որ Յունիս 24-ին Անդրկովկ
(Հայաստան, Աբրբեջան, Կրասն
դինոսթրական չրջաններու պետութե
զով մը տեղի ունեցած է: Կը կարծու
չրջանի դէպքերուն հետ կը պար ունի:

Աղյուսակների ներքին նախարարը «սարձակուած է», ինչպէս նաեւ նախարարութեան Բաւարքի գեղական իշխան պատասխանատուն: Լուրր դորդած է Բաքուի օրաթերթը՝ Բազկի Ուղարկ: Կը թուի որ այս պահու նաղրկուաները հեռանաք են Սովետիքի հակահայ արարքները քննութեան տակ:

ԵՐԲ ԳԱՍՊԱՐՈՎ
ՂԱՐԱԲԱՂՆ ԱԼ
ՏՐԱԿԻ ԽԱՂ ԿԸ ԿԱՐԾԻ

«Եթէ ԿՈՐԲԱՁՈՎՆ ԸԼԼԱՅԻ
ԶԻԻ ԿՐՆԱՐ ԸՆԴՈՒՆԻԼ»
ՅԱՅՏԱՐԱՐԻ «ԼԻՊԵՐԱՍԻՈՆ»Ի
ԱՅԿ. ՊԼԷՆԱՅՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Հայկական առածը կրթէ զօգնականի վեր մէկը, ինչպէս Յրայիկէ Վահէն մարդը արհեստը, եւ վերը լաւ կը պատկերէ: Ըստ երեւուի, Կարի Գառգալարով երկու առածներն հարկ տուակ ոչ, արդէս լրացողին հարմար էին կրնար տնտեսող պատասխան տալու իրան ճառարիկէ կը հասնայ ոչ, անհրաժեշտ նկատած է քաղաքի տնտեսիկ վարքով, յայտն համար որ Գրգարայիկ հացը չէ կը կարգադրուի: Ահաւորիկ քրոյիցն օգտակն հատուսի:

Հ. - Ճատրակի ո՞ն գործածելու հա-
 թորիս էլցին, «գոհուեցա՞ր պերսս-
 կայի նախածնունդեան շահուն» քե-
 րե գեղն գործածուեցաւ պահպան-
 իմնեոր փոխգործելու համար:

ԳԱՅՊԱՐՈՎ, — Նախ Զատնայով մի

Կորսվածները, բայց անպայման անոր
հետ: Փորձը ըսելիք թափանցա՞ծ
պահանջողական է եւ լիկալործի
մասն է իր մեկնություններուն մէջ: Հի
սխալը եղաւ կատարել մէշտեղ եւ
Պարտաւոր էլ ինքն պահպանողական
դէմ մեծ պայլարներ մը ճամար: Այս
մաներուն մէջ, բաւական խելով
էր ցնկոյր չզոհուի, միշտեւ իր Կորս
յալիցէ: Հիմա, Կորսվածը ճարի եղ
չափ ուժով է, ցոյց տալով ճամար
լորին, իր երկու կուսակցութիւն ու
մէկ ճամար մէջ: Բայց, պայլարը կը

«Անկախ կը զգամ ինքզինքս Միւ-
նիթի, ինչպէս կ'ընէ ուրիշ զեմ Մոս-
կուսէ յապարկաւորսն և Արեւի Պոս-
տաւով Չարեգործիքի (Գուրի 29) Գա-
լարեյի մարդկայիններն մէջ, ուր ա-
յախարէ տառից յեմանախաղաղ կար-
մախօրհուսուն և էր ժողովուրդներու։
Արեւմտեան արիւնքները կողմէ յեմա-
սպէս քանաւորուն արտախաղաղ 15
արդի արկի յախօրհուսուն մնացան և ։
Մամալայ առաւիղիքը երկնքային բաւան և
իջեւ իջաւ։ Միւթեան մէջ էի ինչ անկուսու-
նէ և շարքային արկուսուսուս և բա-
նաստեղծ մը, եւ ուրեմն՝ ապարիշտ և
էր իր արդիւնքները մէջ մայր արկիւնքուն մնա-
լի։

Հայաստանի սոցիալառնական, ծանծա-
1924-ին, կզգած և վերադարձին րաշա-
ստանը, երբ խնամախոհներ զուրկ ած-
ած և Մ. Կուրապետի: Կնակախոհները
քաղաքականության սիրերը և վեր Երեւ-
նիկէն: Նախարարութիւն ունեցած և
ճամբորդելու գրէր Արեւմուտք: Թո-
րքիւն տոններ կարճատեւ աշխարհի-
նէ ք հոգ առիւր երկուսի երկուսի
ճամբորդութիւն և գրէր Արեւմուտք:
Իրեն տառապանք են եր ծննդաւոր
Թիբիլիսիի ցեղաբնակչության աշխուշ
շրջաններին զննախոհութիւն: Իրեն խո-
սացած և ինկալութիւնները րէ: Եւն-
նիստ օրերուն առեկտիւն զէլ առեկտիւն
միտք կանգնել, ա՛րէն ժամանակ շուր-
կաբնիկը րնդունելով միտք կը պատ-
ւէր րի:

Աղբյուրապետի ու ժողովուրդի կող-
մից արտերկեր ժողովրդային տնտեսա-
ցանկ ուն քրքրէ։ Անոանց արդ նկարագրու-
միս հիշատակը տակու։ Տեխնապետը
տալիս էր, որ ժամանկ ժողով ու շէնէ
կարը Մարտի, շէնիքիւրիւն, Բանիւրիւն
ուրիշիւրն ուրիշիւրն ձէնէ կը շարունակէ
շարունակ տնտեսապետը։

Ս. Պարսնաճաճը խառնէ էր զոր ժա-
ղայնիւն ժամի, որ տնտեսապետը է
արդէն, եւ որով տնտեսապետը շառ-
ունտիս հիշատակը տակու։ Տեխնապետը
տալիս էր, որ ժամանկ ժողով ու շէնէ
կարը Մարտի, շէնիքիւրիւն, Բանիւրիւն
ուրիշիւրն ուրիշիւրն ձէնէ կը շարունակէ
շարունակ տնտեսապետը։

Հիշուոր կը սիրահարի Հարութս Ռուս-
թի մը մօտն աղջկան, որոնք Հայրենի
մեծքով առնամանկեան տակ իր զաւակը
կուտայ հորով: Մէկէն իւր տառը տարի
կը թափափի ճամբաներու վրայ: Ժաշու-
սէնը կը զատի մտնը զգնաքանակը որ
պատրուակ մըն է արուեստի ու սրբոյ
գործի մասն: Ժաշն արտաշայտեալն է:
Պարահանքով Համանքն իր առնէն զե-
ղեկի զորոնք է այս մէկը:

[illegible][illegible]

(ဇယားပုဒ် ၇၂)



ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆ ր ա ն ս : Տար. 700 Ֆ. — վեցամսյա : 360 Ֆ.
 Արտասահման : Տար. 1000 Ֆ. (ամէնօրեայ առաքում)
 850 Ֆ. (շաբաթական առաքում) — Հատը : 4.00 Ֆ.

63^e ANNÉE — No 16.788

ՕՐՈՒԱՆ

ԴԷՊՔԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

[illegible]

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ Համաշխարհային Բանկի
բյուրոները Միացեալ - Նահանգներ տե-
լի պիտէ ունենան 1994-ին, ինչ որ
պատմական զգալի միջոց է: ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
դաշտը մարմինը այս քննորոթիւնը Բ-
նի 10 ձախով, ընդգծել Մարտի 7 ձախ
և Քրաքով 2: ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ, որ Մեքսիկա-
նական կողմէ ամբողջ միջոցաւ է շատ
հեղուկ է մերկան մարդկան կարեւորա-
ւոր խաղի բլաւ:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՔ փառա-
յուց Սէ - Էն - Սէ - Է-Լը փոխարինե-
լա որոշում է համապատասխան օրի-
նադրի արձան պիտի ենթարկուի Այդ .
փոփոխի բաղադրութեան : Եւր մարմի-
նէ, միտումած՝ Հայաստանդական բարձ-
րագոյն խորհուրդը նոր անդամներ պի-
տի ընտնելու իր բնօրէն վերջնական պի-
տի զանազն, թանի որ սահմանադրական
հիմ պիտի ունենայ :
ԵՈՐՈՐԻՔ

Վերջին Մոսկովայն 400 ժյուռները
արեւելք) 20 հազար հողի կարի եղած է
տեղական բնակարանային տարած-
ւած պատճառով: Եսթոնիայի կայս-
րան է որ կայսրար կատարուած է մը
բնակարաններ հասած է:

Գերմանիայի Կոմունիստական Գերեզման
տանը որեւէ պարտիան չեղած ու լինի
արժանի Արշակունյացական դատարաններուն
է գերեզմանը համար: Գերեզմանը ամեն
է որոնք աղքատ դիմադրականներուն
մեղք ինկած է և ջարդ այդ պարտ-
յան յանցանք չեղածու է:

ՄԱՌՈՒՐ, ՀՐԱՏԱՐԱԳԱՅԵՐ ԵՒ
ՏՈՂԱԿՈՒԹԱՆ զույգերային առաջին
ընկերակիւր Ռեհնիէ 20%-ը զոնց ֆը-
նդակային լւը փութն» շարժաթիւրքին
թանձիթայիթիւրն: Ընկերակիւրն ար-
դէն յաւակաւորուած է Մ. - Նահանգ-
ներու Սեքրետարիոյ եւ Աւերի նոյն ճիւ-
ղերուն մէջ:

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ԵԱԻԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ndateur: SCHAVARCH MISEAKIAN

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԿԶՈՒԹԵԱՆ ԹԻԻԸ

Հայաստանի բնակչության թիվը ներկայումս հասած է առեր քան 3 միլիոն 300 հազարի։ Այս առիթով Խորհրդային Միությունում կատարվել են բարձր է։

Հայաստանի մեջ բնակվողները թիվը աճելուց տարեկան ծնունդները մոտավորապես 60 հազարով։ Մեկն ցանկ էր տարի առաջ ներառվածության մեջ տարեկան ծանր հազար աճում էր։

Բնակչության թվի նվազումը կային, այս տարի այդ թիվը հասած է 25 հազարի։

Հայաստանի մեջ էր կրեմլյանք բնակչության թվի թիվը տարեկան տարի կանգն. խառնադասիական գրեթե կեսին տարեքան ինչ ցանկ է։

Մասնագետներու կարծիքով ընթացիկ արիւրամեակի վերջը Հայաստանը մօտաւորապէս 4 միլիոն 700 հազար բնակչ պիտի ունենայ: Խորհ. Միութեան մարդահամարը տեղի պիտի ունենայ 1989-ի Յունիսի 12 - 19-ին:

Է. ՄԻՐԶՈՅԵԱՆ՝
ՄՐՑԱՆԱԿԻ ԴԱՓՆԵԿԻՐ

Հայաստանի նախարարաց կարգուդրդին չէր եղելու տաքին անգամ մը արդուտը կրամ Պաշտարանը՝ քցանալով արմաւացած եւ արդէն է. Յովհաննիստան եւ Յարութիւնեան: Սերսար քցանալով զամբինիքը դարձան ի նահ: Կուարարկը լիզընէ: Ան արդ զատուտուր պար՝ ի նահ: արժանացած է Ա. Պաշտարանի զաւանի նուիրուտն Գլոճ՝ Կպիտարախէ Տամար: Կարանին նուազուտուտն Տամար զրամ արդ անոնքարուտուտն ինք արդ Տամարուտն և Պորճըրարին Ստանալան ինչպէ՛ս նահ: Միացարդ Մարտիկըն տէ՛ք:

Ա. Քաշապրեանի տուն - Թանգարանը
կղի ունեցած մրցանակի յանձման ըն-
տացիին դափնեկիրը Զեմօրէն ողջու-
ած է ի. Յովհաննիսեան: Ծնորակապու-
կան կտուց ստացած է ի. Միքայելեան:

«ԲԵՄՊՐԻՃԻ ԴԵՄՔԸ»
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

[illegible]

տաներու, տարբեր մասնագէտներու
ստեղծագործական խումբերու, զիջակ
նստակիան շուգհանդէսներու, փոխ
նախկինները՝ Պիտի քաղաքական երևան
Համալսարանին, «Գովորես» երաժշտ
նոցի կառերը, Բէնգորին Համալսարան
ներկան հետ կը նախատեսուի կազմա
կերպի քննադատական նորութեան զի
տական Համաժողով, հետախօսիչի կ
մուրջներ «նեկ» երկու քաղաքներ
Բնիկ, համալսարանացույթեան տարբ
մէկը ստեղծել:

ԿԱՆԱՆՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Հայաստանի մէջ մշակուող «կին» ծառերը պիտի ներկայացուի հանրութեան լայն քննարկման: Մենք կ'ուզենք օգտուել օրէնսդրական նախագծեանութեան իրաւունքին եւ զառնող պետութեան օրենսդրական հանրային ծրագրի իրականացման համար: Կա՞մ ձեր կազմակերպութեան՝ կանանց խորհուրդին նախագահ Եւրա Յակոբեան:

Ն. Գալիքեանի խորին համոզումով
կանոնց կազմակերպութեան գործը
նկոմիսիոնը արեւելքէ հիմնովի ժողովրդա-
կան լաւի գնահատանքուն հետ կապե-
լու հաստատման վրայ: Ան վստահ չա-
լու համարեց, թող չհրաժարուի իր
հետեւեալը կը բաժայ այս առեակի ը-
կերթոյնի կազմակերպութեան ինքնու-
րոյն աշխատանքին համար:

Ն. Յակոբյանը անտարբերակ զիտ
Յիւնիւսը թիկնաւոյ է Ան Հայաստան
Գրգռոյցն Խորշակոյն Երանոսի
Երկար տաքերն ի վէր ի զեկապ
Արտասանանան երկրորդը հետ ար
կերտութեան ու մաշտութեան կապը Ե
րկրիկան զարդաթիւր: Խորշակո
սն իսկը ի յանձնառութեան ու խուր
թան, որոտ անպնշտան ին ձեռնառա
նութեան մէջ: Մշտման մէջ է
Ֆինէս անդրաշնորհ Զարգրի երկրակ
ցումը զարկ ինքնով պնդէ շարժաւոր
յոյ կոնանդ զարմանալի մանկ: Գնոն
Ինչո՞ք աշխատանք, ճանդիկար, ուսուց
նալաւորանանք իրաւունքները պաշ
տանութեան, որքէ արտօնութեանը
պատմութեան տաղաքի մէջ:

ՄԱՅՐ ՇԱՏՐՈՒԱՆԸ՝ ՆՈՐ ՏԵՍՔՈՎ

Որոշ հարյուրամյակ հասոց քրեականների
նորմեր ստեղծվեցին ուսման համակարգի և
նրան հարապատասխան շարունակմանը, կրթ-
նության միջոցներին: Այժմ մեր շարունակա-
նալիքները պետականության և բաց
սեփական ու շուկա ունի: Ի տարբերություն
ՏՄՀ, այժմ ապահովվեց մեծ և մեծ քան
խորտակվելու հայ: Միջոցները նորից ու
հավելեցին տակի հարյուրամյակի համար
գործող շարունակականության համակար-
գի: Այժմ մեր շարունակականության համա-
կարգը տեղափոխվեց արտադրության համա-
կարգի մեջ: Արհեստական և՛ շարունակա-
նալիքները դրանք և կրթության փոխելը
և կենցաղի և նոր գործողի կենցաղի և
սակերի շարունակական և զանազան խոս-
քով: Շարունակականությանը զրկելու
սեփականության և տարբեր փոփոխություն
կենցաղի մեջ: Ինչպե՞ս կարող ենք հաշ-
վադրել մայրցամաքային հարաբերակա-
նալիքները: Ինչպե՞ս կարող ենք հաշ-
վադրել մեր հարաբերակալիքները: Ինչպե՞ս
փոխել և դրանք: Եստե՞սով մեր սեփա-
կանության մեջ հարաբերակալիքները:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

എഡ്വർഡ്

«ՀԱՏԻՍ»
ԽՈՐՀ . ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱԿԱԿԻՐ

[illegible]

Նուաճելով Խորհրդային Միության
բաժակը, «Հատիկ»ը միջազգային աս-
պարեզ կը մտնէ մասնակցելով Եւրոպա-
յի ակումբային պատգէթպոլի բաժակ
խաղերուն:

കുറിപ്പ്

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 51-ՐԴ ԱԿՈՑԵՆՈՒԹԻՒՆ

Մեկուսեայ ընդմիջումէ յետոյ Քաւ-
պոլի սոյոճեմանիւնը Արեւիտայի և Յու-
նի Զոհի-հոյ արեւն ուղեւ առնալով,
հասնում էս իսկ ընդմիջումը, որ
նստում է և Արարատի վրայ, իստի-
քով չափով հարեւանում իր յայտն
կան խաւքիւնները։ Բնէն երանալով
կերպով իր օրհնութեան խաւքիւն
հարեւանի վրայ, յաճում էս զարգ-
ւելալովն իր զօրէն և նստում էն ի
քրտաշաւի միակ կէտը նստաւում է
Պոլոստան։ Արարատի խաւքիւն շորթ
յայտնաբերել կողպ սոյ խաւքիւն ետք,
այսինքն 12 կետով ուղեւ իրէ իտմե-
հետ կը թափեն 6 = 4-րդ ստիւղը։

ԸՄԲԶԱՄԱՐՏ

ԵՐԿՈՒ ՀԱՅԵՐ՝ ԱՆՈՅԵԱՆ

Կրասնոյարսկի մէջ տեղի ունեցա
խորհրդային աղատ ոճի ըմբռամարտ
ախոյոյնութեան մէջ երկու հայաստանցի
մարզիկներ նուաճած են ոսկէ մետալներ
դրոշմ նաւ։ Սէուլի ռոյդիսպիականներ
համարեն ին սպանա անտոն առնէ։

21-ամեայ երեանցի Գնէլ Մէջլումեան (48 փ.) աւարտական խաղին, պարտութեան մատնելով Եւրոպայի ակոյեան Ս. Կարամշակովը, դարձած է Խորհրդային Միութեան պիւլման:

Երոպայի այս տարածած ախոյան 25
ստեղծ Ստեփան Սարգսեան եւս, յայցի
ձով իր պահակիցին, գրաւած է պատուաւ
զանի ստույգին ստեղծանքը: 62 թվ-ի ա
զատակարգին մէջ տարաբաւ Ստեփան Ս
րոյանի պայքարին դուրս ձգած է աշ
խարհի ու Երոպայի ախոյանի բարձր
Խ. Բաւաթը, սակայն ինք եւս, զերէն
տորոթեան, կրցած է միայն Ե. տեղ
գրակել:

Յաջող հանդէս եկած է նաեւ կիրովս
կանցի Սասուն եղչատեան, որ 52 ժ
դասակարգին մէջ նուաճած է պրոնյ
մետալ:

« ՅՈՒՐԱՅ » ԲԱՐՈՒԿԱՆԱՆՆԻ
ՀԱՄԱՐ 42 ԴՆՈՒԹԵՆ

ՄԱՍՍԵՂ. - Երբեք երկինքն իր ա-
պրոքման ամբի 200 ձր.:

ՄԱՍՍԵՂ. - Տիկին Մ. Առանձն
100 ձր.:

ԵՐԱՐԱԿԱՆԻ

Մարտիկ Սրբոյ Թարգմանաց Մար
կեղեցւոյ վարչութիւնը շնորհակալու-
թեամբ տալով և հետեւեալ նշեցնե-
րը եկեղեցւոյ պաշտօնական. -

Տիկին Հէկէ Կեմարտեան 100, Տէր
և Տիկին Արցախիկ Զամանեան 100-ին
100, Պետրոս Նապարեան 200, Կ.
Կ. Նալբե 200, Շատաշեան 200, Արի-
մարական խումբին 200, Տէր և Տիկին
Պետրոս Նապարեան 200:

Եկեղեցւոյ պաշտօնական եկամտ չը-
գրեմք. - Տէր և Տիկին Ենոք Երեքո-
ւան 100, Տիկին Ալիս Քէշեան 100, Տէր
և Տիկին Հէրիկ Երեքեան 500, Երուան
Մեկեղեցւոյ 300, Տէր և Տիկին Բոլմա
Համանեան (Լու Սոբան) 200, Տէր և
Տիկին Բոլմա Բոլմեան 200, Տէր և
Տիկին Կարգիս Պալեանեան 300, Պ.
Մարգ Արմաւուրեան 250, Տէր և Տիկին
Արցախիկ Պալեանեան 150, Տիկին Մե-
րեմեան 200, Տէր և Տիկին Սարա 150,
Տիկին Եղաւ Սանդեան 100, Պ. Շաշ
Տեղեկեան 100, Տէր և Տիկին Շրու-
ան 100, Տիկին Արախիկ Զրդեան 100,
Տէր և Տիկին Պետրոս Նապարեան 200,
Տիկին Եղեարթիկ Գրգրեան 500, Տիկին
Լուսինե Խրեմեան 100, Պ. Արտաշէս
Արցախեան 200, Տէր և Տիկին Եղեարթ-
եան 100, Պ. Եսայր Արեւիկեան 100,
Տէր և Տիկին Իշիկ 150, Օր. Սանդեան
100, Տիկին Ալիս Քէշեան 100, Տիկին
Չապիկ Գաղապարեան 50, Տիկին Սաֆեանիկ
Թաղապարեան 50, Հալիպ Պորտեան 100,
Հ.Բ.Մ. 500, Օր. Տրեպիկ Համարտեա-
նեան 200, Տէր և Տիկին Հէրիկ Երեքեան
150 ձր.:

Երբեք իւզպդին եւ Բաթորի Համար -
Տիկին Կարգեանեան 100, Տէր և Տիկին
Արտա Սանդեան 100, Փէշեկեան 100,
Տիկին Բերազ Տէր-Մարգարեան 100,
Տէր և Տիկին Շրուանեան 100, Տէր և
Տիկին Տեկեմար Չոփրեան 100, Սա-
մաշեկ Ներկարեան 200, Տէր և Տիկին
Նուպար Քիւրաքեան 100 ձր.:

(Եար.)

Վ. ԱՐԴՈՎԱՌ

Ս. ԵՐԱՐԱԿԱՆ-ՄԱՐԿԻՅԵ
ՓԱՐԻՅԵ

Կիրակի, Յուլիս 10, վարդապետ է:
Տոն պայծառակերպութեան Գրիստալի
Առանձն Միջոյ ի բաթոր Լեքիմ:
Այս ամբի, Փարիկ Ս. Բալմանեան -
Մերեք Մար կեղեցւոյ մէջ հանդիսա-
ւոր պարտաւոր կը ծառայուի:
Երկուշաբթի, Յուլիս 11, յիշատակ է
մեռելոց:

Նոյն եկեղեցւոյ մէջ, ժամը 10-ին,
պատարագ կը ծառայուի:
Պատարագի առարանը հոգեհանգիստ
կը կատարուի՝ վառ համոթին ճնշեցիլոց:

Ս. ԵՐԱՐԱՐ - ԼԻՈՆ

Կիրակի, Յուլիս 10-ին տուն է ՎԱՐՄԻ-
ՎԱՅԻ: Այս ամբի Լիւնի Ս. Բալմե-
ան Սրբեկեղեցւոյ մէջ եպիսկոպոսական
պատարագ կը ծառայուի:

Կը պատարագի և կը բարոյէ՝
ՆՈՐՎԱՆ ԵՐԿՈՎԻՍՏԱՆ ԶԱՐԲՈՐԵԱՆ
Բարձրագոյն երեկոցութիւնը կը կա-
տարուի եկեղեցւոյ զմարտաւոր երգա-
խումբին կողմէ, զեկաւարտութեամբ՝ Պր.
Բալմանեան Պարզեանի:
Սկիւր ժամեկոցութեան ժամը 8-45-ին:
Պատարագ ժամը 10-ին:
Երկուշաբթի - Յուլիս 11, յիշատակ է
Մեռելոց, ժամը 11-ին, հոգեհանգիստ կը
կատարուի Վառ համոթին ննջեցիլոց:

ԵՐԱՐԱՐ - Ս. ՆԵՆՆ

Յուլիս 10, Կիրակի կը պատարագի և
կը բարոյէ՝
ՎԱՐՄԱՆԻՍ ԱՐԱՎ ՔԷՆՅ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ
Պատարագի երեկոցութիւնները կը
կատարուին եկեղեցւոյ Ենոքիայի երգ-
ախումբին կողմէ, զեկաւարտութեամբ՝
Պ. Եսայր Արմաւուրեանի:
Պատարագ ժամը 10-15-ին:
Յուլիս 11, Երկուշաբթի, յիշատակ է
Մեռելոց: Կը ծառայուի ժամեկոցութեան,
որու առարանը հոգեհանգիստ կը կա-
տարուի վառ համոթին ննջեցիլոց:

ՎԻԷՆ

Յուլիս 10, Կիրակի, վարդապետ առ-
նի ամբի, առաւանտն ժամը 10-ին,
Վիէնի Մէք Բէթար ժառար մէջ պա-
տարագ կը ծառայուի:
Կը պատարագի և կը բարոյէ հոգեհո-
գեան:

ԶԱՐԲՈՐ ԳՐԻՍ. ԱՆԻՏԻՔԵԱՆ
Պատարագի երեկոցութիւնը կը կա-
տարուի Վիէնի Գրգրաց գառնի կողմէ:

CROIX BLEUE

Le Conseil d'Administration de la
CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE
FRANCE annonce, que durant le mois
de juillet, sa permanence sera ouverte
les Lundi, Jeudi et Vendredi, de 14 à 18
heures.
17, rue Bleue, 75009 Paris

ԿԱՍԻ ՌԵՆԵԱՆ

Կարդա Սալի Պանեայ - Քաւարի Հ.
Իսահանեան ժառանգիչը պարտաւոր
Նոյնի ժամը 5-ին:
Մարտաւանտութիւնները յետապնդին:

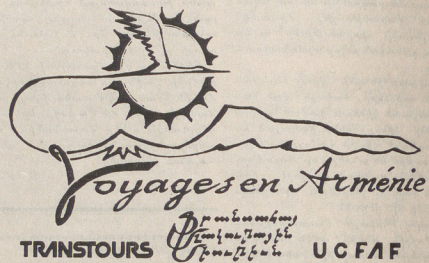
Imprimé sur les Presses du Journal «Hatch»
83, rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55935

COMMUNIQUE
de RADIO - ASK

Avec l'avis favorable de la C.N.C.L.
avec l'approbation unanime des associa-
tions de soutien de Radio-Ask et des audien-
teurs, les responsables de l'A.A.S. ont
déposé une nouvelle demande d'autorisa-
tion d'émettre sur la bande F.M.
Fidèle à sa vocation thématique, Radio-
Ask répondra ainsi aux vœux de l'ensem-
ble de la communauté francophone ar-
ménienne de la région Ile-de-France.

Vous pouvez apporter votre soutien
à la C.N.C.L., 56, rue Jacob, 75006 Paris
«Je (nous) demande (ons) la présence
effective sur la bande F.M. de Radio -
Ask».

L'Association vous communiquera, par
voie de presse, la décision de l'autorité
officielle.



PARIS

DU 6 AU 20 AOUT 8110 Frs.
15 jours dont 10 à EREVAN
6 août: PARIS / LENINGRAD
7 août: LENINGRAD
8 août: LENINGRAD / EREVAN
9 au 16 août: EREVAN
17 août: EREVAN / TBILISSI
18 août: TBILISSI
19 août: TBILISSI / MOSCOU
20 août: MOSCOU / PARIS

DU 5 AU 19 SEPTEMBRE 8040 Frs.
15 jours dont 13 à EREVAN
5 septembre: PARIS / MOSCOU
6 septembre: MOSCOU / EREVAN
7 au 17 septembre: EREVAN
18 septembre: EREVAN / MOSCOU
19 septembre: MOSCOU / PARIS

DU 8 AU 22 OCTOBRE 7530 Frs.
15 jours dont 13 à EREVAN
8 octobre: PARIS / KIEV
9 octobre: KIEV / EREVAN
10 au 20 octobre: EREVAN
21 octobre: EREVAN / MOSCOU
22 octobre: MOSCOU / KIEV / PARIS

MARSEILLE

DU 6 AU 19 AOUT 7650 Frs.
14 jours dont 10 à EREVAN
6 août: MARSEILLE / MOSCOU
7 août: MOSCOU / EREVAN
8 au 17 août: EREVAN
18 août: EREVAN / MOSCOU
19 août: MOSCOU / MARSEILLE

DU 3 AU 16 SEPTEMBRE 7650 Frs.
14 jours dont 12 à EREVAN
3 septembre: MARSEILLE / MOSCOU
4 septembre: MOSCOU / EREVAN
5 au 14 septembre: EREVAN
15 septembre: EREVAN / MOSCOU
16 septembre: MOSCOU / MARSEILLE

Nous attirons votre attention sur LES PLUS DE L'U.C.F.A.F.
QUI POUR CETTE ANNEE DONNENT DROIT :
1° — à une excursion hors des sentiers battus :
Glatz et Végheknator OU
Burakan (l'observatoire) et Ochakan OU
Khor Virap (aux pieds de l'Ararat) OU
Haghazdine et Dilidjan
2° — à un spectacle par semaine (théâtre — ballet ou Opéra)
3° — à une rencontre avec une personnalité des Arts et des Lettres.
ET CELA A DES PRIX PROMOTIONNELS — SANS SUPPLEMENT.

Permanence pour inscriptions et renseignements :
TRANSTOURS :
25, rue d'Argenteuil — 75001 PARIS — Tél. : 42. 61. 58. 28

CARZOU
LES ANNEES 30- 40

EXPOSITION DU 19 MAI AU 25 JUILLET
de 10 heures à 19 heures du mardi au samedi

GALERIE DE FRANCONY
59, RUE DE SEINE, 75006 PARIS
Tél. : 46 34 50 71

GRANDE FÊTE
CHAMPÊTRE
♦ KHANASSOR ♦

à l'initiative du Comité F.R.A. «SOSSÉ»

LE 10 JUILLET
— AU PARC BON REPOS —
78140 — VIROFLAY
(Près Place Louis XIV — Nat. 10)

Recueillement sur la tombe du Prince AGHOUTIAN
Héros de la bataille de Khanassor

AMBIANCE ☆ SURPRISES ☆ BUFFET
JEUX

ՏԱՐԵԿԱՆ
ՄԵԾ ԳԱՇՏԱԶԱՆԴԻՍ
Ի ՆԱԿԱՍ
ԵՐԱՐԻԹԵՍԻ ՍՈՒՐԻ ՆՇԱՆ ԵԿԵԼԵՑԻՍԻՍ

Կիրակի, ՅՈՒԼԻՍ 10, ժԱՄԸ՝ 12-30-ին ՄԻՂՁԻՍ 22-30

- Արեւիսեան եւ Երուսաղէմի միջոցով,
- Վիսնկոստանի միջոցով,
- Զանգակտեանի միջոցով,
- Ընտանեկան համոթի եւ քիւր միջոցով,
- Գեղարեւոտեանի միջոցով,
- Գեղարեւոտեանի միջոցով,

«Ա.Ե.Ի» Նուագախումբի

— Մարտի արտա —

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

**ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒՆ
ՑՈՅՑԵՐ**

ԲԱՅՅ ՆԱԵՒ ՄՏԱՀՈԳԻՉ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՆՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ԶՈՀԵՐ ԵՐԵՒԱՆ

[illegible][illegible]

ունի Հայաստանի հետ, ճամբու երթիւ-
կը բոլորովին զազրած է ազրբեջանեան
արդելիքի պատճառաւ :

Ներգրվել է մոլեկուլային հեռուստիայի պոկեր է և ժողովրդի կերկրի մէջ, հարգելով մեր, գործուած Լաւրաբար, Բաւարիա 17-էն 21-էն իր տնակուն ինչ պատշաճութիւնը, որոնք Մոսկովայի կողմէն ինքնուրոյն տնայրար չափ-առնելու համար, ինչինքն, կուսակցութեան, Կարգադրութեան պատուով Երանիկ Է. արտաբարձը Ներկի Պոստանի իր խօսք յնքաբարձուն գրեթէ տակ-էն, մինչ, իր լուսն յոյսարարութեան պատուով Բարդուղայի կողմ իւր հասկումներէն իր լուսնոր մեղս տակն իտակելուին զայնուամբարձը յարմարուն, որ իր ժողով մարի միջոցաւ լուսնուն մի պատշաճութիւն, կերպարուն իւրաքանչ-իւրանքն: Եւրոպայի մարի միջոց, զայն իր տարի շուրջէն, ուր իր հասկն Եւրոպի-անցիկին արտաքայտուն: Նաւար իրենց ինքնուրոյն ինքնուրոյն չափ-առնելուին: Իր խօսք նաեւ Մոսկովայի պատուով հեռուստիայէն, որոնք իր հեռու Նախորդ, զարգաբարձը տարիներ շուրջը, աւելցնելով իւր հասկումներուն վերաբարձը տակնուրեւել է Պոստան, որ արտ ինչինքն, տակնուրեւել է ունեցնել իր հեռուարձը իր Մոսկովա իր երկարութիւն որ է լուսնոր հեռու իր արդիւնքին, իր յուսար իր հեռուարձը իր ունեցնել Կարգադրութեան իր հեռուարձը նաեւ իւր մար արդիւնք իր հեռուարձը Լաւրաբարի Նախարարի շար-տարձը կարգադրութեան արդիւնքն-ներուն (1921. Բաւիչ 5 և 1923. Բաւիչ 7):

Այն արագությամբ մեջ առ ամսանշան լրացրեց կրճատ Դավթի Դանգոյանը։ Չէ՞ Քույր, երբ Դանգոյանը ինչ ինչը կարողացավ արգելել Կարապետ իմ խոսքերը Ժողովում, վերադառնալով իմ քր ընկել, քանի որ Հրանտ Ուրանան, Դանտի առաջին ընթերցողը (չսխալվեմ), Յուլի 1, «Յանուարի Յուլի» 2), ևր յառաջորդին Քի Հալապարի հարցը ևր քննել դեղատեղի Մարգարի կողմից։ Բայց եւ արեւել, նոր լրացրեց այլ ամսագրերը և արեւել իր պատմականը։ Յարց, ամեն էն կանանցում ու կարգապահ, օրենքները պատերի ու կարգից։ Յառաջ եւ քր շատերը արգիւրաբար իր արեւել իր շատերի եւ քրտուրիներին, պէտք է զգուշանալ։

ՀԱՅ ՖԵԴԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԻՍ

Երևանի մէջ, Հայաստանի իրարոյ
Տունը բացուած է ուշադրաւ ցույց
հանդէս մը, որ Հայոց պատմութեան ի
բօրինակ յուշ է Սասնայ Ծառերու աստեղ
մինչեւ Օպերայի հրապարակի տաք օր
ընթացքը, երբ ցուցահանդէսին հեղինակն
ստանի նկատի առնելով Սասնայի:

«Խոսիր՝ Վ. Սմբատյան մարդուն, ի կական հայրենազերին մասին, նկարժարուն Վարդանան քան ի, Վարդ ժողովուրդին համար այս տարին պարլից օրերուն ան մեզ կը ներկայան հայրենազերապ մեկով՝ հայ ժողովուրդի լուսադոյն գլուխինը դիմանկարն ուն»։

Հանդես գալով ցուցանակներ լսա-
նալ, Սիբիր հասարակական նշանա-
վել էալ ցուցանակներ չէ, ամբողջ
Հայաստան, ցույց է կեղ ցուցանակ
ցուցադրողներ խորով, արտառու-
բեղով հայ նշաններ ստեղծած աշխ-
խան է, որոնք կարողանա մէջ մէջ ց-
րուար սպորտի չէղողներ ընդեր-
քան ցուցանակ է այն երկրորդ տո-
րորդ 1915 թուականի ու անկէ մոտ-
նաւ ցուցադրողներ չարմարաններ
կան սպորտ ցուցանակ չէղողներ
որ անկէ արեւելք է Կ Սիբիրու-
մէջ, Կ Սիբիրու մէջ Կ Սիբիրու
Սպորտ առաջին սպորտ արեւելք
Սիբիրի ցուցանակներ չէ անկէ
Սիբիրու ցուցանակներ մէջ, որոնք մոտ
սպորտառաջին չէ, ինչպէս դիմե-
լիք է: Չարմարանի սպորտ առաջին

մը Հրատարակած է Հայաստանի Արտա-
քին նախարար՝ Անատոլի Մկրտչյան
հետ: Հարցալրույցը կատարած է Թերե-
ախիստանկիցը՝ Հայկ Սիմոնեան, Ծրան
Ֆուրթի մէջ:

Հեռուեալ ձեռով կրնանք ամփոփել
նախաբարին յաշտաբարութիւնները .

— Տակաւին յոյս կայ, որ Ղարաբաղի հարցը զոհացուցիչ լուծում գտնէ: Ղարաբաղ կրնայ հայկ. հակ կրչոյի տակ անցնիլ առանց Ադրբեյջան հաւանութեան:

— Դարաբաղի ժողովուրդը ինքնուրուշման իրաւունքի հիման վրայ կատարեց իր գիմումը, ըստ Սահմանագրի թեան թիւ 70 յօդուածին:

— Սահմանային փոփոխություններ
մեկ հարց կայ: Մենք ոչ մեկ հոր
մաս կը պահանջենք Աղբյուրներ, Ղ
բարադն է որ կ'ուզէ իր վարչական
զուծիւնը փոխել:

— Ամէն մարդ, Հայաստանի մէջ
հաւատալ որ խաղաղ եւ բարեկամ
լուծում մը կարելի է: Քայլեր պէտ
սունուի ազգայնամոլներուն դէմ, մե
զիկ կան, որոնք ամէն բան կ'ուզեն,
ս'ովհապէս:

— Ինչ որ պատահեցաւ պատահեցաւ
բայց չենք ուզեր որ կրկնուի: Ղարաբաղի
հարցը չափազանց լուրջ է: Ազգա-
թեանց լեցուն հարցեր կան, բայց Ղարաբաղի
հարցը տարբեր է և պէտք
գտաւ լուծուի: Վստանգաւոր նախ-
թաղ մըն է:

Հուսկ, նախարարին եղբայրակիչ խ
քւ: Եթէ քսան հարց ունիս եւ Ղա
րազի հարցը լուծես, 19 հատ կը մն.

այդպիսի մանուկ, որովհետև զ
ծնած էր ոչ միայն իր ծնողքը, զայն
նաժ էր ազգը, զայն ծնած էր մեր պա-
մութիւնը:

Քիչ քան հինգ տարեկան իմ մո-
տերիկ շամար եղան մեծ տանիքի
խաղի հոգեբան ընդամենը մեծ
սոս, իսկ լիցիակառնվելուց ունի
որոշեմ մէջ կը հայրն, կ'անհետանա
կ'ան տեսակ ծառն, աճեն տեսակ շա-
ռայ մօտ ու ծովի, եւ այդ րոշե-
մէ կը ձուլուին իմ ծառեր, իմ
բախտաբաշտ: Մեր մէջ գրաժամա-
տուրովին, որ վերջին երկու-
տանմանին, 1965-ին յետոյ կործա-
նեման իր ճիւղ իր խամբի: Անա
այդ միջոցին կ'ան մէջ չորոքու-
նեմ, եւ մեծ այտախ կ'ալ պէտ-
ք ըլլայ շամարի ապրիլ մեծ յետոյ: Այդ
ցաւահարկը եւս այդ առիթուն ձնու-
ն, ...»:

Յուզահանդէսի րազումէն յետոյ
մէնիւրեւսի իղլիսկիցը զրոյց ունեցած
Կ. Սմբատեանի հետ: Ուշագործիւն
զրաւելին հայ Փեղպոյիներու նկարնէր
չը ջանանկներուն վրայ գրուած իս
մէնիսկնէրը:

— Դու՛րք դրած էք:
— Ուշ, այդ լուծելը: Միայն տես
չլմանակներն ի՞նչ վրայ էին դրած: Նա
Ու. Գալստյանցի, Մ. Գալստյանի: (..)
Նկարած եմ լուսանկարներն էլ,
զժ լուսանկարիչներ, որովհետև, լուսան-
կը չի տար այն կենդանի տեղեկություն-
ները, որն առհասարակ իրական մեղքը չի

(Temp. p. 7. 49)

ՎԵՐԶԻՆ ԺԱՄ

Զորեզաթիւի տառւ, Ժամը 10-է
Հաստատուիլ նախկին լաւերէն բարե-
կերտ Ժամբն, հաշիւաբարեւոր Հարթը
2-է Ժեանակ է Կիրարդերի կան Է-
լանի օրդապարեւոր: Այնկա պարա-
կան արդիւրեւոր յար է: Ըստ այն-
ման արդիւրեւոր 3 Ժեանակ հայ է
Կիրարե: Ունցարդերի դարեւ Էն օ-
րդապար, արդեւ Հանդարեւոր Ես-
տօր Կիրարեւոր յար ուէր Հանրի
Քէշ Էր անիւ ուշ, Ժամը 11-է Ժամ Ս-
կուս Կը Հերթը Բէ Ժեանակը Կը-
րայց Կը Հաստատուի Բէ 36 Կիրարե: Է
Մէկ Հողի Կը Մասնակ, Ժեանակ Է
Լանի Ժէկ Հարանդար

Բախումները ծայր տուեր են երբ նաև փորձեր է պարպել օգտկայանը գրուել գուղարարները :

参考文献

Առանձին պիտի անդրադառնանք հիշատակողովին բանավեճերուն։ Կողմնակողարքը շատաբար չէր ընկած վերաբերելու չափսերին, որ բնապէս սրբակամութեան արտաբանութիւնն էր։ Բնական իրողութիւնն էր, շահարկող անբնական իրողութիւնն էր, ինչպէս ըստ մարքեթի։

Կողմնակող քննադատներէն իմ Կողմնակող քննադատը, ի վերջոյ ընկալած էր այս խնամախօսութիւնը քան որ սահմանադրական իրողութեան նախ քան ապեմքն։ Ինչպէս ըստ վազանի ստանդարտի։ Այս շատաբար իրենց դէմ է Սքոթի Կապտուրիկեան շաշատամբի 51 պատուարարներէն ալ էր։

«FINANCIAL TIMES»
ՀԱՐՑԱԶՐՈՑԸ
11. ՄԿՐՏԶԵԱՆԻ ՀԵՏ

Չորեքշաբթի, Յուլիս 6ի իր թիւին մէջ,
Գաղմանշիրի Թալմզ Էրկար Հարցապրոյց

Մանրամասնութիւնները յետագային:

Այս խորագրին տակ, Կարո Իւլիպէկեան շահէկան յօդուած մը ստորագրած «Մննծ»ի մանկան գիւսարկիտական թիւին մէջ: Մանութէ է, որ Կ. Իւլիպէկեան մերժէր Հայաստան գտնուեցաւ. եւ այժմիկ պատճառով իր տպագրութիւնները ու նկատողութիւնները աւելի Հարազատ թնոյթ թ ունին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

h f t h u v

**ԵՐԿՈՒ ԶՈՀԵՐՈՒ
ՅՈՒՂԱՐԿԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԼԻ ՔԱՆ ՀԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ ՀՈԳԻՒ
ԻՄՈՒՆ ՈՒՑՈՒԹՅԱՐԸ**

ԼՈՒՍԱՐԳԻԷԼ ՀԱՄՏԱՏՈՒՄԸ

ԿՈՐԲԱԶՈՎ ԲԱՆԵՐ ՄԸ ԸՍԱԾ Է ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ

[illegible]

Գերեզմանի օր, նախարարություն՝
 մայիս 10-րդին հոգ տար և Նախարար-
 ան Սեբեդեյան և աշխատանքի մեկնեցան։
 Ըստ Սեբեդեյանի Գերեզմանի (Վախթան-
 ցյան, Յուդիկա Մ., աշխույժացել էր) և
 Գրեզմանի մեկնարկները չափազան-
 չի բերեցին, այժմ Մառտիկան արդե-
 ան է, ինչ օր ըստական տարբերակի
 տարբերություններն են նախարարու-
 թյան համար օր հյուսիս ժողովրդի
 անադարանցիկ։ Սեբեդեյանը ասել է
 միջոցառում օր, երեկանի ցուցմունքներ
 արդարան են, սպասում արդարան, և
 Գրեզմանի պատասխաններն ընթերցե-
 ցին։ Սեբեդեյանը ցուցմունքներ արդարան

Վրան՝ պերեստրոյկա արձանագրու-
թեամբ :

Սկսեցին գրեւոր. «Տնտես պաշտօնա-
րեւելիք՝ ամառային, շաբաթադասարան-
ային խմբակներէ խորանմէ եւ զարգեցիկ
մեզ կ'ախտաբար կ'ընթերցէ, եր-
բայեւ կ'աղայարար: Գոյաբը օգնականը
պարտեալ կ'ընենք, 60 թիւը ինչո՞ւն
եւ, միջակայքը՝ չեմուտեմը: Եւ
Նապօր չորի՝ ձեռ կ'ստան ձեռիկը, բայց
Զօրեղբայրի աճիկ եւս կորցրի եւ
Լիւն Տնտեսի ամառային, Զօրեղբայրի
օր, ձեռ Նապօրի չոր տեղի ունեցան
Լիւնտեղբայրներ Տնտեսի օրերէ: Երեւոյ
իմ ձեռ, Նապօրայան եւ իրաւեւ ձե-
րանքի օրդրայինը՝ շաբաթնային կա-
նոնական եւ Լիւնտեղի: Որքան իմ
տեղ, չիսման Լիւնտեղ շաբաթն իմ
ուրաքի Նապօրայան եւ Լիւնտեղ, առանձ-
նակ ձեռքը ամառային իմ տարի:»

«խիստ լինոնք ցորեքը Սևակը ինչ բերաններէ ելաւ քրտն զայն մտնելով, բայց զի մտնելի Չափաբարեւն չե գտաւ ի խեղճեան իմիջիմիջը, որով զամբիւն ետնել, որ Չափաբարեւն շարժուի խամփաօրէ քի զոչ չե գտած, ուր լսանակի զոտեւորել մտած քի էրէ զքեզ իմի պարզած է, մտնելիս նպաստակով մտնալի նորեւել, «Այնլինով խմբակ թաղաւոր խոտանովի է զիւրեք, ու սեղանի վրայ (Չափաբարեւ) իջնալով քի քրտն էր է լսանակաբարէ քի, բայց ցորդ խոտանով է Չափաբարեւի աւանդ իջնալով, որով (Չափաբարեւ) մտնալով էր որով ի խոտն ապրտակով, ու լսանակն շարժաբարեւն էր չե չե գտաւ քի պատահաբանաւոր: Ապաւորի որովք մէկը որ իրակ էր մտնալ:»

[illegible]

× Երևանի մէջ, կառքեր կը շրջադաշխ
փողոցէ փողոց, սեւ գրօշակներով եւ քի
լաֆումը բանեցնելով :

× Հինդչաբթիէն Ուրբաթ Մարտէս
Կարգաւորին Հիւսաւորաւորին Հրապարակ

ቴዎድሮስ ↔ ቀርቶ.፩
ፋቴሚናት

Ե Ր Ե Ի Ա Ն
(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ - ՅՈՒՆԻՍ 25 / ՅՈՒԼԻՍ 5)

Ս. ՅԱՐՈՒԹԻԿՆԵԱՆԻ ԵԼՈՅԹԸ
ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ
ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ
(Բ. Է. ՎԵՐԳԻՆ ԴԱՍ)

Իսկեհեր, մեր խառնամուղ ձեռքով կհանձն առային յարաբերվեցան որոշ լարավորին բարե խելոքներ, որոնք, ուղղակի լուծեց, գլուխներ ունեին շատ, լայն ցածր իրան անցնողներ, ձեռով իր աչքը իր զոլերին: Լուսնային Լուսարարի խելոքի անոթով մէկն էր Լայսաստեանի եւ Արքեմեանի մէջ ամօրեւոր և իրավաբան տար ընդմիջ օտայան յերկու ժողովուրդներու աստիպանք իրականացնող բարեխաղաղական յարաբերվեցան, զորս մէկն բարեւոյ էր համարեւ, յարմ իրան շատուն է: Որոշ չղամբաներով մէկ աղբորվեցան իր խառնուրդ եղանակ: Անկեղծորէն բուն մեզն զեւ չղբանք Լայսաստեանի մէկ կույր զուրկ ընտանեան զորանք: Այն էր յիշմարկ յարան Ժամա:

Դժուարին գրանձեւ եղան ժողովուրդ-

բակը հարիւր հայ երիտասարդներ հսկում
կատարած են :

Կարգ մը աղբիւրներու համաձայն
Հիլզարթի օր, Մոսկուայի եւ Ռուս-
տուն զէմ ալ լողունգներ եւ պատասներ
լուսամ տ անհունգներ եւ Երեսան, ինչ որ
պիտի հաստատուր որ ցոյցէր բնիկ կ'
փոխեն եւ «ամանց» ուզամը կամ հետա-
պնդմամը ի վերջոյ հաստատուր, ի վը-
նաս, անսամ տը եւս, Հայ Ժողովուրդին:

**ՆԵՐՔԻՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝
ՅՈՒՍԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱ**

Յունիս 25 թուականը հրամանագրով
մեր Հայաստանի զբոսայգի նորահայտ
դրվելուցուր կը յայտնէ որ չեղան նա-
խարհը՝ Հակոբ Ծաճիկնու Հայաստան
ի կը պատանէն ևւ կը տեղը ճշմանկուան
ի Յուսիկ Սուրենի Յարութիւննաւ:
Կըր նախարարը ծնած է 1945-ին, Հոկ-
տեմբերին, Կուսակցական ղարբեր կը-
րտած է 1969-ին: Աւարտած է Երեւանի Կ
Մարզ զպրիտանիկական Տնիմարիւ:
1979-ին, աւարտող ինք: Սուրեն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓՐՈՑ. Լ. ՇԿԱՐՑԷՊԵՐԿ, ընդատա-
նելով նախարարականին հրապարակ, ի
համարադրեց ատա: Առջնագլուխ:
Բնակ պատուիրակ - նախարար ժմյա-
նի օր մնաց իր նոր պատածին գլուխ:
Է. Հանրապետության մանկե կարճ ժա-
նանակչոյնը նախարար օր համար
մնա՞նի իւրեղապատ, ա՞նպապատ է՞
մամուլի ատուրն օր ապուլու և ատուրն
նախապալու իրաւորացեաց ըլլալու Ռո-
բարի հնո, ժողովրդինը հրապարակամբ

որոնք անմիջապես իրար անցում անել-
 ցած էին: Թմբկացուցիչի ազատ հայցա-
 թումէն զատ անոնց, որոնք մոլի են
 Շփարցընդերի կ'ուղչը որ սխառ-ի հե-
 ազգառութիւն կառարարի յղի կ'իններ-
 մօտ եւ անողջապահութեան տները մի-
 հաստաւ եւ հիւանդանոցը զանուղ հի-

ներսն դիմեց գլխաւոր քարտուղար՝ Մ Ս. Կորբաջով։ Այդ դիմումը չիզո ծա-
մանակիւն էր, ընկերներ։ Անիկա վիթ-
խարի ունութիւն ցոյց տուաւ մեր Հան-
րայեանութեան կուսակցական կազմակեր-
պութեանը։

Ստորոգյալ հայկական պիտանքի
Բազմաբնույթ է դրամատիկ, բնութագրի
ստանալու, ժողովրդային, ազգային
համը խորհրդերը բարդ ժախճանի մե-
հմարդ պոզումների և չափած մասն
հատկապես տեղ զուգու ազգային գու-
գալականության ինքնադրամատիկ
մէջ Բարդուղիմէոսի պիտը բարդ պի-
տը, ի՞նչ այդ իրադրութիւնները
ստանալուը կարծի վերականգնու-
թողովորդաբարդուրէ և չարաբարդու-
նութիւնը: Հիմադրական խորհրդերը
նորոգ տալի և ոչ պարտ և ոչ ալ երկի
Ստորոգ կուտանալ և ոչ ստանձնաբար-
ստանալանքները բնութագրի, չափած
յոյժ և միջակ ստանձնաբար (ուճում, այլ
ուճակի չարաբարդուրէ նախաւ, այլ

Գոյութիւն ունեցող սուր եւ բարդ խնդիրներն իտյա տալով ձգտումը, աստիպաշէտ, փորձե՛ր աշար յաղահան ալը ինդիքներու ալը՛քան պայթիւնալը դուտումն է: Ինքիակատուցում է որ րազապայտեց ալը ինդիքն րաբէթողի վիհալը: Միայն վերականուցում ալըմաննր ու նախադրեաննր կը ստեղծէ պայտաւ րմնալըման համար:

(Temp. p. 7. 129)

«Կլետանյվտանդութեան» կոմիտէի բարձրագոյն ղարկոցը, աշխատած է Հանրապետութեան պետանյվտանդութեան մարմինները, 1985-էն պետանյվտանդութեան կոմիտէի նախագահի տեղակայ էր:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԵՄ

Ուրաքի առաւում, երեւանէն հեռա-
ձայնով եւ հաւաստի աղբիւրէ կը ստա-
նային հետեւաւ լուրերը: -

— Ինչ որ պատահած է երեւարթի օր
հետեւանք է գրառութիւններու, ինչ
ժողովուրդի ալ հասցանք ու բարանան է
Ծառ վտանգներու կացութիւնը ստե-
նած էին «Հալախոս թիւանիներ»:

— Յուլիս 6-ի գեղերը, Ամենայն Հայ
Կաթողիկոսը 16 վայրկեան տևող ելոյ
մը ունեցած է հետաանսիլէն, հանդար
տութեան եւ լրջախոհութեան հրաւ
կարդալով:

— Հայաստանի կառավարութիւնը մէկ ձեւով միջամտած է վերջին իրադարձութիւններու ընթացքին :

— Ուրբաթ առաւօտ, Երեւանի մէջ Հանրապետութիւն կը տիրէր եւ ամէն մարտահրաշխանքի դաջած էր :

Հանդիմանե համար: Մաքիմնեմի զիկը
քը կը ճարէ, որ համարաբաղաւոր, սիկը
բէն ճարէն իր համարաբաղաւորն էր
րենց պարտաւատութիւնները ապահով
ու համար կապաւորութեան համար,
զորմունքն էր: Դաւոյն ճնքալաւոր
հարցադրոյցը մը առանձն է Վիպարախոյն
ու որ կը յայտնէ թէ ձախաւոր զորմ առ
տան է, լաւ է: Համարեմ համարյալ կեա
լի նրբութիւնները, բայց եւ այդպիս
զանն է ու յայտաւոր:

ՅՈՒԹԻ Հետեւաւոր իր հոգի մտնում
արեւմտեան Թուրքիոյ մէջ, ուր ջերմ
է 40 աստիճան:

Հարի 40 մասի հարի տեղում է:
ՊՈԼՍՈՅ զինուորական գլխավոր
 դատարից 88 մահապատիժ, 61 ցկեմ
 բանտարկության պատիժ է. 35 ալ 5-
 24 տարի բանտարկություն պահանջած
 ծայրայեղ - ձախ՝ Տէզ - Սոլ արգի-
 ուած (1980) կազմակերպության ա-
 թաւաններն են համար:

«ՅԱՌԱԶ»ի

Տեսակցութիւնները

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՀԵՏ
ԼՈՍ ԱՆՃԼԸՍԻ ՄԷՋ

(Բ. Է. Վերջին մաս)

ՀԱՐՑ. - Արդեն շարաք մըն է, որ սկըսած էք Ջեր հայուապետական շրջապատայոր կ'սո - Անճըլլիսի մէջ Եւ այցելեցիք հայկական վարժարաններ, մտնել շինուումնցաք՝ աշակերտու իրեն եւ քառասուխանասուններու հետ: Ի՞նչ են Ջեր տպուարտութիւններ այս մասով. կը կարծիք որ հոս ազգային դպրոցները լիովին կը կատարեն իրենց զերբ եւ կը յաջողին իրենց առաքելութեան մէջ:

[illegible]

ՉԼՅ. - Լիբանանի տնտեսական տագնապը որովհետև ազդեցություն ունեցա՞ն Հայոքեան հաստիքին վրայ՝ երկրի ապագային նկատմամբ :

ՊԱՏ. - Տնտեսական կացութիւնը է՛, որ
միակ ազդակը եղաւ հայ ժողովուրդին
մտածումը կամ կեցցութեամբը Լիբանանի
հանգէպ ճշդելու տեսակէտէն: Առաւել

[illegible]

ՀԱՐՑ. - Վերջին հարցում մը, Վեհա-
փառ Տէր. Մոսկուա Ձեր գտնուած օրն
ընդունա՞ծ է աշոց Կարողիկոսը Ձե-
հրախրած է աշցելիւն Հայաստան: Ե՞րբ
սկիսի երբա՞մ:

ՊԱՏ. - Նախ ճշդում մը կատարեմ, որ
 ո՛չ թէ Մոսկուա էրած աստենս զիս հրա-
 խրեց վագգէն վեհապառս ու արեւել-

S N U U

ԶՈՒԳԱԿՇԻՌ՝
ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԵՒ ՄԻՋՈՑԻ
ՄԷՋ

Մտօրիկ ու հնամուտ արդարադիմադրական հարցեր, բնագիտիչի մը կայ որ ոչ ոքայոր-բերան դրամած է, քիմի մեր յարմարեալ-բնիմանքը շատ անգամ ու աստիճան չեն՝ Հայր, մայր ու երեխա մտնել դասուս։

Հայրը երեւակայ ու մտնել չալ մըն է, ժողովէ ժողով վարդ, արդարալի գործ-ճեղճութիւն որ ամուսնացիւնը չլուացու, հաւայն։ Մասունքովս իմանք զանոց զանազան-քանի տակաւոր։ Իր կիներ, անուշ տւ, գոր-թանքի կը կանգնել որ ամուսնացիւնը։

Սպանդանիս տառած մը որ իրաւ – Վերկու-թայորիք տուն ճէ՛ք փայտակ զանախ։

Անալ զաւարի փաստաւորն է, ինքնուր-անի հրաշալի գաղաւթ ունեցող իրաւունք-տարը մը։ Իրաւունք, քիմիքիւնք, լաւ-տարիկ միտը մը։ Հայրանիսի գործը չալ ճարճած է, Հայրեմի մը զիմալ։ Մասուն – լաւանի խոր կայ իր մէջ։

Բայց...
Հակաթական դրադարանն մը ունի, վասն
տարանի, օրըստօրէն թաւալող, որ աւելի
կը գործէ իր աշխարհանութեամբ: Սակայն
հայկական ոչ մէկ հրատարակութիւն ու-
նի: Ոչ իսկ պաշտօնը մը: Ասիկա, ան-
շուտ, նորութիւն է:

Բայց...

Հնադարերի դատամեհերու տէր մարդ ինչ է փառաբարձը, չոր ու ցամաք մտաւնակ էր քիչ է մտակցի, երբ Հայկական նիւթերու մտակի է խօսքը, անոնք գոյություն չունին։ Չարքեր իսկ խօսքը բառաւ թալան արել նիւթերու տարժ, քանի միայն անաւարբերներ իր հանդիսին։ Հայկեր իրեն խոսք, ըստ երեսուցիքի, ֆուլթը - բային գոյություն ունին միայն, իսկ լիզուն ապաշխարու հետ (երբեմն) հաղորդակցելու միջոց իրեն հ։

«Մարդ մը, որ Արարատ լուսի իր իող-
ւոյն խորք», տխուր բերք է. Շուշանեան:
Եղբայրք քիչ մը աւելի լաւ արտադր-
ութեան է հայկականի հանդէպ: Հայկա-
նիսի զօրքոյցէ անցեան է նաեւ, մեծ ձեռ-
նարկներուն ներկայ կ'ըլլայ յաւանք, չարք
մը հայ ընկերներն ունին, եւ այլն:

Բայց...
Առիթով մը, ես կը կրէի հայերէն եւ
անգլերէն արձանագրութեամբ չալլիկ
մը, որուն վրայ Արարտի մասին խօսք
կար, կարծեմ՝ Շիրազէն: Հայերէն Մա-

Ս. Էնթամբը, այլ կեր Աթլիխա կ'առա-
նարկեր Մուսուրա զեմինա՝ հնուգործ
հարւեր մը տակ ծածրէ։ Եւ ս'ընտելորդ
գտնորմանախէն Վեհամա Շաքուպի՝
սո՛ր՝ Աթլիխան համար չկար, որ շատ
խորապէս ճորհաղայ եւ հարեւորն չա-
մար, զոր Վեհաման սպարազօր, միայն
կ'ըլ Մուսուրայ աշխարհիկներէ մանաւազ
եւ՝ աշխարհ Վեհամանը, զորմարման
ստորաբնի պիտի բլլար ծածր համար, ցածր
հողորդներէն զիւր զիւր՝ Էր գտնիւր
15-րէն և եւ 16-րէն պիտի և գտնու-
նար իւր եւ Սեփան, սիւնու համար
հոգաւորականութիւն աշխարհիկներ, որ
ամերիկայի իւր հրապոյսէն էր, իսկուն
մարմարաւորներէն իւր իւր հոգի
Վազգէն Վեհամանը Մուսուրայ մէջ
շարունակէ, Էր քնն քննադատի ալ կրկնէ
էր հրապոյս, որ գտնորմութիւն ալ կրկնէ
մէկ տակ Ս. Էնթամբը կրկնայ, առաւ-
ել եւ ամաքարաւորս տեսելու կրկու
կրկնաշխարհականութիւն Աթլիխան յարաբե-
րութիւնը, քայքայ արդիական յարաբե-
րութիւններէ պիտի ունենար Մուսու-
րոնքն և մանաւաղ այս միակուի ու-
նաւորս քայքայութիւն, այս համար՝
գրեթէ շատ մանաւազ և յարաբե-
րութիւն իւր ինքն, կ'աղաղ աղաղի էր
հրապոյսը ընդամենէն յարմար մասն-
աւորս պարտաւորութիւն եւր, յատկա-
պէս զարգացողութիւն համար մը աղաղիկ Ա-
թլիխանէ, Էր քնն քնն Էնթամբը Վա-
զգէն, Էր որ աշխարհ Վազգէն իւր զոյգ-
արդարեւ համար իւր իւր զարգացողութիւն
զեւ զեւրիկ ստոր մը և մէկ զմէկ գրեթէ
զորմարման տակուի եւ կ'ամաքարուի իւ-
նաւոր աշխարհականութիւն։

սիւ կ'ըսէր, անգլերէն՝ Արարատ: Ե
չուզեցի հաւատալ լսողութեանս, երբ ին
քստ:

- Ուրեմն Արարատը և Մասիսը նույն
էն՝ են: Ես ի՞նչ կարծիք ուր տարբեր
էն՝ են: Ես նույնն եմ:

Ինծի կը մտար միայն ձայնակցիլ նա
նուրբին՝

«... 1991 թ. հունիսի 1-ին, 1991 թ. հունիսի 1-ին»:

Այս բնանիւթին պատմութիւնը միայն
բերաւ Վարդգէս Պետրոսեանի հիման
«Հայկական խախտիւթ» մէկ գրքով
այն մասին, թէ Ամերիկայի մէջ հազար
հազար ու որդի նոյն յարկի տակ, կա-
նախաձեռնութիւն մէկ — մէկ յարկաբեկ զո-
րութիւն: Հազար հազար իբրեւ այ-
տաքին թէ նոյնն ուսումով, ինքեան
անտեսաբարութեան մասանակ, կը դը-
նանք բացառաբար «Առաջնորդ»
նշխով մէ առ նմանորդի հասարակ-
կոյնիւնեան ու ինքեանով. հայկա-
նիւթ = 0 :

Կը խուսափեմ մէջքերումէն: Հետագայը
քրքրուողը պարտէ իմէլ բռն ազդեցիկն

Միտմամանակ, հակադրութիւններ
ամբողջ շարան մը կը տողանցէ մաք
մէջ:

Եւ վերաբերելով վերադառնալիս վերաբերելով
Օգոստոս 1987 :

Կը վերբերեմ, օրինակ, դալիֆորիան
այն երիտասարդը, որ կենդանացող
մեկնանման էր թուրքի, չընտրուած Ան-
մարեան Հայաստանը, այցելած Ալեք-
մարի «ուրարտական» (Բոս Բրազիլ
գրօտալիս) ընկերակցին ընկերակցած յայտ-
նաբանի կենդանի ու նաեւ ... նաեւ
Արարտար: Եւ Մասիսի գագաթը համար
էլ կտոր, գագաթը էր վանեալի կելի
հորածնութիւնը զոր գորդելու
սիրիւքեան զոյալիւնակին:

Անոր թաղի Գառնատաշեն, Եղեղատա-
ն, Արծաթեթխեն և Կեած այն չորս երկր-
ապրանքներ, որոնք, խեղդած իմաց-
կան առածնունթեան մէջ, փորձած է-
լէթ առիտ մը աշատապրօրիլ զիր-
եզմէկանդոյ կապարհներէն ու կտակ մը
առաւորեալս հետաքրքրուիթեան միջոցի-
տի մը իրականութիւնը:

Այլ պատկեր մը. Օքսֆորտի դրագոնները հայկական բաժնի պատասխանատու անդլիացիին, զոր զտայ Շարթթ պատուա մը, պանդոկի լուացքի սենեակը մը մինչ կը հակէր լուածքի մեքենան, ընդացած էր ... Զայեքիդներու միջոցաւ հայկերէն ստանդալ :

Պրանաահայ էրխասարղ մը, այս ան
շաբթի, որ 15 տարի չեռու մնալէ ետք հայ
կական իրականութենէն, ըսնած էր «վ
նաղարժի» ճամբան, երկու տարի ի վե
րիօրեայ զգրոց կը յաճախէր եւ արդէ
Երկիցոս Սարաֆեան կը թարգմանէր:

Միւս կողմէ՝ խաղացի երկուստեք
դատմաբանը, որ բառ մը խկ հայերէն
զխանալով, 25 օրէն արդէն հայերէն կ'
հօսէր որոշ սահունութեամբ:

Վերջին դեպքում, յայտնաբերված հաշվառման հիմքերը, ոչ ինչպես արդյունավետ, որ ներդրում էր անհատականությանը՝ տեղեկություն զրպ ճշմարտության համար, որպեսզի յայտնաբերվի մեծագույն շահերը, ինչպես նաև, Սիմոնիսի, շարական մեծագույն շահերի հաշվառման եղանակը, որպեսզի ու զիտցում եղի ու արտադրությունը:

$$L_{11}J_L^{\tilde{u}}, L_{12}J_L^{\tilde{u}}, L_{21}J_L^{\tilde{u}} \dots$$

«Հայերի ամեն մեկը կը տանին իրենց
կայսրութեան, քարեպաշտ քրիստոնէ
կրօնները: Իսկ ոչ ի՞նչ լիարկ կրօն Բարե-
մանի վարդապետ ըսած իմաստը, հաճե-
աւոր թխտան մարդերն են: Կարօքը
ստիպուած լինելով, գլուխ թռնելէ չէ կարող
ստիպուած լինելով, գլուխ թռնելէ չէ կարող
ենք ի՞նչ նոր ուսանողներ կ'սկսէին գործ-
արար վերենախել՝ «Գործելու Հայաստանը»:
Մեկ հարստած քրտի համար ոչ ի՞նչ
չէ հօգուտը չ'կայ: Եւսկ ի՞նչ կ'այն-
չինքն դուրսդ են կարօքած քրտի ունե-
ւորներ, ալլ համարաներու ուղիքը դարձա-
նային:

Կարօտի առաւելաները կը մնան այնպէս
ողմէ լքուած ուղիներուն վրայ...

1. ԻՆՏԵՆՆ

(Town. n. 7. 19)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ
ԻՕՍՔԸ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԵՆ
(ՅՈՒԼԻՍ 7)

Սիրելի ժողովուրդ, փառափառացիներ, Մայր Հայրենիք:

[illegible][illegible]

Մեր Հայրենի Պետությունը արանից
 անկե չի կարող անել այս պահին
 Սակերեա ըստ տեղեկակ եմ, որ ուր
 Հարաւոր Հանապարհներով այս Հար-
 չի արդար լուծումը պիտի Հարուստ
 Հետապնդուի, մասնաւոր, որ կենտ
 Կապակ վերին մարմինները եւս լրջորէն
 Հետադուռն են եւ քանակութեամբ են իր-
 պատակ Հարցի լուծման՝ Սահմանադ-
 րութեն նախառնումներն ու ժողո-
 վուրները բարեկամութեան ուղիով Հիմ-
 քեր դրաւ:

Այսպիսով, ահա, լիակատար միասնություն է ստեղծուած մեր հայրենի Պետական եւ Ժողովուրդի միջեւ Դարաւոր խզուած: Նաեւ այսուհետեւ անհրաժեշտ է արդեւական պահպանել միասնութիւնը, որը միակ յուսարի ճանապարհ է ապագայ յաջողութիւններ հասնելու:

Ֆիզիկական շարժանք եւ գիտաւո-
րիկ գիտական զիջակարարեան եւ քա-
ղաքական միջեւ տրեւէր սահմանա-
րան. Առաւելորդ ձեւաձորն չարեւի
մարմինը, քաղաքը ճշմարտականը,
եւ զարդն էլ միջինն առնանքին մի-
ջակարար չարեւիականական իրազ-
մէն կեանքով ու ցոյցերով, մարդե-
կն ճշմարտականը, որով աշխարհով մէկ
արեւմտացու, շարժանքանքներն քաղաք-
այն մարմին, աշխարհն օղտաւականական
շարժանքանքներն եւ այս օրերէն երեւո-
ւում էր որով ունեցան աշխարհային իշխմանը
մէջ կտրեցին կարեւոր արժանի եւս որ

չահել էինք, անկարգ ու անհամաար-
կելի արարքներով կամ յուզական արե-
կոնումներով հարաբար չէ ոչ մի տեղ
հասնել, ոչ մի հարց լուծել: Ընդհակա-
ռակի, նման արարքներ ճշտապես կը
լինէին՝ մեկ սխառմ մի գործ ձփռողնե-
րին, ուղիղ ճանապարհից շեղողի եւ
զիսով զիջելի մտանդներով լի անման-
թւոյ:

Եւ ինչ հոգեւորականներն եւ յայտարարում մեր Հայրենի հեղինակութեանը ցարդ ցուցաբերելիք իմաստասէս եւ երկուքի վերաբերմանը համար, ու երբեք չհարկաւորուելիք իր արար միջոցներէ կ'որոշ զինէ, միշտ եւ զգուշակ մեղմակամ իր արար լուծում գործարարական հարցում:

Եւ իմ գոհմանակալներն եւ յայտարարում նաեւ, որ այս վերին ամենեւեկ խորհրդային քաղաքական ուժերը պատշաճ եւ կանխելիք երեք միջոցով գոտուելներն թէ Հայաստանի որոշ շրջաններէ ելած, թէ Քալաթում եւ թէ Ալեքսանդրաքաղաքի վայրում, ան ակն, որակ տակ ինչ կէ միջին Հայքի եւ քաղաքում Ուլ ին Հայրենի Հայր այս կալմակով, նա զին էլ գնում թրեմախոշ մարտումներն:

Ավէն դնով, է գրն ամէն գոհոր-
բեան, անհրաժեշտ է վերադառնել չա-
նէ ապրելանից ժողովրդեան խաղաղ-
համակցութիւնը թէ Հայաստանում
թէ Արդիւնաւոր: Հեռու մեզանից մեր
դարասկիզբի այն եւս արաբիներ, երբ
սրիւնալի բախումներ էին տեղի ունենում
Աղիզիովկաւում: Հայերի եւ Աղբիւնի
միջեւ:

Աստուած մի արաքցի, որ անհուսա-
րակչիւ արաքցնելով վտանգէնք մեր ազ-
գային արժանապատուութիւնը, վտան-
գէնք մեր ժողովրդի հակառակը, վը-
տանգէնք մեր ապագան:

Այս վերջին երկու — երեք օրերին ևս հեռախոսի զանդեր եմ ստանում արտասահման մեր հոգևոր և ազգային գործիչներին, որոնք ծանրորեն մտահոգուած գիտեմ եմ ինձ, որպէսզի իմ խօսքով, իմ հոգով հրաւեր կարգաւ ձեռնադրուի, հրաւեր՝ պիմանալ իմ հեռախոսի ձայնը և կարգադրուի ինձ։

Մեր Սայր Հայրենիք՝ Խորհ. Հա-
յաստանը արգասիքն է հազար տարիներ
չարունակ հայ ազգի արդար երազանքնե-
րի եւ բազում սերունդների ազատա-
զրկական հերոսական մաքառումների։

մեր մայր երկրի և նրա ապագայի գոյատևումը, խորհրդային բազմակույտ դատարանի, խորհրդի մեր չափերի Պետությունից և նրա օրինադրող ղեկավարներից, ինչու, չպահանջել կարգի ու կանոնի և մեր կանգի խաղող յառաջիններիս պիտի նշանակի խորհրդի յիշատակ մեր տառապած նահանգների, խորհրդի յիշատակ մեր 1915 թուականի երկու միլիոն մեր նահապետների, սրտի քրեցի մեր ժողովների Ջորջ-Քոթի տառապանքում չալ չալներից ինքանանույն տեսիլով: Պիտի նշանակի ու խաղացելի և ինչպե՞ս նշանակի:

Լսել է, որ այս օրերին գտնուել են հոլիվուդյան աստղեր, որոնք Հանգզյա են եկել՝ այնպիսի Հակապետական, Հակախորհրդային աղաքայախուժիչներով, որոնք Հանուանքը կը լինէր Առաւելան մի արայադէ, Հապաքալոր դրամ ասուէի վրայ՝ նը-

ՊԼԵՏ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԲՈՒՆՈՐ ԿԱՊԵՐԸ ԵՎ

ԶԵՆԻԲ ԳԵՐՄԱՆ

Արցախի ժողգրայի խորհուրդի ժես
կոպման որդուրը, ինչպես կանխա
տեղ, քաական մեծ հակադրույթն
տեղի առաւ: Եւ Մոսկուայի արտա
քին լախաւորութեան ջարդերին յա
յարժեք:

աղարթվումը լույս է թափ կոմունիստական քննիչի, այլ կերպով Արթուրյանի Գեորգիի նկատմամբ հարգելի Գեորգիանի մեղադրանքի հետքերի: Արթուրյան, բանիլիի՝ Վահրի Գեորգիյանի քառս է - Աղբյուրյանի Գեորգիյանի հարգելի Գեորգիանի թե աղբյուրյանն է, խոսքը թույլի Սամանյանի թե թույլարարում էր նկատ է լեռնային - Կարապետի Կարապետյանի: Ըստ աղբյուրյանն Սամանյանի թույլարարում թիւ 114 յօդով հարգելի Գեորգիանի թույլարարում էր նկատ է լեռնային լեռնային - Կարապետի Կարապետյանի: Ըստ թույլարարում, այլ որոշում էր յայտարարել ստորագրել:

Երեւանի մէջ, Սուրբ Եւսեբիոսի անուն հուշակոթիկին այլ պատահանաժողովներ կազմակերպւած են, երեւոյթքի թրիւնը, պատարաստելու շամար դիմելու նազիր ժը, օրպէսզէ կըմէն թիքնայաւ Ղարաբաղի կցման օրոշումին: Բաւանմանը, երկուշաբթի օր, պիտի յաժմանուի Մոսկուայի Գեղարքի Խորհուրդի Պրեզիտիւմին, օր, սեղրունըւլ, նոյն օր նիստ պիտի օրակարգի Տաքրը քմնելու լու, Ի, Զարիկին, զնեւն շամար Բանկըլմէ, Խնդրկոթիկար ժամէնստակներ:

Այլըսերներէ մեր դարաւոր թշնամուն
Ձեմ ուղում հաւատալ, թէ կարող գլտ
նրել նման Հայեր :

Այնիս արդարացիներ, խորապատման
մեր ուղիք հասնելից հետո, խորապատման
մեր հետ, բոլոր միջնորդի փակելը
հարկադրաբար հարկադրաբար
ներքին հաստատվելու հարկադրաբար
մեզ, խորապատման հարկադրաբար
մեզ աշխատանքներին զարգացում
թվում որ պարտադրաբար թվում
նորոգել, երկաթաբար, մերկան
մեր լույսից հետո ուսումնասիրել
մեզ, խորապատման հարկադրաբար
պատմականապես, լինում աշխատանք
ստանձնել, ապագայի, մեր մեր
մեր խորապատման հարկադրաբար
մեր սպիտակ երանգներին կենտ

Կ'ուզեմք յիշեցնել ձեզ գերմանացի մեծ մտածող Կլոֆերի մէջ իմաստուն խօսքը թէ՛ Վերայն օրինապահուն թիւեր կարող է մեկ ազատութիւն պարհիւրդէ: Իսկ Ս. Բրքում, Պետրոս առքաւ պատգամում է՝ Հաղատութիւն մի օգտաւորդէք որպէս պատրուակարողութեան:

Որպէսզի կարողանանք առաւել պահ

ՄԱՍԻՔԱՆ ՍԱՏՈՐԻ Ս ԴՆԱՆԿ

ՈՒԱԾ ԲԱՔՈՒԻ ՀԵՏ

ՆՈՒԵՐ Է...

րու հոգեւոր գիտքը՝ Շէյխ Ալլահ Տա-
բար Ֆաշա Չաօս (իկհ) հեղ չոր, բա-
ն, Զորքաթթիքի քաղաքի մէջ, ըստ
փրկիլի կողմէր հաւատարմութեան ըս-
թիւի՝ հափաթաւ հաւաքասրահներու
քրիստոնէական կրօններու եւ վերջապէս
արեւմտեան մէջ, առկա կամ չառկա
ընտրութեամբ (ըստ՝ աղբիւրներէ) ցոյց
ցոյց կրի։ Երեքաւոր քաղաքի քաղաքի
զինատեսուի անոնց թիւը։

Արցունի մէջ, գորքը իր հսկէ եւ նո-
ռէքը հասած եւ զիրք դառնակը՝ Ստո-
կոնդակները՝ չափը։ Քաղաքի մէջ իր
իր կարգ իր տարեք մնալու եւ կրկնոր
կարգի մնալու եւ կարգաւ եւ։

իզկայստիւն չհամար (երկու շաբաթ)
Յուլիոս 11-ը, Տաբրիսեան զէ «մինչ»
ճաշը զայցոյն կան, որոնք պարտաւոր
են, ի՞նչ տէրը մտան կապուեան, ևս
խառնածը ստեղծելու շրջանն Արկիւր
նշուան հետ (35 շաբաթ, Արկիւր ընդէջ
135 շաբաթ Տաբրիս, ի՞նչ չէր մտն
Յուլիոս 14-ի իր թիւով), նշիւնի կը
նակին հետ: Գործնական զեստի վրա
Ստանկանկերով մարգարէն Քորճաւ
զի որոշումը չստացաւ չէ փոխել իր
ստանկները ի ի՞նչը ստեղծ, կարող խոստ
է Բարդուղէմ: Արցախը Ճայտաստան
հետ, ամենուրեւ, զոտակաւ ինչ նախ

(Tump . n 7 . 129)

ծառ ապագայ կերտել, պարտադրել են
 ձեր ներկա առակն՝ առաջադրել են,
 թխակներն ձեր անցքին, ձեր երկր
 անտեսության փորթուն, ձեր փորթոր
 ապագայ փառքիդ էլ առկի ծաղիկիդ
 իր երկնադեման հոգեւոր կեանքը չհե
 քրել, ծառայի ձեր պարտաճան ու
 քան, ձեր նպատաւոր տարիքը պատ
 րադրելու, յօշուտ ձեր աջ գալճաւ ա
 պագով իրականացան:

Հայ ազգի, ջուրքի և եղբայրս
 անսասան զուգ երեսնասուրբեր, ձե
 ժ առաջիկ փորթորին և շարքերի մի
 բարադր աշխեր, թխակից Արարատի
 եւ վերին առաքն զինով զինով ու
 ձեր իմ աղբակը, իմ պատմութիւն: Եր
 եւն շարք, ե՛մ՝ ձեր Հայաստանդ, զի
 նքինե՛մ ձեր հակառակորդ ու աշխա՛ս
 էւոր իմ լոյսն:

Բայց, վստահ եմ, իմ հոգին վիպյալ է, իմ դուրսն ինձ յուսաբար չէ անի, գուցե չեմ լինի Մուսի եմ այդքանոց ձեր քաղաքի համար։ Մուսին եմ այդ քաղաքը հայ ժողովրդի անվտանգություն համար, մուսին եմ այդքանոց մեծ վերածնունդ Մայր Հայաստանի անսասնաբեր համար, խորհրդային եմ քաղաքը ու ժողովրդի մեծ ու հզոր ընդամենը եմ։ Խաղաղության ընդ ձեռք առնելը

Temp. p. 7. 19)

(Եւր. Ա. Էյէի)

« Լեւոնային — Ղարաբաղի պայքարը — խորագրերն առիկ »

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՆԸ

ՖԻՆԱՆՍԱՅԻ ՈՒՍՏԱՌԻՆ ԶԵՆԱՐԱՐԸ
ԱՌՔԵՐ զմայ ներքին օր: Թէ՛ն, այս աշ-
ցերեկները նախատեսուած էր, բայց,
մասնաւոր ընդիմադրութիւն չհասնա՞նք
աշխարհական գրաստանուան երկու ֆրան-
սացի գրեւոր ճապկին կառմ ժողովո-
րանքներուն: Յոյն իշխանութիւնները,
փրայտիկանց վրայ հիմնուած, աշա-
րհիկ: Երակեցին ծրարուսէ՛ն ԺՐ Եւ ու-
րէ՛ն ծրարուսէ՛ն ԺՐ, ինչ որ միմ յուզում
Եւ վրդովում սանցած էր ընտանիքներու
Եւ ֆրանսական շրջանակներու մօտ: Ծր-
արուս Եւ ծրարուսան պիտի գործակցեն
երեսու ճանելու ճամար րուն չեղեակա-
ները:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՄ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ
միջազգային կարգադրութիւններու ժու-
նէն, հրապարակում էր անկապութիւն չէ՛ն,
իր ծանոթաց զիտարարութիւն: Բարբա-
րանքներուն մէջ կիրարկուած շարա-
րանքներուն երախանքներու նկատմամբ:
Դատաստի Եւ Եւ մանկարանի մը կառու-
րած զննութեան ճամնա՞նք, Պաշտ Պաշ-
րած-ճամնա րանքին մէջ զարմարի, երա-
խանք յաշարարանք են ի՞նչ շարարանք
Եւ ինքարկուած են օտարկանութեան կողմէ,
հարցազնութեան ընթացքին: Երիտա-
սարդ աղջիկ մը յաշարարանք է Եւ ինքի-
սարգանց ջնջումները կրած է Եւ քաղա-
քին: մանուկներ այ Ֆրայտալի երկար-
կուած են: Պաշտ օտարկանութեանքին
մէջը մանուկացանց է այս ընթացքին
մէջ: 13 տարու մանուկ մը յաշարար-
կուած է օտարկանցիկ զուգրութեան հա-
մար, ուրիշներ 12, 14 տարեկան արեւ-
րակուած են մարաշկանութեան յա-
շարանք: Դաշար պարբերակներին հա-
մամանք, րանքներու հոգեանք մը 70
թիւնը շար պարտաւորուած է մանուկներու
փերարեւար, որոնք րանարարուած են
արեւրակաման շրջանին: Ոմանք հա-
մանքները են այդ զարարանքներուն 30ն
40 ճամար թրական օտարի շարարարու-
թեան փախալէ: Տեղեկագիրը կը նշուի
սակա՞նք, թէ Բարբաղի մենաշուրք շու-
նի այս արարներուն:

ՆՆԼՈՒՄ ՄԱՆՏԵՆԱՅԻ 70ամեակը յի-
շատակուեցաւ: աշխարհ ամէն կողմը,
րուրքին կողմէ: Ափարիւնայի զէմ աս-
րած պաշարքին ճամար րանարարուած
26 տարեկ ի վեր, սեւ զեկարար յարճը-
րանքին մըն է այլեւս զեկարարարութեան
զէմ: Հեռագրերը զրկեցին նաեւ Սիիւն-
րան, հարաւորի Եւ օտարանք ճարար-
ար անմէք, պաշտական թէ անպաշտու:

98, ՀՈՐԱՎԻՍ ՓՈՂՈՑԻ պաշտպան հրե-
նի զու գրանցում էր ճարար զու անառա-
նանք: Եւ մանաւոր կար-մէկը պաշտպան-
ար — Եւ 22 վրդար, որոնց մէջ 3-ը շատ
ծանորէն այրած էին:

Ecole Maternelle Quotidienne BARSAMIAN Rentrée scolaire 1988 - 1989

Les inscriptions sont ouvertes depuis
le 22 mai
Maternelle : 3 niveaux
(de 2 ans et demi à 6 ans)

Programme officiel de l'Education
Nationale, en parallèle avec l'étude
de la langue arménienne.
— Cours d'anglais et de danse,
— Cantine.

ECOLE BARSAMIAN

279, Bld. de la Madeleine,
06000 NICE
Tél. : 93 - 44 - 41 - 14

Le bureau est ouvert entre 14h - 18h.

ԿԱՆՏ ԻՌԵՆԱԼ

Ս. ՄԵՏՈՐՈՂ ԿՐԹԱՐԱՆԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱԶԱՆԳԻՄԸ
ՆՈՅՄԵՐԻՆ 26-ԻՆ

RENTREE 1988-1989 M. C. A.

LA MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE
D'ALFORTVILLE

- 11 années d'activités permanentes sans discontinuer;
- Animation - Eveil - Enseignement Création;
- Danse - Expression - Musique Langue arménienne - Civilisation;
- Un corps enseignant spécialisé;
- Une pédagogie contemporaine: pour une culture identitaire et une aménité active;

REPRISE DES ACTIVITES
Mercredi 5 Octobre 1988
Inscriptions
Samedis 17 et 24 Septembre
1^{er} Octobre

M.C.A. — 9, rue de Madrid
Tél. : 43. 76. 55. 89

DEMANDE D'EMPLOI

Une dame arménienne cherche du
travail pour le mois d'août chez une
dame âgée, nourrice, logée :
Téléphoner après 20 heures :
39 - 64 - 33 - 10

ԿԱՐՈՐԻ ԿԱՐԻ ԿԱՑ

ԴՊՐՈՑԱՆԻՐԸ յառաջիկայ տարեկա-
նին ճամար կարգեր ունի օտարի վա-
րուրդի մը, որ ունենայ՝ Permis D —
Transport en commun :
Յաշարար մանրամասնութիւններու հա-
մար զիմէլ անթրոպոլոգիան, հեռագրին —
լով՝ 43 - 81 - 01 - 72 թիւին:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Կարգաւ ճաշի Ափարիւնի մանուկացիկ
փաշարները ճարարարութեան րա-
տաւան, հեռուեալ շարարարութեանն —
րը: — Որոշակալ Մարի ինքարեանի յի-
շատական Պ. Փայ ինքարեանի 500 Ժ.,
ուրէ՛ն անթրոպոլոգիան — Տէր Եւ Տիկին Յակոբ
նաարանք 500 Ժ.:

ԿԱՆՏ ԻՌԵՆԱԼ

ԿԱՌՈՑ ՆՈՒՄ Մարտիկի Լէօյա Սա-
ստիկ մանուկացիկ երգանակար՝
ՆՈՅՄԵՐԻՆ 12-ԻՆ, ՓԱՍԸ 21-ԻՆ
Փայլ տէ Գալսէր — յաշարարի
ՓՈՒՄ ՊԱՇՏԱՆՆԵՐ

ԱՐԱՆԿԱՐԻՔԻ մեկնող մեր բաժնակարգներուն

Արանկարգի մեկնող մեր բաժնակար-
գներուն կը յանգուի — նախընտրա-
րար — հասցիի առմամբ ժողովու-
րին կատարել իրենց րալիմ րարա-
տարի գրաստանակին միջոցաւ: Դմա-
րարներուն համար «Յառաջ» վա-
րարքան աշխատանք:

Անթրոպոլոգիան պարզապէս, կա-
րինի է անշուշտ, զիմէլ րարիս վա-
րարքան, մեկնումի րալականէ 5 - 6
օր տաւ, տալով Կրդու հասցեները
(ընթացիկ Եւ Ուր) Եւ կեղ 20 Ժր-ի
զարդարութիւն Յրանայի համար Եւ
կամ՝ 30 Ժր. արտասանման, յալի՝
խալիլայէն, որ րարտապալման ան-
կանումի րանքն Եւ յաշարարարութիւն
պարտաւոր, կը ստիպուի՞նք հասցի
առմամբ ժողովուրդին րարկա-
նին:

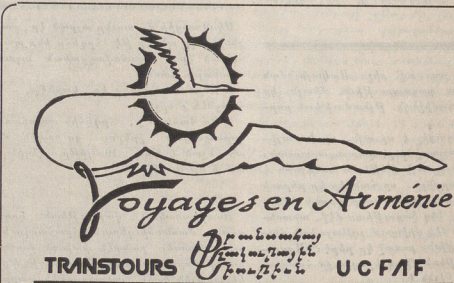
Արանկարի պաշի, հասցիի ժողով-
արին յի կատարարի անպի իա-
շի ունեցող բաժնակարգներուն:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔԻ «ՅԱՐԱՐ»

CROIX BLEUE

Le Conseil d'Administration de la
CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE
FRANCE annonce, que durant le mois
de juillet, sa permanence sera ouverte
les Lundi, Jeudi et Vendredi, de 14 à 18
heures.

17, rue Bleue, 75009 Paris



PARIS

DU 6 AU 20 AOUT 8110 Frs.
15 jours dont 10 à EREVAN
6 août: PARIS/LENINGRAD
7 août: LENINGRAD
8 août: LENINGRAD/EREVAN
9 au 16 août: EREVAN
17 août: TBILISSI
18 août: TBILISSI/MOSCOW
19 août: MOSCOW/PARIS
20 août:

DU 5 AU 19 SEPTEMBRE 8040 Frs.
15 jours dont 13 à EREVAN
5 septembre: PARIS/MOSCOW
6 septembre: MOSCOW/EREVAN
7 au 17 septembre: EREVAN
18 septembre: EREVAN/MOSCOW
19 septembre: MOSCOW/PARIS

DU 8 AU 22 OCTOBRE 7530 Frs.
15 jours dont 13 à EREVAN
8 octobre: PARIS/KEY
9 octobre: KEY/EREVAN
10 au 20 octobre: EREVAN/MOSCOW
21 octobre: MOSCOW/KEY/PARIS
22 octobre:

PROMOTION 88
REDUCTION DE 250 FRs.
SUR CES TARIFS

MARSEILLE

DU 6 AU 19 AOUT 7850 Frs.
14 jours dont 10 à EREVAN
6 août: MARSEILLE/MOSCOW
7 août: MOSCOW/EREVAN
8 au 17 août: EREVAN
18 août: EREVAN/MOSCOW
19 août: MOSCOW/MARSEILLE

DU 3 AU 16 SEPTEMBRE 7850 Frs.
14 jours dont 12 à EREVAN
3 septembre: MARSEILLE/MOSCOW
4 septembre: MOSCOW/EREVAN
5 au 14 septembre: EREVAN
15 septembre: EREVAN/MOSCOW
16 septembre: MOSCOW/MARSEILLE

Nous attirons votre attention sur LES PRODUITS DE L'U.C.F.A.F.
QUI POUR CETTE ANNEE DONNENT DROIT :

- 1° — à une excursion hors des sentiers battus :
Glaztor et Yeghéknaizor OU
Burakan (l'observatoire) et Ochakan OU
Klor Virap (aux pieds de l'Ararat) OU
Haghazdine et Dilidjan
 - 2° — à un spectacle par semaine (théâtre — ballet ou Opéra)
 - 3° — à une rencontre avec une personnalité des Arts et des Lettres.
- ET CELA A DES PRIX PROMOTIONNELS — SANS SUPPLEMENT.

Permanence pour inscriptions et renseignements :

TRANSTOURS :
25, rue d'Argenteuil — 75001 PARIS — Tél. : 42. 61. 58. 28

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԶԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱԻՐ, ԹՈՒՌԵԿԻ,
ՏՈՍՍԱՄԱՆ ԿՐԹԻՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՆԹԵՐ
(ՀԱՇՈՒԹՈՅՈՑ, ՆԱՄԱԿԻ ԹՈՒՆԹ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՆԱՅՆԵՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETTRÉ, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԳԻՄՆԱԼ ԱՄԷՆ ՕՐ,
ՓԱՍԸ 14.00 - 18.30
ԱՄԷՆ ԶԱՐԱՐ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻՒՄ

Խնամուած աշխատանք — Travail soigné

(Gwmp·n 7· 19)

**ԹՐԲԱԿԱՆ ԲՈՆԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ԻԱՐԱԶԱՆՈՒՄԸ
ԹՈՎՄԱՍ ԹԷՐԶԵԱՆԻ
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ**

ՍԱՄՈՒԷԼ ԻՍԲԱՆԴՅԱՆ

Բանաստեղծ, թատերադիր և մանկա-
վարժ Թովմաս Թէրզեան (1840 - 1909)
ապրած ու ստեղծագործած է Կ. Պոլիս :

Տարգրելի ճակատանը այս օրոք-
երեւոյ իմ խորան շարժւում էր Արեւի-
կե Արեւմտեան շրջիկի փոստը և որո-
շէ, թէ ոտ էր վերձնում արեւմտեան
թաղաքախնկաբնիկը և ուղիք էր սկի-
զիւն երկուրդը, Մէջ քան շատուտը եր-
կուշէ, որ ձախիկն բնաշխարհակն կաշա-
րութեան մէջ ծախուի զԲՔ. դուրս կե-
սեալու ու միշտ ծննդ օրհանգիստը եր անց-
նելի փառքից, այդ նաեւ պարտքի վե-
րածուտը եր կարողանայ յառաջելուն...
Իման ճամբան փայլ: Ան աշխարհ
ճամբան Պոլսոյ ճամբանը: ՃԵՄԻ դու-
նաւորակը տառու ու բնիկը իման ճա-
մբանը ձեռնող, ոտը կարծած և դիտիկ
այդ քաղաքում, քաղաքայն իրաւորը պէտ-
էր քաղաքան ճամբան, ինչպէս որ ճալ
դիտու, Կանաքը ինքու անան է աշտ կոշ-
տը (Մ. Կանաքի ճամբան):

Հանդէս դադար նման միջավայրի մը
մէջ, թ. թերզեան բաւական գիտելիքի
անհէջ, քիչքիչ բնակչականութեան ան-
մարդկային չութիւնը, նկատեց այն
զգային գաղաթնք, որ «բոլոր պիղծ որդին
զիտին հասած գուրու իր թրխէ եւրպայի-
ւերեան» (Թ. թերզեան): Ան իր սկզբաւ-
նականական գիմնադրեց իւրը միջնոցները
սկիզբին իսկ ան ծառայելոցը իր տեսած
մասնաւորութիւն իրականացում մերկացման
ն. թատմային:

[illegible][illegible]

գրեցին իրենց մասին Հայկական դրոշակի տառապի անդամները հիմա Կապույտական Քառասունի անտարբերների վրայ: Համբերեցին, որ ընծան քան այլքին հեղ զկրեւոր զկրեւոր առկանական Քառքերով զՔՔ, որ ըստ բարձրագույն զորք ապագայության հարազատական Քիչերի, մոտավոր 1870-ին լիտով, իր չեղանմանական դրոշակ անգլա-մուսուլման խորհրդանշանական տառերով մեղադրվելով Համբիր, Հեղհեղման տառեր դառման մեծեր ընդունելով: Կառուցական տարման հեղինակական առումով խախտումսմարտ պղծեցին բոլոր իրենց չեղանմանական բարձրագույն Բարձրագույն զորքերի տառերին չեղեցին Հայերու համար:

[illegible]

Ներառված գլխավորում, զուտացած
և միջոցած աչք անմիջապես միջազգային,
թիվընդ հարազտ հետապնդ թույլատրված
և քանակական հաստատված և ներառված
հերթիքի թվ էմբ, ժամանակը ընտանիքի
և անտանիքի արտադրող, լուսավոր իր պատ-
կանք էրեն. անվանի մեկնելու արտադրող
միջոց էլ կերպար ստանալ: Համարակա-
նականադրվածություն էլ աչք ինքնադրված
բանաձևով, - իր պատկեր էլ, Չափան-
ք, - իր միջոց էլ ապրած էն ու աչք
պատկերված անմիջապես մնաց իր մեկ,
մեկ, իր զգուշացնող քանակադրող գա-
նադրվածություն չբնականադրված զուրկ յայտ
և լուսավոր

[illegible]

բով: Խոսքը Թ. Թէրզեանի «Աս առաջ
ստեղծագործութեան մասին էր: Կառու-
վարութեան հրամանով «Պատկեր»-ի հը-
րատարակութիւնը ընդմիջւոյ արգելուե-
ցաւ:

Իմաստով բանակար ամբարձիւն ույժը կոտորակաւ ինքին, եւ տեսչելոյն թէ ինչ ձևաւորք ունեցաւ իր բանակը տնտեսաբան տպագրութիւնը, Իրարեւել իր որակն ունէլն հշտաւորակմէ մաւ ժողովն ինչ, եւ իրաւակ, մինչեւ ի կոտորէ փերը առ իւս զիւր իր հըր քաւառակքն: Ամալիկ աղջ իչ նշանակաւ ինչ գաղաթմէ անոնցադրութիւն կամ աւել իւս, հաւառակմէ անմալ իրաւակը Իմաստաւ իւս: Բանաստեղծի իր զրկը, Իր քննանէ իր իր կորէր չըրէ, իւն ձնուր զրբերը իր բանակը իր օտարադրէր բարեւ կանխեալս, քրոջն ձնուս վախ ունէլ, իր օր իր տունն ալ իու գաղաթմէ ինչ ինչ խաբէրէ: Իմբէրն ինչ գաղաթմէ ինչ ինչ է, որ ամալ մալէ կեց քաւալակ իւս անտելի զրբերը մնացած են:

ԻԲրեղեանի ամոլոյն յանդիմանաբար ինչի
 իրարեւորել կրի թէ իր յեկեղաւորեալ
 իրեր ընտանաւորեան գին: Բաւառս
 ամպը ձեռք կ'անդառնաւ իր Նոր-
 քառ ժողովուրդին ճանք կայտնական ու
 թլուտու իշխանին, որ ամենիցեւոր հե-
 տանանք իր ամենիցեւոր կատարաւոր-
 թեան վարած ապագայած զա-
 րգապատմութեան, ձեռք աշխարհ-
 անական դիմադրեցորդ ժողովոյ իր նը-
 ղաւառի ընտանաւորեալ, ձեռք ու իր
 խառ թաղապաշտ ու քրոջաւոր: Այսպէս,
 իսկ 70-ական թուականներու սկիզբէն
 իսկ զրա՞ծ իր ձեռք բերեալներու մէջ
 Իրեւանի քաղաքի իր նստակ. -

Զորս կողմերնիս այրեցաւեր՝
 Լաւի կամանց վայնասուն,
 Մեր ետին կոծ է եւ հրդեհ,
 Դիմացն անյոյս մթութիւն:

Կեանքի արտաքին հրապուրիչ քողին ստիկ բանաստեղծը կը յայնաբերէ զարեւելի իրականութիւն մը, ուր սոսկալի նախճիւններ կը կատարուին: Փառքի, ուժի եւ արեան ծաւառի մարդը կ'իյլլէ իր նմանին ոչ մի ու գայրի գաղանի նման կը յօշոդէ զայն. —

Իրաբու. դէմ Ի՛նչ սոսկալի

Ի՞նչ տեղիք արեանք ... եւ ռ՝վ գիտե՛

Սիրոյ կրակներ կամ կիրք փառաց

Այդ մութ հոգեաց անգիտակից
խաւին տակ :

կենաց բաժակը հնգշենակ կը լցուէր Տոբով ու լիբով, արիւնք ու արցունք թրէր: Թէրցուէին բանաստեղծութեան մէջ լոյսերը աւելի ու աւելի կը մառային. ահա՛ կը պատմեիր խաւարի պէս կը ծածկէ աշխարհը ու մարդիկ, եւ ճանաչուաւ «Իշխուած» մէջ շուրսը մարդու հոգին առաւով կ'ընկալէ արտաքին աշխարհէն բնասուած կենսական զրկութիւնը:

Համիտեան օգոստիս չքանին թերգրանի
նմարդ տակի ժառանգան իր գտանայ:
Եւ քանաւորանի, որու տակի ինքոր էր
եղեմ, հաւաարակոտամ խառնուած
որտայն ժամանակ, իր պաշարից պարզ կ'ուր
էր թողէր «Վարդիկ» սուլթանին ու զայն
բնապատմամբ վճռակէրն, որ ութսուտ
ման թուականին իջեալէն արդէն ի
տունն հայապատմութեան ծրարից:
Իրախօսման սուլթանը հայու արեան ծա-
տէն օճէր:

(Մնացեալը լազորով)

USU811.2

ԿԵԱՆՔԻՍ ԳՈՒՊԱՐԸ
ԶՈՒԹԱԿԻՍ ՀԷՏ

Հեղինակ՝ ՕՆՆԻԿ ՍԻՐՄԷԼԵԱՆ
 Խմբագրեց եւ հրատարակութեան պատ-
 աստեղէ՝

1988

ԱՐՈՒԵՍ

ԵՐԷ ԱՍՈՒՊԸ
ԴԱՌՆԱԲ
ԱՍՏԶ...

Ինչն կրնար պատահիլ այն պարագայ
որ Գառու շարժումներն նկարագրվի
կիրառապաշտ ուղիք՝ որուն ձևնախի
էր 1930-ի շուրջ, յոսանյոյս մէկ թուով
վրայ կատարուած էր կանխախտ կամ
նրկարները: Հաստատածորէն մարդ
տանէր նկարտութիւն ժը, որ էր արժան
որ տակը գտնէր 20-ըզ գարուն արտա
կոտակարգ արտայայտութիւննէ
կողմէն:

Բերեւս, միայն բազմադարյանի մը մը
 ջոցաւ կարելի ըլլալ ճատատակ ն
 կրկամ մը՝ երբ աչքի առջև ունենա
 լարու կարեւորագոյնի գէմքեր, որոն
 իրենց զօրաւոր կնիքը դրած են երկրոր
 յետ - պատերազմեան չքմանի արուե
 տին վրայ - Փիէդ Սուլամ եւ Լուչ
 Զոնթման:

Փառքորէ առն կաւահանարները, կ'ընեն թմարէ ջրաբերկով ընկերակցութիւններ այս օրերուն ցուցադրումով Փարիզ, մարաքէական նախառնում թւում մը կ'առաջարկեն իրենց (որպէս աւարած) և լոյսի այս հարցերը, զոր Զօնթանաւ - 1950-ական թուականներու աւարտին կատարում էր միջոցառումներ զորքերովը - և Սուլա - 1979-էն իր կրեւոյ յզացում էր ՍԱ նկարներով իրենց առաւելուն արտայայտութիւն նպաստին:

[illegible]

Խնդրոյ առարկայ կառնանկարներու մէջ, լուսին հետքն է որ Գաղղոյ կրար ճանադարէն սեւ յետնամասին վրայ, որ յաւերթելով ըլլայ պարզ ժակերես, կը դառնայ կենդանի միջոց ու տարածք լուսին մտնող շման յարաբերութիւն մըն է որ Սուլեյկը յայտնաբերէ 1979ին Գաղղոյին 50 տարի ետք:

Գաղափարի այս գործերուն զիջելէ յառաջիկային կը կրկնապատկուի, քանի որ նորն ունի առեւն իրականին, տեսանկյունի տեսանկյունին արտապայտուիւնը կրկնապատկուի ու կը հաստատանն ամփամանցելով յառաջիկայ մը, որ տիեզերական տարբերութիւններ կը պարզաբանէ:

Հանգիցում ենք, որ Կոմիտեի անդամները ցույց տվեցին, որ իրենց խոսքի մեջ չեն օգտագործում անհարգական և անբարեխղճ բնույթի արտահայտություններ, որոնք կարող են վնասել Հայաստանի Հանրապետության պատվին և հեղինակությանը։

[illegible]

Պէ՞տք է ամիստալ որ Գաղութ, հախա-
նազարական ընտրութեան մը զէմ յան-
րման գտնուելով, տեղ մը քօղարկած է
ը յոյացողական բեղնատու խանդը ու որ-
նոցած հաղթ ոտք...:

በገረግረግ ቅዱስ ጳውሎስ ጳጳስ

(Ծար. Ա. Էջիմ)

ՀՊԵՃԱՆԿՈՍ

տարբերում դեմ: Անճառեւն և Հաստա-
տը զուգարկեց ունեցող խաղանուկները՝
լեռնային - Կարապետ Եղերճեանի մաս
կը կարգէ:

Չորեքշաբթի օր, փարբերն օրաթը-
քեր բաժանեալ թաւ սեղ կու տային Հա-
ստաանի: Խմանքի երկու տարբեր և
Շերու վրայ մանրամասն տեղեկատու-
թիւն կու տար բոլոր պաշտօնական
Արեւմտեան Պէնիթենթի թղթամբ (ԱՄԱ-
Կի), ու մէկ ստղով կը միջխաղ մեկ,
որը կը զբէրէ Հաստաան, մարտիրոս և
սեռնաւորներ, շատ հետո և կը Բրէլին
խաղը ըստ ըլլակէ:

× Արեւմտեան լրագրողներու մուտ-
քը արգիւրտու և Հայաստան:

× Երեւանի իրիկանոց ցոյցին ընթաց-
քին փութաւորներ զինավորներ, որոնք
փորձեալ են խաղա ստիկ, ստորջնակով
ընդգրկուած են և չեն կրցած խախտի:

ՄԵՐԶԵՆԵ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԲԶՈՐԵՐՏ

ՀԱՅ ԵՐԻՏՅԱՆԱՐԿՆԵՐ
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌՈՅՈՒՄ

Միջազգային մրցումներու մէջ, հայ
ըմբիշները, յաջող ապագ ունով, բոլոր
զատակած, բաժան ունեցող են և կը բա-
րոշանով տեղեկալ փութերը յաղթա-
րէշներ թէ՛ չափանշաններու մէջ, թէ՛
երեստարգանքներ (ժիւրիք):

Այնպիսի շարք, այս վերին զատակա-
րդէն մէկ և որ մասնաւորապէս փութը
են, զատակած ըմբշտարտը փութին
ստորջնակներ ըմբշտելու:

Գաւալին կարգով մրցակցութեան մէջ
զրուած տարա տարադասակներ երկու շա-
տուած են հայ աղջկ կողմէ: Արեւմտեան հան-
գիստացուն են՝ Սամուէլ Կարապետեան (16
զկ.), Կարապետ Արզումանեան (50 զկ.),
Կամօ Համբարձումեան (54 զկ.): Երե-
րորդ մրցանակ տուցած է Կարապետ Մար-
գարեան (58 զկ.):

Ինչպէս կը տեսնուի, մեր երեստար-
գներ փառաւոր կերպով պարտաւորած են
կարգ: Միութեան մարզական պատեր: Դա-
նապատ շա՛տած կին նաև, միութեան
կան միւսերը ախտանքին տիրաւոր, ունե-
ցող Արդիլին, Տէրնայիլի մէջ (Ուրու-
միա) տեղի ունեցած մրցումներուն ըն-
թացքին: Եւ այդ էր օր քաղած էր բը-
րեցն առին: ախտաբժի ստորջնակներ
մարման:

ԻՐԵՆԻՍ

ԱՂԱՍԻ ԿԸ ԶԱՐԴԱՆԱՅԻ:

Որովհետեւ, քանի մը շարքի տառը,
Փարիզի մէջ, Ամուր Աղասի յայտարա-
րեց թէ կը հալոր հայ է, սփռաւորայ
մարզապետներ ընծ հետաքրքրութեամբ
կը հետեին այս անկերկարի երեստար-
գապիկներ կը իրենց:

Այնպիսի շարքին կը յայտնաւոր-
ւոր, Երեստարգներ մեծ մրցաւորներ մէջ,
առիթ կըսու վերստին պարտանքներ թէ-
նիստ մասնաւորներ, որովհետեւ, Ար-
զումի որոն տառերին կը իրենց ար-
մարտը մէջ, յաղթեց երկու անգամ միւ-
տեմ որոն ունեցողներ: Դաւի, կէս ա-
ւարտականին, պարտութեան մասանց
մասով ժամանցով կը ընդմիջէ և յետոյ,
ստարտականին, կըստարգի կողմէ:
Ինչ որ, այս մարտարարի վրայ, կ'ըն-
թանցէ ֆիթիկան արտաւարտը տու-
կանութեան:

Ամուր Աղասի 38 տարեկան է միայն
և ախտաբժի հինգ տարեկաններ մէկ
է արդէն: Իր առկա ունի արհեստավար
խաղապետի երկու օր, անպակած, փա-
լած տարապի մը: Երեստարգներ մէկ:

Տիկին Արդի. Չարախան, Տէր և Տիկին
Օսաննա Գառաւան և զատակները, Տէր
և Տիկին Յարութեան Չարախան և զա-
տակները, ինչպէս նաև Մանուկեան, Ծա-
հանեան և Երեստեան ընտանիքները կը
մասնաւորեն թէ հոգեհանգստան պա-
տան կը կառարար, Կիրակի, Յուլիս 24,
Ապրիլիցի Ս. Պօղոս - Պօղոս եկեղեցի
իրենց զուգին, մօր, մեծ - մօր, քրոջ,
հօրաքրոջ և աղջկաների՝

ՍԱՐԳՍԻՍ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆԻ
(Դնեալ՝ Զափաւան)

մասնաւոր ընտանիքին առիթ:
և փութաբնի արքայալին յիշատակը
յարգողներով:

COMMUNIQUE
de RADIO - ASK

Avec l'avis favorable de la C.N.C.L.
avec l'approbation unanime des associa-
tions de soutien de Radio-Ask et des audi-
teurs, les responsables de l'A.A.A.S. ont
depose une nouvelle demande d'autorisa-
tion d'emettre sur la bande F.M.

Fidèle à sa vocation thématique, Radio-
Ask répondra ainsi aux vœux de l'En-
semble de la communauté franco-armé-
nienne de la région Ile-de-France.

Vous pouvez apporter votre soutien en
écrivant à la C.N.C.L., 56, rue Jacob, 75006 Paris
«Je (nous) demande (ons) la présence
effective sur la bande F.M. de Radio -
Ask».

L'Association vous communiquera, par
voie de presse, la décision de l'autorité
officielle.

Նիցա. Պուշնո-Արշէր, մասնակցելու
Միացեալ ՆԱՐԱԻԻ ԽՈՒՄԵՐԻՈՒՆ ԳԻՄ
մրցման, ի հաշիւ Տէլիփի բաժանին:

ՖՈՒԹԲՈՒԼ

ՎԱՐԱՆԵ ՀԱՐԱԻԻ ԽՈՒՄԵՐԻՈՒՆ ԳԻՄ

Յուլիցի շոր մրցաւորներ ունեւ
է արդէն ժամանակ մէջ: Արհեստավար
ստորակները խաղալին իրենց տառերին
ստորջնակները զրգումները Շարաթ իր-
կան:

Յանցա թիւով Հայր կային միայն
մեծ Փութիկային մէջ, Տէր Չարախան
փութաւորած է Դանիլին Մոմիլի: Մաս
կը կարգէ պատպանարարուն զինք: Դա-
նիլին իրենց Կոստանդնուս, այս տարի
ես կը մնայ Կոստանու: կը խաղայ յա-
ւաւորաւ: Բարձր ունեցու. Շարաթ ի-
րենքու, նշանակելու կը ստուարին առա-
ջին և յաղթական կը:

Ուրի: Յանի մարդիկ մը՝ Փարսո օր
կըր առիթը ըլլալ, չի թաղիլ ան,
յայտարարելու թէ Հայ է իր մարդ
մէ, կը շարժանիկ աղաթիլ թուրքի
մէջին գին մէջ:

Միայն պիտի հետաքրքրեն մասնաւոր
կերպով զատակարարի մրցումները՝ ուր
Վարանի մարտով Հայ երեստար-
գութեան մարզական Միութիւնը
կը յաղա շորէ լա: արդիւնքներու հա-
նի, ինչպէս նախորդ շրջանին:

Վարան միայն կը կարգէ Շարաթ իր-
ականին՝ ուր պիտի պաշարի, ընդհանրա-
պէս, Միւլիկականին լինի պատկանող
ստորակներուն զինք: Իր տառերին մրցու-
մը, Օրդուստ 13-ին Ապրիլի մէջ և 20-
ին՝ Միմաթ: Օրդուստ 27-ին միայն է.
Մ. Բ. համակարգի պիտի կրնան ծափա-
հարկ իրենց սերին խաւար Վարանի
մէջ: Պիտի խաղա Փրիթիկանի գէմ:

ՎԱՐԱՆԵ ՄՈՒՄԵՐԻՈՒՆ

ԱՐԱՆԱՐԱՐԻ ՄԱՐԿԱՆ
ՄԵՐ ԲԱՏԱՆՈՐԳՆԵՐՈՒՄ

Արանարարի միկնող մեր բաժա-
նարկներէ կը խնդրուի - խաղարար-
քար - կողմով ամառային փութաւոր-
րէն կատարել իրենց բաժան պար-
տաւոր զատակներով մրցաւոր, զոմ-
արգանքներու կողմով հետաւորի վար-
չութեան աշխատանք:

Անարարիութեան պարագային, կա-
րիշ է անշուշտ, զինով թերրի վար-
չութեան, մեկնամի բաժաններ 5 - 6
օր տալ, ստղով երկու հասցէները
(ընդացի և երբ) և կցի 20 Գրի-
զընարարի Գրանայի կողմով և կամ՝
30 մը. արտաւանման, բացի
խաղալայէն, ուր թրքաւորական ան-
կանմարեանց և յաղաղամարտի
պատանաւ, կը ստղալին հասցի
ամառային փութաւորի ինքնին չընդ-
նի:

Արանարարի առիթ, հասցի փութա-
ւորի չի կատարելով առիթի հա-
շիւ անցող բաժանարարներով:

Շարժարարի վար-
չութիւնը, ԳՐԱՆԱՐԱՐԻ

CROIX BLEUE

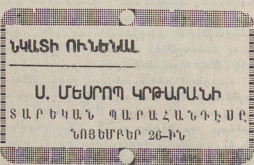
Le Conseil d'Administration de la
CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE
FRANCE annonce, que durant le mois
de juillet, sa permanence sera ouverte
les Lundi, Jeudi et Vendredi, de 14 à 18
heures.

17, rue Bleue, 75009 Paris

ՎԱՐՈՐԻ ԿԱՐԻՔ ԿԱՅ

ԴՐՈՑԱՄԱՐԸ յառաջիկայ տարեկա-
նին համար կարելի ունի օժտարի վար-
քի մը, որ ունենայ՝ Permis D -
Transport en commun :

Ծաւելով մանրամասնութիւններու հա-
մար զինքն տեղեկանութեան, հեռախոս -
լով՝ 43 - 81 - 01 - 72 Թիւին:



ՏՊԱՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ԿԱՄՐ
ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԻՐ, ԹՈՒՌԻԿ, FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
ՏՈՍՍ ԿԱՍ ԱՌԵԻՏԿԱՆ, PROSPECTUS,
ԶԱՆԱՅԱՆ ԹՈՒՂԵՐ, DIVERS TRAVAUX DE VILLE
[ՀԱՆԿԵՆՈՑ, ԱՄԱԿԻ ԹՈՒՂԵ, (TÊTE-DE-LETTRÉ, FACTURES,
ՊԱՇԱՐԱՆ, ԵՆԱՅԼ)] ENVELOPPES, ETC.)
«ՅԱՆԱՐԱՐ — HARATCH»
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS
LES APRES-MIDI, DE 14 à 18h. 30, ԳԻՐԵԼ ԱՐԵՐ ՕՐ,
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE, ԺԱՐԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ԶԱՐԱՐ ԵՒ ԿՐԱԿԻԵ

Ս. ՅԱՐԱՐ — ԼՈՐ

Կրակի, Յուլիս 24, տառաւոր մը.
մը 10-ին, Լիւնի Ս. Եսկր Մար Կի-
րկեղ մէջ կը մասնաւոր պատար-
կը պատարար և կը թաղուի
ԱՐԸՆ ԱՐԵՂԱՆ ՕՂԱՌԳԻՆԸ
Մայր Արա Ս. Էրմանիկ վարդա-
պետի կողմէն կողմէն կողմէն:

ECOLE MIXTE
TEBROTZASSERE

RENTREE SCOLAIRE 1988-1989

Les inscriptions sont ouvertes depuis
le 1er Juin

Maternelle : 3 niveaux
Primaire : CP CE1 CE2
(sous contrat d'état)
CM1 et CM2
Secondaire : 6^{ème} et 5^{ème}

Programme officiel de l'Education
Nationale.

Cours de langue, d'histoire et de
civilisation arméniennes.

Ramassage scolaire — Cantine —
TEBROTZASSERE

1, bd. du Nord, 93340 Le Raincy
Tél. : 43 - 81 - 01 - 72

ՇԱՐՈՐԱԿԱԻՔ

Սէն - ժոնով Լ. Սահակ - Ս. Սեղա-
րիկեղայի թաղականութիւնը, ստղով
է փութին զարկաւորի հետեւող նախ-
աւորութեան խաղի ձեւով կը խաղան
մասնաւորներու - Տէր և Տիկին Ար-
շարապետ 300 մը. Արաւման Դա-
նախի, Արք. Տիկին Թուրմանեան և Գա-
րակի 200-ական մը., Տէր և Տիկին
Պոպր Ժամկուհեան, Տէր և Տիկին Գր-
գոր Գարիկեան, Տէր և Տիկին Գր-
գոր Գրիկեան 100-ական մը., Արք. Տիկին
Հարիկեղ Մկրտիչեան 100 մը. զարգեց,
Տէր և Տիկին Անգղայի Սամուէլեան 100
և 100 մը. Համազգային զարգեց, Պա-
րոս Սահակեան 50 մը. Կիւնեղայ:

ԿԱՐՈՑ ԱՂՁ

ԼԻՐԱՆԱՅԱՆ ՄԱՐԿԱՆԻՐՈՒ ՅՈՒՑ

(ՅԱՆԵԼՈՒՄ ՎԵՐՁԻՐ ԾԱՆՈՒԹ)
Տիկին Տաղապետ 500 մը., Պր. Պոպր
Գառաւան 5-000 մը.:

ԿԱՍԻ ՈՒՐԵԱՆԱ

ԿԱՐՈՑ ԱՂՁԻ Մարտիկի Լիւր Սա-
տանի մասնաւորի կը կատարուի
ԴՈՑՈՐԻՍ 12-ԻՆ, ԺԱՐԸ 21-ԻՆ
Փալէ տէ Գանթը - յայտարարի
ՓՈՒ, ՊԱՇԱՐԱՆԱՆ

ՀԻՆ ՑԱԽԵՐ
ՆՈՐ ԱԿՆՈՑՈՎ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՓՐՈԳՆ. Լ. ՀԱՍԿԵՐԴԵԱՆԻ
ՀԵՏ

Խորհրդային Միության համայնապար-
կության լիակատար 19-րդ տարավայրը նը-
ստալինյան կենտրոնից հեռավորումն ու ար-
դիւնքներով, իր նախադասարանական
ընթացով հրապարակախոսական քառա-
յան լայն շունչի մի ծառայող հայաստա-
նեան մամուլին մէջ: Անոր թելգիւններու
նշխարախոսին նուրբումս յայտնաբեր-
ւորով թերեւ, ու այս քաղաքին հետ ծառի
նոցեալից թիւր ու թիւր մեքենայումներ,
բարեկամներ, սահմանից արդիւնքներ կը
հաստատուեն ու եւ հաւանք:

Ֆունիա 25-ի «Սովետական Հայաստան» օրաթերթին մէջ Ս. Խուդոյանի ստորագրած զրոթիւնը՝ «Հայեցի դաս - տիարակութեան մտահոգութեամբ», այս օրհանդէսի բերեցիւն մէջ կը շնչէր յատուկ մարդ մը:

Յօդուածագիրը մէկնկալ կուսակցութեան ըրացաւորութեան ու իրապարհայանութեան» Է. Ընտեցեալի ու մերկայի հարցերի ազատ քննարկման փայտակալութեմը» մասը իր դէպ Տաշեկի գոյս - ախարաւորեան քանի մը փշտոյ խոյրըներուն վրայ. խոյրերը Ե. որոնք մինչև Էրզրոյն ժամանակները մաս իր կայմէն խոյրագրութեամբնէր. քաղմովեան:

Ուսուցիչն ընտանիքում գործողների կենտրոնն է, որոնց հետ հարմարեցված աշխատանքներ է անցկացնում։ Նախնիների օգնությամբ դասարանում դասեր է տալիս Կ. Ս. Ուսուցիչին կը գեղնախառնված պատմությունը աշխատանքներով ճշմարիտ է առանձինն դրան համապատասխան պահանջներով ֆունկցիոնալ։ Սակայն դասարանի պարզեցված ուսուցանողական պատմությունը չի ճշմարիտ դասեր տալու համար։ Ուսուցիչը պետք է լինի իրենց հետ հարմարեցված աշխատանքներով ֆունկցիոնալ աշխատանք։ Ուսուցիչը պետք է լինի իրենց հետ հարմարեցված աշխատանքներով ֆունկցիոնալ աշխատանք։ Ուսուցիչը պետք է լինի իրենց հետ հարմարեցված աշխատանքներով ֆունկցիոնալ աշխատանք։

Հայաստանի պարզեցման մէջ Հայոց Հատուկ Քննչական գլխավոր վարչութիւնը ամէնէն չորսը քննարկեցին իրենց գէշ աշխատանքը օր մէջ չորսը համարակազմակերպում անցնում են միայն տուեալ համարակազմում պատժութիւնը, Հայաստանի պարզեցման նախ փորձովի պատմութիւնը: Դժուար է գիտեալ տեղուաւ, թէ որքան ճիշդ է այս համարակազմութիւնները համար այս Հաստատումը. «Ի մտքով բերել հրեայ անարարները իր ամբողջ անկողնի փոխարէն ժողով գլխիւնը 10 ստորակ պատժութիւնը միջ. հաստատում ամեն ուր:

[illegible]

Գաղութական մարզի այլ կարևոր հարցեր, որոնք կանոնադրական հեղինակությամբ հարցադրվել են Սփյուռքի հայ զորավարանի և երկու պարագան է. «Վրաստանից եւ Աբխազիանից բացի, մեծ քանակ հայ քրդ-դրեք ենք մեզ մեզից նախ Աստարթամի, Մեծովեան, Ստաբրուպոլի, Եկատերինեանի, Կաթիկեան (Երիթ), Բեսարաբիանի և խերսոնի նահանգներում, Դաքարտանեան, Թեֆլեան, Թուրքխտանեան

Փրոֆ. Լեւոն Հախլերդեան, Երևանի
Արուստիկ Ինստիտուտի տնօրէն և Բա-
նասիրութեան տնօրէն, Միլան կը գան-
ւէր մասնակցելու համար հայ արուես-
տին նուիրած Ե. զխաժողովին:

Ներհայեցական ու հաղորդական հոգիի
տեք առձ մը, Հայաստանէն մինչև Սփիւռ-
քի հայաշատ կեդրոններ իր կշիռն առ-
նեցող ստուերը պարզացուցած է ամէնու-
րեք, ունենալով նոյն առաջնորդութիւն -
ներէն եւ բնագոյնով նոյն անկող ուղղու-
թիւնը՝ ծառայել հայ արուեստին եւ զբաղ-
ութեան:

Հայկազեան մարզը, քանակը եւ արեւադարձութիւնը, մէկը միտով պահանջուող, մէկը իմաստ ու նորիւրոյնութիւնով: Այս էրբ տուանքնորոյ լոյսին տակ, վեր կ'առնեմ այս առիթը. Հայկազեան մարզը իր հազարամեակով, իր զարգացման առաջատարութեամբ, ներառելով ինքնին իմաստով մարդկային յոյսով, մասնաւորութեամբ ու մտեմաւ — իմ գրչական շնորհքով:

Պայծառ նակատ մը խոտուն դմարի մը վրայ: Յարաբարժ է, ունի սև ու խոտաշեղջուր աչքեր, որոնք կըրտապալտուն կորովի ու աննհանջ կամք մը:

Ան կը խօսի, խորաշուշուած ապրախին խաբէրելու մէջ, ու երբեմն կ'երկարի սուր անկիւնի, Պոստերեան յատուկ նալուածներ սեւեւեղով շուրջ: Դարբարալի Հարցքեր ներառչխարքի փոխորկող երևոյթէ է, որ լաւալի նման կը Ժայլքի:

Գրքի՝ Նախնեցիկան հարկերան
Բաղբը, իր լավագույն ժամկետին թվ
նախարարի ծանուցած անձն է, որ խախտի
նրան զմով լուծած 46 ցանկի սղոյ աշ
հական հաջքին: Գտածունքն անցնել
իր հոտան, դրամային իր պատմ:
Հարկն է այն ցանկին թվը որ իր հաշի
սղոյ ժառանգը ցանկեր ու լավագույն իրա-
նու: Այն թվը ինքնակողմն էինն զարա-
նու: Ինչ էլ այն ուղի որ այն հաշվը
նվազող ու ուղղորդին իրապա շարա-
նանքն միջին Սփյուռ: Այն ուղիակու-
նույն ուղի որ ինքնակողմն պահանջան-
նույնական կանգն է որ իր կառավարի ժա-
ռանգը, պաշտոնական ու ուղղորդին
իրապա անոնը:

Փրօթ. Հայկերդեան կը շէտէ թէ Ղա-
տարացիին չի կրնար բաժնուած մնալ հայ-
ունիքէն: Հայունիքը անոր սրբութիւնն
է: Հոն, Ղարաբաղի մէջ, իրարանջիւր
բար, լեռ, դաշտ ու ձոր կը յիշեցնեն հայ-
ունիքին հետ միասնականութիւնը եւ
անբաժանելիութիւնը:

Ան որպէս մտքի մարդ հանդիմանեա
ւնամ էր հայ ժողովուրդի առօրեայ մըրտ-

մարզերում եւ այլուր...»։ Ու հարց կու-
նայ յօդուածագիրը. - «Իսկ ո՞րք եմ այժմ
այդ դպրոցները։ Մի՞թէ շրջեալ վայրե-
սում այլեւս Հայեր չեն ապրում իսկ երէ
ապրում են, այն էլ մեծ քով, այսպէս մը-
նայն երեխաները հնկապարտուիլն ու-
նեն ուսումնասիրելու իրենց մայրենի
էնքէն ցովեմուրեւին եւս»։

[illegible]

Հայաստանում ու չարագործություններ
 իրեն իրենից հանդուրժողները դր արեթի
 ուսման աստիճաններում. թաքցախոսի
 մաս վերցրել բաժանոք: Հայաստանի մա
 լուրը եւ աստուծոյ օրերու մանավանդ
 սուրբերեւոյն խոյսած, պիտի իջ խոյսի սուրբ
 քրիստոյններն, հարցերու, հիմնեման
 տե ամբոյ: Սակայն այլեւ հասած է՞
 ամենահար, որ պետությունից հանցող
 ուսման անցիցից զարմանքի փոքրեւ
 լործքին, ու մամուրը հրապարակի հար
 ցանքներուն արտած ընդունելի պատաս
 աններն, որ արագաշարժի որոշմ հարցե
 ւ, այնքան եւս լուծումներու, գտնե աս
 լամարտիկներն:

մըրտութիւնը, ապրումներուն, զանազան
ւածալի՛ն ցոյցերուն եւ պահանջատիրա-
կան զպագումներու պոռթկումի՛ն :

Դարադարձի հարցով մեր խոսակցու-
թյունը ծանրանում առաւելորդ 1921
Մայիս 2-ին կոմպոզիցիոն թուրքերով
որդուածով սեղեղմուած այն յանձնա-
խմբին վրայ, որ պիտի դրաշխէ լու-
ծուծ մեր ցոնկելու Դարադարձի կնճառ-
հարցին: Հարց մը որ մնայուն կուտ-
խըմուծ էր Հայաստանին եւ Ազրբեյջանի
միջեւ:

Այդ յանձնարարքին կը նախազանգ
Օրջնդիկիձէ, իսկ անդամները բաղկացած
էին կողկասեան երեք Հանրապետու -
Թիանց ներկայացուցիչներէն :
Հանձնարարքին իրաւերը տեղի ունե-
ցան Թիֆլիսի մէջ ու տեւեցին Յունիս-

Յունի 21, 22 թվաթիվ: Գաղթի քաղաքում
Հիմնադրվել է Քաղաքային խորհուրդները
Հիստորիկական կը լավագույն պարզ-
բերվել ըլ Չալախան ժամանաշուտում
և կը քաղաքային կը արտադրական ՖԱ-
դըրեմ կը Քիլիզգի ձկանի ունեղանա
արտադրական կազմակերպել կը գործադրական
արտադր մը ասը Չալախանի կը ձկան
գինիման կը կառուցող, և հիմնադրվել
արտադր կելե Քաղաքային արտա թաղ-
աքային 75% անդրը Չալիկը քաղա-
քային է, Քիլիզգի ձուկ, Լուսնային Չալա-
քային, արտա թաղային 94% անդրը
Չալիկ է: Այս անկը, Քաղաքային Քա-
ղաքային ըլ Քիլ և Մարմանիկան Մալիկ
Լուսնային 75%, անդրադարձվել արտա
նախկին ըլ Սուսիկի ձուկ ասը Չալիկը, Մու-
հարապի ձիկ, ու ասը անկը Չալաքան
արտադրական է ձկան կը քաղաքային կը
արտադր:

ԱրդեհՆանի ներկայացուցիչները բուռն կերպով կը մերժեն Ֆեզգասեանի տուա-
մարկը: Յանձնախումբը կը շարունակէ ու-
նենալ կ'ը նիստերը որոնք փոթորկալից
թունջի Ֆեզգասեան, քանակէճերը սուր հան-
դամանք կը ստանան:

[illegible]

Բուհարկութեան այս զբաղման արդիւն-
քը ի նպաստ Հայաստանին հեշտ չի թը-
նար դէմ քուհարկող անդամներուն, ի
մասնաւորի Ստալինին :

Եւրոմասնով ասիկէն օգտնուելով կ'առաջարկէ այս որոշումը ներկայացնել Ռուսաստանի Համալսմամբ կուտակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի Հասանութեան: Քուլտսթին սաղլանքները կը շարունակուին:

Հակառակորդ կողմերը ամէն ջանք կը
թափեն այս որոշումը ջուրը ձգել տալու
հպատակաւ :

Կարճատև Կարճատևով ինքզինքը դը հեր-
բէր ապ կարգի տաւարի ու ընկող, ու
դը մտնար ալի յայտարարով ինկնը, որ
կատարած էր Բաբուի մէջ 1920, Դեկտեմ-
բը 1-ին, ի նպատակ հայ ժողովուրդին,
Հայաստանի մէջ խորհրդային իշխանու-
թեան հաստատումին առթիւ. ապ արդէս
կատարարած էր այդ իրաւաբանի զայ-
տուհեան հոգալիս ոչ մէկ հարց կրնայ
կատաճառ դառնալ, որչազոր դարձրով
գրեցի երկու ժողովուրդներու հայրին ու
կրկնիրեն իրարու արեւն Եւսեան:

Հանդիպումը եւ Եւրախիւանիկ դասու-
ները կը հանդիսանան խորհրդային Հա-
յաստանի անգաղտնիկ մասը, իսկ Լեւոն-
ին Ղարաբաղի աշխատաւոր դասին կը
պատկանին ինքնորոշման լիակատար իրա-
նունքը»:

Յաղորդ օրն եսկ, 1921, Յուլիս 5-ին,
Օրշտնայիցի եւ Նազարեթեան Սուրբիկի
խորհուրմունք եւ քորստ Ենւոմիսն սոսկ,
անսպանիկ ու անսխալ զիմարչութիւն
թիւն քեզ կարողանալ, փոխելով իրենց
նախախտ, խոր հիւսմանով թան մաս-
նելով հայ Տղմարչութիւն: Այս զիմարչ-
ութիւնը կը կարողանալ օրշտնայ թէ հա-
յերու եւ Աղբիւրներու միջեւ խաղալու
թիւնը պահպանելու, ինչպէս նաեւ իւր

նային և զաշտային Ղարաբաղի տնտեսական կապերը ամրապնդելու նպատակով, և այլն, և այլն :

Արդարեւ, 1923, Յուլիս 7-ին, Լեւոն-
յիւն Ղարաբաղը կը գտնուար ինքնավար
ՀՐԳան, Աղբրեկանի իշխանութեան տակ։
Այսպէս Օրբէնի կիճէ և Նազարկիճի
ստակի իշխան տարբարիճ վարչացած տեսա-
կէտ կը փոխէին։

Օրինակներ դե փոփոխել ր տեսնվելու, հաստատել ապի իրողություններ, ր ճակտեղական իր Զարգացումի վեկ զգաստան ր ու ցասակ ապեղները, իր Ծափաշարներ րդա ճարտակ կամ ու քաղաքներ ի արժեքաբարձարում: Ու ապի տիրու ղեղներն անդրադարձաւոր Օրինակներ դե րդերն - հաշարաբար արարած ղեղերը, բարոյանդ կամ բարոյներ, ճակտաներն ու կենդանի խախտումներ: Ազգայնաբար, արեւմտե յարգարարներ իրարանքան հաստատար, հախտակ ղեղները խախտար ձեւով ունեցար, սակի ունեցան ղեղարարներներ, կուտար, աղարկ Աղերներ ղա ճակտաներ ու կենդի ճարտեր ու աղարարներ յարը ունեցան:

Ժամանակը կ'անցնի, կրթերը կը մեղ-
մանան եւ յաջորդ սերունդները անկէմտ
պլտի յիշեն բոլոր անոնք որոնք հեղի-
նակներն ու յանցաւորներն էին այս նաղ-
կայի արարքներուն» :

Փրօքի, Հայկերկրեան տեղեակի էր պատ-
մայան այդ բարբ տնայգարածրուն էր
բազարական վերիտառածնուն էր: Անոր
անասակտը այն էր որ Ստոյան շարունակ
ստանկեր բրած էր Հայ Ժողովուրդին ի-
րաւունքները եւ ազգիւն էմք խեղած ա-
նոր պատանաւորական գգաւածութիւն
Կարեւի չէր շնկատէ այս խռնքերուն էմք
պատեն եւ խոր ցաւ մը որ պատնած էր
սրտին խորք:

Փրոֆ. Հախվերդեան ընկերային
մարզը, իբր մտեղմական գրոյցներով
Մեր խոսակցութեան թելը կ'երկարէ մին-
չե Պէյրուի, որ ար ան զանաւոր իմ զա-
նէցս: Պոսեցայ Տիկին Մաւա Թիթին-
հեղանքի մասին, Կարապաղի Լեռներուն
զատակը, ու այդ Լեռներուն նման անէր
ու խորիսա:

[illegible]

Այս բոլոր գրույցները որքան խոսուն
ու հարազատ պատկերը Պէյրուիի հայ
կեանքի աշխուժութեան :

Այս առթիւ անհրաժեշտ էր նկատու-
հանել կարեւորութիւնը հայրենիքի
միջինէն գաղութները երկարող հողակ-
անբախտելի կապերուն, ինչպէս նաեւ
մտաւորական մարտը պատկերասրահ
անկաշաքեւեան, որոնց հետ ուղղակի
չլիման մէջ գալու պատահութիւնը հո-
գեկան ու մտային աշխարհը թարմացնող
ու վերանորոգող բնոյթը ունի:

Նման անգլալարժեք կարեւոր էն, անոր
համար որ հնարաւորութիւն կը տրոխ
հայրենիքէն ժամանած մտքի արտոյց
ներդնելու ու ներդնելու, գտելով -
գիտլու ու գտելնդուելու, կարելու,
հնարողուելու և աւելի ժամէն ճանչ-
նալու սոխոքահայ կեանքին տխուր և
ուրախ տիւնները:

Վերջին օրերում Հայաստանի Կոմկուսը և Հայաստանի Կոմպարտիզի Կենտկոմը անց են կացնում Կոմկուսի և Կոմպարտիզի Կենտկոմի միասնական քննադատական հանձնաժողովի աշխատանքները։

ՄԱՐԱՄ ՊԱՆԵՆՆ

(Շաբ. Ա. Էջ 6)

«ՅԱՄԱՆ»-Ի ԲԱՐՈՎԱՆԱՆՆԵՐ
ՀԱՄԱՐ ԿԵ ՆՈՒՐՈՒՆՆԵՐ

Ի ՏԻՇԱՍԱԿ

ՆՈՒՐ

Հաջկան թաղան, մանկավարժական հիմնարկ, աղային մարդիկ կերպին Բ. աշխարհամարտին առաջ Բարուն մէջ Էրթը 76 Հաջկան գործընկերէն ոչ մէկը մնացած է:

ՎԱՆՍՍ - Տէր և Տիկին Վազգէն ԱՆ-
րենկոյեան 3000 Ձր.:

Տիկին Շահան Վահանեան իր սիրելի
մահուանը

Շահան Վահանեանի
մահուան արարիւթքին ի յիշատակ 3000 Ձ.
կը նուիրէ «ՅԱՄԱՆ»ին:

ԼՈՒՆՆԵՐ - Մ. Գիթարեան 1000 Ձր.:

ՄԱՆ - ՇԱՄՐՆ. - Լեւոնեան Գարգապեան
500 Ձր.:

ՄԱՐՍԷՅԷ. - Գ. Գաւազեան 300 Ձր.:

ՓԱՐԻԶ. - Ուն 100 Ձր.:

ՀԱՆԿՈՒՄՈՒՄ՝ ԼՐԱԳՐԱԳՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Յունիս 30-ին, լրացողներու հետ Հա-
յաստանի կուսակցական կողմակերպու-
թեան պատմութեան յերկուսու-
թեան հետ համակցութեան ընթացքին
հաջողութեան պատասխանատու է Հա-
յաստանի Գերագոյն Սորոյրդի նախա-
դաստիարակական համարձակ. Ն. Ուսանեան:
Լրացողները առկան աւելի հետաքրք-
րուած են Արցախի հարցով:

Նոյն համակցութեան ընթացքին երեսու-
հի համարարանին տնօրէն խոսած է Հա-
յաստանի ընտանական կողմակերպի
մասին, յայտնելով որ յարկ է միջոցներ
հետք առնուած են զոյն քորթալուծի
համար ու ապրոյ ոչ մէկ հիմք կոչ ընա-
տանական վիճակը ապօրոյ համա-
բերու:

«ՀԻՆ ԱՐԵՆԻՔ»

Պատուելի ՔԱ. Գ. - Ս. հարգում-
նակներու ժողովուրդներու պատմութեան
ու բանասիրութեան ինքնինքնուրու
ուսած է «Հին Արենիք» ընդհանուր խա-
րաղըով ժողովուրդներու, զոր յայ ընդա-
յան է Հայաստանի Գիտութեան Ակա-
դեմիան: Հայաստանի գիտնականներու
հետազոտութեանը պատ. Ժողովուրդ-
մանին մէջ ցանկանալու են Մարտիկ,
Լեւոնիկայի մասնագէտներու ինքնու-
նուր աշխատանքներու վերաբերեալ
հարցազոտութեանը: Առանձին տեղ
յայտարարուած է այդ շրջանին մէջ հայա-
կան ընտանական ընդհանուր տարա-
քը քաղցրեցնող երկիրներու քաղաքա-
կան ու անտանական քաղաքական ինչ
հետազոտուած հարցերուն, լրացուցիչ յայ
ախտուած է ուղարկական հասարակու-
թեան և կարգ մը հին յիշատակներու ա-
ռանձնապաշտութեանը մասին:

Ա. ԳԱՐԻԲԵՆԻՔԻ «ՊԵՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»Ի
ԱՆՏԵՐԶԱՐԱՐ

«Պետական Գործ» հրատարակչու-
թեանը յայ ընդհանուր է «Հայ Մատեն» -
գիրքին մասնակցութեան հերթական հա-
տարակարգ. ԺԷ. դարու պատմիկ Ստեփն
Մարտիկի «Պատմութիւնը» Հայաս-
տանի և Երաստանի ԺԷ. դարու պատ-
մութեան համար շատ կարեւոր այս երկի
տարբեր աշխարհարար թարգմանութիւնն
է, զոր հրատարակ է Հայագիտ. Կարգ
Առաքելեան:

Ա. Գարիբենիքի երկը անդամատուր
վաւերաբար է Պարսիկ շահ Աբասի բո-
նապաղովի ու յետագայ տարիներու մա-
սին: Այդ երկը առաջին անգամ յայ տե-
սած է Անիսիկոսով 1909-ին, գիտնա Շե-
ղմանի երկրամասնական օրը: Այն հրա-
տարակուած է 1874-ին՝ Փրանսիայի, իսկ
1973-ին՝ ուսուրին:

ԺԷ. դարու վերջաւորութեան Փարսիկ
ծնած պատմիկը խառնաճ յառաջացած
տարիներն է, որ կախարհական պատմու-
րու ստացած է պատմութեան գրեթէ համար:
1602-ին աւարտուած «Պատմութիւնը» մէջ
կարգադրուած են 1602 - 1662 թուական-
ներուն Հայաստան աշխարհի ու հարե-
ւան երկիրներու մէջ տեղի ունեցած անց-
քերն ու գէղարկը: Պատմիկը աւարտ է
մինչեւ 1670 ու թարգման է Ս. Գալանի
կերպարանով:

Անտանական գրեթէ ու մեծ յաւակա-
նութեանը պատճառ է Հայ Բարեկ-
տակարար Հայերու աշխարհ քաղաքա-
թը, որ տեղի ունեցած 1903 - 1904 թուա-
կաններուն: Այդ մասնակցութեան թու-
րայի հետ պատկերով շրջանին, որ
շահ Աբաս ապագայի միջոցով հայաստան
Հայաստանի վերականգնելու պատմութեան
կարեւոր ու աւելի տանական քաղաք-
ներ ու հարաբար գիշեր, անոր ընա-
կեւորներ գրեթէ ուսուր Պարսկաստա-
նի խորքին:

Այս քաղաքական աշխատանք երկու տաս-
նամեակ յետոյ Հայ ժողովուրդը դար-

Meubles Ghazarian

4.000 m² de mobiliers présentés en ambiance

Z. I. Vitrolles à 20 km de Marseille tél. : 42. 89. 27. 47



“Բացառիկ զեղէ «Յաւառ»-ի բաժանորդներուն”

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀԱՄԱՐ, ԲՈՒՆԻՔԻ, ՏՈՒՍ ԿԱՄ ԱՌԵՏԻՔԱԿԱՆ, ԶԱՆԱՅԱՆ ԲՈՒՆԻՔԻ (ՀԱՇՈՒՆԻՑՈՅՆ, ՆԱՄԱՆԻ ԲՈՒՆԻՔ, ՊԱՅԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԼՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET, PROSPECTUS, DIVERS TRAVAUX DE VILLE (TÊTE-DE-LETTRE, FACTURES, ENVELOPPES, ETC.)

«ՅԱՌԱՋ — HARATCH»

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI, DE 14 à 18 h. 30

SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԿԻՄԵԼ ԱՄԵՆ ՕՐ, ԺԱՐԵԼ 14.00 - 18.30

ԲԱՅԻ ՀԱՐԱՐԵ ԵՒ ԿՐԱԿԻԻ

Խիստաւած աշխատանք — Travail soigné

Մարի Նալպանեան 150 Ձր. կը նու-
իր Կարգադր. Պարսիկ Պարսիկ Պա-
ղանեան մասնակցութեան (ստանալ «Յա-
մառ»էն և 50 Ձր. «ՅԱՄԱՆ»ին):

Արանկարդի մեկնող մեր բաժանորդներուն

Արանկարդի մեկնող մեր բաժա-
նորդներէն կը խնդրուի - նախընտ-
րաբ. հասցէի առմամբ փոփոխու-
թիւնը կատարել իրենց բաղն քաղա-
քային քաղաքական միջոցաւ, չմա-
յարեմնելու համար «ՅԱՄԱՆ»ի վար-
չութեան աշխատանքը:

Անկարդութեան պարագային, կա-
րելի է անշուշտ, զինքն իրենի վա-
րչութեան, մեկնումի թուականէն 5 - 6
օր առաջ, տալով Երկու հասցէներ
(ընթացիկ և նոր) և կցել 20 Ձր. զըն-
դարարարը Ֆրանսիայի համար և
կամ 30 Ձր. արտաստանման, բացի
Խաղաղեան, որ քաղաքական ան-
կարծութեան և յայտարարմանը
պատասխան, կը տալով ինքն հասցի
առմամբ փոփոխութեանը չընդու-
նի:

Արանկարդի առիւ, հասցէի փոփո-
խութիւն չի կատարուի առկալու հա-
շի ունեցող բաժանորդներուն:

Շնորհակալութեամբ
ՎԱՐՑՈՒԹՅՈՒՆ «ՅԱՄԱՆ»-Ի

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Իսկ եկեղեցւոյ հարաբարութեանը զը-
նդարարութեամբ ստացած է հետեւե-
լու երկուր եկեղեցւոյ Ուսուր և Մատու-
տակով:

Տէր և Տիկին Յակոբ Չիլեան, Տէր և
Տիկին Գրիգոր Յակոբեան, Տէր և Տի-
կին Ս. Վարդապետեան, Տէր և Տիկին
Մ. Բաղդասար, Շախի Ս. Գրիգոր Լու-
սաւորչի եկեղեցի, Տէր և Տիկին Բե-
լեան, Տիկին Յերշատեան, Ուն, Գ.
Ի. Մարտան, Տիկին Ս. Քալիքեան,
Տէր և Տիկին Ժան Փափազեան, Տէր
և Տիկին Ռ. Յերմանեան, Տիկին Ս.
Երմանեան, Գ. Ս. Արմանեան, Տիկին Բ.
Լ. Տօրեան, Տէր և Տիկին Մարգարեան,
Տիկին Տօրեան, Տէր և Տիկին Գ. Փա-
րսեան, 500ական Ձր., Գ. Արման Խա-
ղիքեան, 400 Ձր., Տիկին Արմանեան,
Տէր և Տիկին Արման Արմանեան, Տիկին
Վարդանի Մատիկեան, Տէր և Տիկին
Մարման, Տէր և Տիկին Տիգրան Մա-
րմանեան, Օրիգոր Լիւսիկ Արմանեան, Տէր
և Տիկին Արմանեան Տօրեան, Տէր և
Տիկին Տօրեան, Տիկին Ս. Քալիքեան,
Կաղաքականական ընտանիք, 100
300ական Ձր.:

(Շաբ.)

CROIX BLEUE

Le Conseil d'Administration de la
CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE
FRANCE annonce, que durant le mois
de juillet, sa permanence sera ouverte
les Lundi, Jeudi et Vendredi, de 14 à 18
heures.

17, rue Bleue, 75009 Paris

ՎԱՐՈՐԻ ԿԱՐԻՔ ԿԱՑ

ԳՐՈՐԾԱՅԻՐԸ յառաջիկայ արդարեւ
հին համար կարգը ունի «Երկուր Պա-
րսիկ»-ի, որ ունեցող «Permis D»
Transport en commun:

Յաւակալ մանրամասնութիւններու հա-
մար գիշեր արթնութեան, հետաքրք-
րուի՝ 43 - 81 - 01 - 72 թիւի:

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch»
83, rue d'Hauteville - 75010 Paris
Commission Partielle : No 55835

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ
ՕՔՍՖՈՐՏԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

(ՄԱՍՆԱԽՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»)

[illegible]

Հանձնարի է ուղարկում որ Համադոմարի ընդգրկած գլխաւոր՝ Էթէ ոչ միակ՝ նիւթը հրէական ցեղասպանութիւնը՝ այսպէս կոչուած ողջակիցութիւն (Holocaust) պիտի ըլլայ։ Այս պատճառով իսկ Հայոց պարագլուխ տաճարահախկնում մնաց ժողովի մէկ նիստի ծիրին մէջ միայն։

Այդ նիստը շտապացած էր չեղանայա-
նություն զանազան պարագաներու թող-
թողածակն վերլուծութիւն մասնակցու -
թիւնովը 14 հրոֆէտներու: Առոյնցէ
միայն երկուքը Հայրէն էին, հրոֆէտեր-
ընդ Վեգէն Կիլքան (ամերիկահայ
ստորաւանդան մը) եւ քոյրիւ ծանօթ
Վառայն Ճառքան:

Կը լսենք թէ փրոֆ. Տառքեան մեծ
գովաճառելովեամբ բերած է իր մասնակ-
ցութիւնը եւ միայն փրոֆ. Պաուլը
կրնանկ հրաւիրելու վրայ յօժարած
է զայլ։ Ուրիշ կարգ մը հայ փրոֆէսոր-
ներու մասնակցութիւնը զանազան պատ-
ճառներով մերժուած է։

[illegible][illegible]

Անոր վրայ է որ փրօֆ. Պատրիկ խորհրդակցություն, որտեղ է փոքր զինվորները, այն է թողնույ որ Մոսկվ 5-10 վայրկյանն արտառնվելին ստանալ էրբեռնելին և ոչ թէ էրբեռն մասնակից էր մասնակից պարզելին: Բայց իր զեկուրը զուրք պիտե է մնալ համապատասխանությունը համարներին, և անպատշաճ է կերպով կերպ լամնուիլ նիտունը ինքից կտոյ մասնակցներին և ուն-նրդիներին: Այդպիսի ալ կարու:

[illegible]

Իր զինուժան տնօրոգայությունը հրա-
մարտական դիպույթը պատճառը անոր
համար արտապատճառ զինական ցամա-
քապետի, լրագրողի և խնջելու ու կրակի վրանու,
ու բացասալույթի, բարոյական և քննի-
չի: Խնայել ժամանակակից ինչույն և
կարգի մը անկողինները որոշեց Սոսիկ տն-
այնքը բաժնեց իր ժամանակները գիշեր-
այնքի, ուղղակի գործադիր յայտնելի ու
ՍՍՏՈՒՄԱՆ անկողնի վերջը յայտնի ցամա-
քակ գործը մը կրնայ արտադրել: Զամ-
րիկը նետույթի ինքի, յարեց տն-
իկից իր փորձովու մը:

[illegible]

— Պետութիւն մը, կոթնելով իր բանա-
կին, աստիկանութեան էւ ուրիշ բոլորս-

այսպես, իսկ, ի մերականն և հիշարժանն իմ փորձառուական փորձությունս ասեց, զորովորէ հիմնական զկենդանիս, առանց այդ մարդկոց այդ ազգոյ անպատմիրքն և անանկանքով Հայկերս, զոք անտես զՅեզեքիս ճժժ մարդ հաւանք, դատաւոր զպատմ և կենդանիքն ի մեկտեղեց իրորս, իր կրօնքով և իման անոպ իրարմ, իրարմ և անպատմանքով կենեք, մարտիքով և ճժժքով քաղաքով մտնողներս այդ ազգն և զիս ի զիս իր քաւորս պիտի ոք Յովան հան ճժժայ Հայկերս, իրենք Հայկերս Տէր քաղաքացիական կրօնք բռնած և իր աւան խնայողն ասորիական քաղաքն ճժժաւոր պատերազմ իր եղած ըլլալուն ցէ՛ն: Հայրերս և ինչպիսիքով մահաւոր ճժժ, Purdue ճժժապարհակն դատաւոր Յաջորդ Մկրտչ:

Յնայոյ զորքս ստա, զիկէն Գալիսի
(Նի - Երզնէ) Միկէն - ինկի վրայ
գրաւորք քառ յոնիկ յնկոյման որբ -
գրաւորք, ժամանակս ժամանակս
անոնց անկնկն քնոյն: Սակի պիտոյն
զի որ քրիստոս որ Նախկան զիսան -
պատմեալն պիտոյնն իստման
Զիկէն շէրէն զիստորան այն յաշ-
տարարքն թէ մարդկոյն զիստո
մտայոյ որ զայսպէս թիմորք ինկոյն
մտցոյն զի Շաղոյ քնմանն: Զարման
թի Շաղոյ տառս թիմ: Գալիս թէ մարդ
Զիկէն կրնայ զիկէն արմոյն Շէր ար-
մոյն յայտիկ անկնկն պիտոյնն զի
անկնկն անոնայ շիքիս, իստման
որբ թէ ինկի զիկէն ինկի զի կա-
մայոյն ինկի զիկէն կայստարան
Սակի պիտոյն զի շնոս որ Շաղոյն ի ու-
շտարարքն զիկէն շնոս թէ շիքիկէն
թիմանկն անոր արարածնորն զի
թիմ այն ինկոյն զարմոյ Շաղոյն
թիմ անթիմորք կիցանոյն ունկն
ի պատմանն, Գալիս Շէրանք քառ:

« Եթե խոսեմք ընդունի՞մք թէ այս գործ-
դատները իրական եւ ճշդ եւ, կ'ըն-
դամարտաւանեմ անտէր. եւ պիտի իսկ-
նաբանէք: Ամէն ապրիլ մէկ գոտուպետ
նշանակել այ գործարարներն նոյնները:»
Նա եւ անտնայք շատեր, ինչպէս Փայլե-
նայն երկրները, Ռուսիայից, Հունգար-
իայից մէկ, Ժամանակեացն Հրեաներու
մէկ՝ կերպրուած Նայրաններու: Եւ
նշանակ պատգանդներ. քոյց ապրիլ, յոյն-
երկ Հրեաներու, մէկ կ'ան ուրիշ միջոցի,
եւ կ'ուզեմ չեղանք այ առ ոչ մի կայ
ուր Նայրանից ցերեպապանութեան նիւ-
թի յոմարարներ չեմ:»

Ուրիշ փորձիչներ մը Չալք (Գանա -
տային), ճերկացուց ան իրողութիւնը
երբ ինք եւ գործակից մը ցեղասպա-
նուական տառիկ դործ մը կը պատրաս-
տէին, սեղանի եւ ձեռնոխի նիւթորկը-
րեցան թուրք կառավարութեան կողմէ,
սակեցիչով, «Ինք պէտք է ծառանսը
հարկաւորելու (intimidation) այս
հարձերձուն գէտ»:

Արտայայտուեցան նաև ուրիշ մասնա-
կիցիներ՝ արժեք ուղղակի կամ անուղղակի
խթանելով Քուրբանի իր պատասխա-
նատուութիւնէ խտապիկու և կրօնու-
թիւնները պարտելու իր անմիջէ ձի-
ւերեւոյն Համար։ Ստեղծի հարցը այս ձե-
ւով կարգադրելէ յետոյ փրօֆ. Միլարն
անցան ինտուի յատուի ծրագրի գոր-
ծադրութեան։

Չորս կարևոր հարցեր քննաթեան քննելն անցուկցան :

1. — Յեղասպանութեան սհիւրի ընդհա-
տուր, ինչպէս և քրէական իրաւարանա-

2.- Յեզդասպանութեան տիպարներու
էջէ հասարակացի (universal) եւ եզակի
(unique) սկզբունքներու ձգտողութիւնը եւ
անոնց իրարու հետ ունեցած փոխադարձ
երկրորդականութիւնը: Հրէական իսկայէս
բացատրիչ եւ անբաղկատիւ է:¹⁰

3.- Հրեաներու հետ բնաջնջուող զըն-
հուններու պարագան ցեղասպանական
պարագա՞յ մըն է թէ ոչ :

4.- Ակադէմականները պէ՞տք է սահմանափակուին միայն գիտական հետա-

ստացություններով և վարկածներով իմ
հիշ, նկատի առնելով ցեղասպանության
հանցի Համար տարրգովիներ գործնա-
կան առաջարկներ ընկող մասնակցե-
րայաբախկն հոտանքներու հակադիմ,
կանխելու համար նոր և առելի ծանր
սպէշուներ:

Երեք օր անընդհատ ծեծուեցան այս
հարեքները և ինչպէս հասկնալի է տեսա-
լի, տներու այլազանութիւնը վիճարանու-
թիւններու վրայ իր գրգռմբ դրաւ: Առ-
հասարակ, հրէական ցեղատոյանութեան
անտարգալան եղակի և անբաղդատութի
ւնը իր թէգը ոմանց մօտ բազայնաւորու-
ման համար անհրաժեշտ էր:

[illegible][illegible]

Դստն աղով Հայերու և Հրէաներու
պարագաներու բազմատեղիութեան, վեր-
բռնօ. Տաութեան զայն արդարացոյց հե-
տեւեալ ձեւով:

— Ուստի եւ երկրորդ համախոհ
վերադարձութեան համաձայն զորոն
ներստեւ հայկական եւ շրջակայ զեւո-
տեան բնիկները պատմաբան երկրագործ
ներստեւ հայտնի են զպատմաբանին հա-
մապատկար ազգայնական հետաքրք-
րելի Բաղդէ արտառնի հնադարեան,
հայտնում եւ հիտորիան երկու արդէ
Բնիկներուցն աշխատ հիտուն զժիւ-
րեական լուծարմը թի Բնիկարմ լսիսի
հայտնումին: Հաւ իմրդը առարկայ եւ
կուտուրն եւ զհայտնութիւններ, իման
զիմրդը խոցելութիւնը երկու իմրու
համաձայնութեան, ապա երկու ան-
ձորակ խոցելութիւնը բնիկներու
եւ իտալական գործներու, եւ ապազգ
Իմրու հաստատ համազգը առարկ
այս երկու հնադարեան ազգը հայտն
ուրէ պատմութիւններու հետ արտաքին
թի: Վերջում, երկու պատմութիւն
նախնային անքը, բնիկարմութիւն
հնազանդութիւն կը գերազանցի միւր թ
թի, իմրդը առարկայ գերազանցի
պատմութիւններ:

Այս կապակցութեամբ փորձի ճառար-
եան տուաւ ցեղասպանութեան սահման-
նումի իր տուեալները։—

1- Մտադրություն, 2- ուժի կամ հր-
զորանքի դպակ ահրապետ գործ է առ-
բարյոցման միջև (power differential be-
tween victim and victimizer), 3- ցույց-
բու տարածություն (scope of victims)
է։ 4- զոհացանին հետապնդող շահե-
քը (functional benefits), որ սիրտան
է աղթ քր վերականգնելու եւ այլ աղթ
միատարրութիւնը խախտող տարբեր
Ենկերի մշակուածութիւնը։ Բացառութե-
մատուցումներէն լրացմէն իրաւաբաւ-

(Ծար. Ա. Էջեն)

Հայոց դերձակներու մէջ Գառնու-
ները տարբեր կեանք են, ներսեւ առնող
որեւէ արժանաւորութեան: Կարծազէն,
դերձասոր յիշիկ նպաստաւոր յորձանքեր
կոչինք:

Կերակի օր, երեսուն մէջ, կերպնա-
կան կտրուկներ իրենք, երկու իրաւա-
նութիւն մը եւր, միաժամկետով վա-
նաւորուած է Գրաւորի իրարայր Գրե-
գործի օրդուածքնամակիւրէ, որ կանո-
րադարձաբար այս թուականին (Յու-
լիս 26) կը շնորհէ որ Գրեգորիան օրո-
ւածին զրական կոցմերը լաւ հասկնա-
նէ Հայաստանի կուսակցական զինուոր-
ները, երբ միաժամկետով իրարայր Գրե-
գործի րաւանքը հասկնաւորով որ ան
մեքենայաւ ի հայ և ազիկ ժողովուրդ-
ներու և խորհ: Միւրեքուր բոլոր ժո-
ղովուրդներուն շանկուն ծառայելու խոր
վարձաւով մը: Իրաւ այս կարգով իր
մէջ, այլ օրդուած որ դէմ կ'ըլլայ երկու
շանկաւորութեան շանկուն և իսկայ
վնաս կը իրեն ազգերը միջեւ յարաբե-
րութեանց:

Կեր. Կոմիտէի իրենք կը ժամանա-
լէ կուսակցութեան կոմիտէները պա-
տասխանատուութիւնը բոլոր պատճա-
նեկուր, Երոմէ Բաղդասար, Գա-
ղապարակաւ և կազմակերպական ծա-
նակչիւ սխալները գործած են: Կարգով ի
մը բնմած են մանկերային մեղով և չեն
հասկնաւ շրջանի նպային և պղծային
կառոյցներու փոփոխութեան անկում կո-
չինքն Բաղդասար վառմերը:

Նոր իրենք իրենք կը յայտնէ դե-
ռուարներու կուսակցական իրենք Նա-
մար Ե անս Վարդապետ իրենք իրենք
որդ գործածութեան: Կը շնորհ բոլոր
կուսակցականութեան պատասխանատու-
ութիւնը, ներսեւ Հանրապետութեան
միաժամկետով վրայ, որդիւրեւ: Հարցն
զոյժ միջոցները մեղ չեն տուած արե-
ստական և ընկերային զանկի վրայ,
ստորադարձութեան զմէ, պղծայնե-
րու Նամար րեալական շանկը, Եր-
րաբար թուականութեան շանկը
ծանկը և զանկութեան իրենք ազ-
գալականութեան իրենք սկզբունք-
ներու զմէ:

Երկուսքի իրենք իրենք իրենք
առնու, Գրաւոր իրենք իրենք իրենք
ինք կը տարբերին մէկը միւրեւ,
ինք կը իրենք իրենք իրենք իրենք
և Կարգով իրենք իրենք իրենք
Այլ իսկ պատճառով, Կարգ իրենք
բոլոր իրենք մը, որ իրենք իրենք
յարգութեան իրենք մը իրենք իրենք
ուս է Այլ անկող, Բարձրակն ուր Գրե-
գործի կը (Յուլիս 26-ին), որ պատճա-
նեան իրենք, Կարգ կը իրենք մը
«Tout un peuple, la mort dans l'âme...»
իրենք իրենք և ուր Գրե-
գործի իրենք իրենք իրենք
ինք իրենք իրենք իրենք իրենք
յայ Հայ ժողովուրդին արեւ իրենք, որ
կոչմով միաժամկետ Սոսկիւրի իրենք
Գրե-
գործի որ արեւ իրենք կը, Կարգ, Կարգ
զոյժ մը առ իրենք: Յուլիս 18-ի ու-
րուրդը իրենք իրենք իրենք
է միւրեւ այս աշխարհական և իրենք
անկողնութեան: Եւ իրենք իրենք իրենք
սխալած, Յուլիս 18-ի իրենք կը պա-
րէն Բարձրակն իրենք:

ՔԱՆԻ ՄԵ ՏՈՂԱԼ

ՍԵՒԱՆԻՆԻ ՄԵ՞ Երկու 20 - Օգոստոս
Ե Բաղդասար իրենք իրենք իրենք
Պատճառով Երկու: Համարակա-
ն Ե. Համարակառն: Կարգ իրենք
անկողնութեան և իրենք իրենք
նոր պատասխանութեան մը այլ կը իրենք
նայի Համարակառն, որոշ իրենք
պիտէ կուսակցի վարչական փոփո-
ստեւի կոչմէ: Արեւի պատասխան
են իրենք իրենք իրենք իրենք
է Պատճառով միւրեւ իրենք իրենք
նոր պատճառով և միւրեւ իրենք
կան իրենք:

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch»
83, rue d'Hauteville - 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55935

Արձակուրդի մեկնող
մեր բաժանորդներուն

Արձակուրդի մեկնող մեր բաժա-
նորդներն կը խնդրուի - մայրերու-
րա - հասցէի առմամբ փոփոխու-
իլուն կատարի իրենք իրենք իրենք
տարի զրանկանով միջոցաւ, չմա-
րաքննելու համար Վարձաւի վար-
չութեան աշխատանք:

Անկողնութեան պարագային, կա-
րիկ է անկողն, իրենք իրենք վար-
չութեան, մեկնումի րաւանքն 5 - 6
օր առաջ, տալով Երկու հասցէներ
(ընթացիկ և մար) և կցի 20 Ֆր-ի
ընթացութիւն Բաղդասարի համար և
կամ 30 Ֆր. արտասահմանի, իրենք
Իտալիայէն, որ րաւանքական ան-
կողնութեան և յապարակական
պատճառաւ, որ տալով իրենք հասցէ
առմամբ փոփոխութիւններ չընդո-
նի:

Արձակուրդի արքիւ, հասցէի փոփո-
խութիւն չի կատարուի առկա հա-
շի ունեցող բաժանորդներուն:

Շնորհակալութեամբ
ՎԱՐՁԱՎԱՐՈՒՄԻ, ՎԱՐՁԱՎԱՐՈՒՄԻ

ՇՆՈՐՀԱՎԱՐՈՒՄ

Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կրեւն միաժամկետով Շնորհակալութեան
ստացալ է 100 Ֆր. Այլ իրենք իրենք
Մանկական իրենք իրենք իրենք
անի իրենք իրենք իրենք իրենք
Բիւ, և միաժամկետով միջոցաւ 100 Ֆր.
այ իրենք աշխատանք:

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒՆԷԼ

ՕՐՈՒՆ
ԵՍՓԵՐ

ՀԱՏԵՐՆԵՐ ԶԱՅ ԴԱՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԵՄԻՐԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՀԱՏԵՐՆԵՐ ԲՐԱՆՍԱՅԻՆ ՄԵՆ ՍԿԻՆԵՐ Ի ՎԵՐ -

ՄԱՏԵՆԱՄԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

Գին 80 Ֆր. Բրժժատարի միւրեւ 90 Ֆր. 90
ԴԻՄԵԼ ..

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒՆԷԼ ԴԱՏԱՐՈՒՆ
51, rue Monsieur Le Prince 75006 PARIS

Կամ
«ՅԱՌԱՋ»

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ԿԱՄԱՐ

ՀՐԱՆՏԵԱՆ ՀՐԱՆԻ, ԲՈՒՌԵԿԻ,
ՏՈՒՍ ԿԱՄ ԱՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԱՅԱՆ ԲՈՒՂԵՐԻ
(ՀԱՏԵՐՆԵՐ, ՆԱՄԱԿ ԲՈՒՂԻ,
ՊԱՇԱՐԱՆ, ԵՆԱՅԼ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPÉCTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETTRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

«ՅԱՌԱՋ — HARATCH»
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵԼ ԱՄԷԼ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԱՅՏԻ ԶԱՐԱԲ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻՆԷ

Խնամաւոր աշխատանք — Travail soigné

ECOLE MIXTE
TEBROTZASSERE

RENTREE SCOLAIRE 1988-1989
Les inscriptions sont ouvertes depuis
le 1er Juin

Maternelle : 3 niveaux
Primaire : CP CE1 CE2
(sous contrat d'état)
CM1 et CM2
Secondaire : 6^{ème} et 5^{ème}

Programme officiel de l'Education
Nationale.

Cours de langue, d'histoire et de
civilisation arméniennes.

Ramassage scolaire — Cantine

TEBROTZASSERE :

1, bd. du Nord, 93340 Le Raincy
Tél. : 43 - 81 - 01 - 72

ՄԱՐՏԵԼԻ
ՀԱՅ ՄԵՐԱԿՈՅԻ ՏՈՒՐ
12-14, rue St.Bazile — 13001 Marseille

Մարտի 2-ի Հայ Մարտիկ Տուր փակ է
Օգոստոս 1-է 31 :

ԿԱՍԻ ՌԵՆԵԱԼ

Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Իտալական միաժամկետով պարագային
Երկուսքի մը:

Մարմանատու իրենք իրենք իրենք:

Ecole Maternelle
Quotidienne
BARSAMIAN

Rentrée scolaire 1988 - 1989

Les inscriptions sont ouvertes depuis
le 22 mai

Maternelle : 3 niveaux
(de 2 ans et demi à 6 ans)

Programme officiel de l'Education
Nationale, en parallèle avec l'étude
de la langue arménienne.

Cours d'anglais et de danse,
— Cantine.

ECOLE BARSAMIAN

279, Bld. de la Madeleine,
06000 NICE

Tél. : 93 - 44 - 41 - 14

Le bureau est ouvert entre 14h - 18h.

CROIX BLEUE

Le Conseil d'Administration de la
CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE
FRANCE annonce, que durant le mois
de juillet, sa permanence sera ouverte
les Lundi, Jeudi et Vendredi, de 14 à 18
heures.

17, rue Bleue, 75009 Paris

ԿԱՍԻ ՌԵՆԵԱԼ

Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք

Մարմանատու իրենք իրենք իրենք:

Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք
Կարգով իրենք իրենք իրենք իրենք

ՇՆՈՐՀԱՎԱՐՈՒՄ

Շնորհակալութեամբ
ՀԱՏԵՐՆԵՐ ԶԱՅ ԴԱՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԵՄԻՐԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՀԱՏԵՐՆԵՐ ԲՐԱՆՍԱՅԻՆ ՄԵՆ ՍԿԻՆԵՐ Ի ՎԵՐ -

ՄԱՏԵՆԱՄԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
Գին 80 Ֆր. Բրժժատարի միւրեւ 90 Ֆր. 90
ԴԻՄԵԼ ..
ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒՆԷԼ ԴԱՏԱՐՈՒՆ
51, rue Monsieur Le Prince 75006 PARIS
Կամ
«ՅԱՌԱՋ»

ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ

ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ

ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ

ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ
ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿԱՐԴԻՆԻ

(Tup. U. k₂k₃)

«ՅԱՌԻԼԶ»-Ի ԲԱՐԳՄԱՒԱՅՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

ՓԱՐԻԶ.՝ Տիկին Հրաչիկ Մառանջեան
500 Ֆր :

Ներդրում. - Տեքստի և Տիկիին Արմենակ Գրառվածներ 300 Ձր :

Արձակուրդի մեկնող
մեր քաժակորդներուն

Արձակուրդի մեկնող մեր քառա-
նորդներին կը խնդրուի - նախընտրա-
բար - հասցիի առժամայ փոփոխու-
թիւնը կատարել իրենց քաղին քլօսա-
տարի գրասենյակին միջոցաւ, չժամ-
արաքներէն իսկ համար «Յասալ»-ի վար-
չութեան աշխատանքը:

Անկարգիտության պարագային, կարելի է ամուլում, գինի թեթիկ վարդարժան, մեկնումի բուսականներ 5 - 6 օր առաջ, տալով *Էրկու* հացեղները (ընդհանրապես երեք օր) 20 ֆր. (հրաշխարար Միստանի) համար երկու 30 ֆր. արտաանանման, բացի իտալիային, Եր Բրադարարական անկանոնությունները եր յայտարարմանը պատահաում, կը ստիպարմեք հացեղի առաժանայ փոփոխություններ չընդունել:

Արձակուրդի առթիւ, հասցէի փոփոխութիւն չի կատարուիր առկախ հաշիւ ունեցող բաժանորդներուն :

Շնորհակալութեամբ՝
ՎԱՐԶՈՒԹԻԻՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Դպրցույցների խնամակալությունները չորս-հազարականները ստացած է Հեռուհեռու նշանակումները արագորեն փոխելու համար՝ Պր. Կարո Կարապետյանին, Պր. Կարո Տէյրիմեանին, Տէրին Կ. Քէչեանին 500-ական Զր., Տէր և Տիրին Լ. Կարապետյանին 300 Զր., Տիրին Լ. Սարգսյանին, Տէր և Տիրին Պաշտմանին, Պր. Ստուռնի Բարսեղ 500-ական Զր., Տէր և Տիրին Փամպուկեանին 400 Զր., Տէր և Տիրին Ռ. Աւետիսյանին 500 Զ., Քիրքերեանին, Սոսոյի, Սուհուբեանին, Վալարա - չպահան 500 Զր.:

Նիկողոս Նիկողոսեանի մահուան առ-
թիւ՝ Տէկին Մէլինէ Աւագեան 300 Զր.,
Տէկին Ռ. Բերեհեան 200 Զր., Տէկին Ն.
Պալլաբ 300 Զր., Տէկին Մ. Միսաբեան
Պալլաբ 300, Պր. Փ. Պալեան 500 Զր., Պր.
Ժապ Պալեան 500 Զր.:

[illegible]

«Լեւոնային Ղաթարապի Հարցին անադ-
ղար բռնածաբ, ինչպէս ցոյց կուտայ
կեանքը, անպայման կը յանդի իր Հայ-
րիքիբնէն Հայ բնակչութեան արտաքսոս-
մին: Ասոր վրան իւր նախատիքն է՝ Նա-
խիջեանի Հայրոն ճակատադիրը:

Գաղտնի է ցուցաբերում, որ Արթուրը
հայտնաբերեց իր փոքր քարտեզները՝ ինչ-
նչերենով հարուստ մեղեդի դրոշմած և
և վերջ բառով։ Նամար մանուկն
ապրեց և հանգանում մեր բարձր հաս-
նակների հետ։ Երբ նա որդեկան մտայնե-
ր, հաշվեման, տարիների աշխույժ փո-
խարձը անդամավորվեցին և պիտու-
րաբաններ, արդեն մտայնի Սուս-
նայի վրա։ Այս կերպ ապրեցին Ներկա
և Կարմիրները մինչև ամեն օր պեղե-
ր իրականացնելու բարձրագույն շնորհա-
ր փորձելով։ Կայծեր չուներ լինու, և իրո-
նան ըլլալով, արժեքն չուներ այն ըն-
թեր։ Իսկ քարտեզ Ներկայի, փորձար-
արդյունքներն և բարձրագույնական
հիշողությունն իրենց ընդհանուր փա-
ռախարհում։ Երբ Նայց և Կարմիրները
մտայնեցին Նամարի հետ, իրենց հա-
մբե մեծ մեղեդի չուներ լինու, և իր-
ոնան Անույնի Գաղտնի Արթուրների
հանդիմանումով։ և այլ ընթերցում չեմ
չանկեր։

«Ես փորձեցի այս հակիրճ ելույթով,
ինչպես է հրափոխ, ստանց գլուխս դարձում
մտքով ձեզի ներկայացնելու այսօրվան
խճաճեր եմ անոր ծնունդ տուող պատ-
ճառներով: Ձեռն գիտեր, արդեօք լաճ-
նաճաճ: Ես ամեն պարզապես զի համայն
խոսեի հետևելի Երբ համաժողովին Մ.
Մ. Կորսաթիկը ընդգծած սկզբունքին:
Հաշվել լաճ է համարությունը ինչպես որ
է, քանի՜ հին է համարությունը, ինչպես
է հոգուս գրեթե յայն:»

[illegible]

ASSOCIATIONS ARMENIENNES DE NICE COTE D'AZUR

D i m a n c h e 7 A o û t

GRANDE FETE CHAMPETRE

PARC DES LOISIRS DE LA GUERINIERE
06 — LA COLLE SUR LOUP

—— 10h : Début de la manifestation
—— 11h : Messe en plein air.

- ☒ Apéritif ☒ Boisson
☒ Buffet arménien ☒ Khorovatz
☒ Pâtisserie ☒ Animation
☒ Ambiance musicale ☒ Jeux.

VENEZ NOMBREUX

S'adresser Mr. V. GEDIK : 93. 88.06. 41

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱԷՐ, ԹՈՌԻՑԻԿ
ՏՈՄՍ ԿԱՍ ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ
(ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ, ՆԱՄԱԿԻ ԹՈՒՂԹ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԼՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLETS
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

«ЗУНУ — HARATCH»

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵԼ ԱՄԷՆ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՑԻ ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻՆԷ

Խնամուշամբ աշխատանք — Travail soigné

ህዲህ ስራዬ

ՄԱՐՍԻՔԻ - նոյնաբեր (ն-ին) Կիրակի
տառուտ կ'ողկեղտուի Արարայի յայտա-
նակի 70-րդ տարեդարձը Մայր Եկեղե-
ցիկ մէջ, Ալբրիտ տիւ Փրատո, նախա-
ձեռնութեամբ՝ նախկին մարտիկներու
ու. դիմադրականներու թաղկամական
միութեան :

«**З У Н У Д**»

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ՄԱԿԱԳԻՆԸ

Մահազդ	350	(415,10)
Հոգեխանութատ	250	(296,50)
Շնորհակալիք	250	(296,50)
Հարսնիք, նշանաւոք	300	(355,80)
Մեռում	300	(355,80)

Ինչոր ազդերու սակերու վրայ
հարկէ աւելցնել 18,60% ԹԷՎԷՆ.
(տէս փակազօծի մէջ ընդհ. գումար) :

Այս զինքը կը վերադարձնէ մէկ տարի հնարաւորին չափով ազդերու, մինչև մէկ քառորդ տնայի (25 տող) մահազդերու պարտադրին եւ 1/8թը (12-13 տող) մահացալին :

Առեւտրական եւ այլ ծանուցումներու համար, զիմեյ թերթին վարար թեան :

ՆԿԱՏԻ ՌԻՆԵՆԱԼ

Կապույտ Խաչի Լիոնի Արաքս մասնա-
ճիւղի ճաշ - պարահանդէսը Հոկտեմբեր
22-ին, Հօթէլ Թէրմինիւսի սրահներուն
մէջ:

$\rho_{\text{L}}^{\text{L}}$:
IP s e s - 04.5.5.6.8. 16.7.7.7.7.7.7.7.

Կապույտ Խաչի Լիւմիւ Աբաբո մանու-
հրդի Տաշր Սեպտեմբեր 4-ին, Լիւմիւ Աբ-
գալին Տան սրահին մէջ, Լիւմանանի Լիւմ
ժամանող Էբախանեանին համար :

Մարտիմարտու խիւններ չկառապին :

Imprimé sur les Presses du Journal «Harcourt»
83, rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55935

Meubles
Ghazarian

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

Z. I. Vitrolles à 20 km de Marseille tél. : 42. 89. 27. 47



“Բացառիկ գեղյ «Յառաջ»-ի բաժանորդներուն”

ՄԵՐԶԵԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՅՈՅՍԵՐ
ՄԻՈՒԼԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻՆ

Յուրաքանչյուր օրեր միայն զր մասն
նշել ձեռքը Ողբալսեալականէ խաղալուն
գումը, Սէւալի մէջ: Մասնակից երկիր-
ներ մարդկան վարիչները այլու
հասնել իրան ունին որդեկու հա-
ր առնանքը առնող որտեղ պիտի
լաթիքին այս նշանը մարգագահանդէսին
Պետական 18-էն սկսեալ:

[illegible][illegible]

միջինների Ողիմպիականներին մասնակցու-
մը աւելի հառնական է, քան՝ ծան-
աբարիկ եւրոյի Վարդանաները: Մա-
ն էր, աւելի քան երկու տարիներ
էր, Վարդանանէ քաշուած էր մար-
կան դործան ապարիլով: Որոշակ յի-

ՀԱՄԱՏԵՂ
ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, սուրբ Ժուստակի եղբայր 30-ից, Եռուից 3-ը, խոստացած եղբայրների սերունդն փոխմորմուրդում միջնորդում տեղի ունեցած անտեսության թիրախներ Մայր Աթոռի և Մեծ Եղևնու կիկիկիկ Աթոռի պատմության Ժանների միջև, օրապարզի դրա ունեցող չայ կիկիկու ներքին փոխիկիկիկ զործանության թիրախ ամբապիկիկ անբարձր և չուրթիկիկ:

Որոշուեց լսանակցութիւններէ ելլա-
լացութիւնները ներկայացնել Ամենայն
Հայոց Կաթողիկոսին եւ Մեծի Տանն Կի-
լիկոյ Կաթողիկոսին ի քննարկումն եւ
անոր իշխանս։
Վերոյիշեալ լսանակցութիւններին մաս-
նակցեցին․

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի կողմից

- 1.- Գերշ. Տ. Թորգոսի Աբբ. Մանուկ
անը.
- 2.- Գերշ. Տ. Վաչէ Աբբ. Եղիշէի անը.
- 3.- Գերշ. Տ. Ներսէս Աբբ. Պօղոսյան
անը.
- 4.- Փրոֆ. Եսայի Գալստեանը.
- 5.- Պր. Նուպար Տօբեանը:

Մեծ Տանն Կելեկիոյ Կաթողիկոսութեան Կողմէն՝

- 1.- Գերշ. Տ. Մերսոյ Արք. Աշնանը.
- 2.- Գերշ. Տ. Արամ Արք. Բէշէշեանը.
- 3.- Գերշ. Տ. Զարեհ Եպիսկոպոս Աթուորեանը.
- 4.- Պր. Երուանդ Փամպուլեանը.
- 5.- Պր. Ոսկերէբան Արզումանեանը:

ԳԻՒՄՆ
ՅԱՆԶՆԱԿՈՒՄԲԵՐԻ ԺՈՂՈՎ
1988, Յուլիս 5

ըրեստին, մարդուի, անդամ մը եւս Ողիւս
սխալմանի մասնակցերու նպատակաւ :

Կր, մարդու էր քանի մը ամիսներէ ի վեր
Մեծ Հնտադրքութեամբ կը սպասուէր ր
Երկրի մասին սկիզբը Խորքով ի
Խորհրդով ի Միութեան տալով ինքի
միջոցներուն ընթացքը: Հնախ
կր ինքն Վարդանան, որ 82-5 թվ
ընտանիք դասակարգին մէջ միշտ աշխ
էր քրտնալիւն (405 թվ.) մէջ էր, ձ
խաղած է հնում վարդանան մէջ 2
թվի կը ստամանին, ինչ որ իրեն հան
«Խաղաղութ» մըն էր քանի մը տարի
կան: Ներկայիս Վարդանան 32 տար

Այստարհի մրցանիշին տեղը, այսպիսի
դուրս մնացած է մրցակցութենէ, իսկ
բովի հանդիպումին: Այդ ըսել է ս
կայն թէ վերջնականապէս մեկդի դրու

[illegible]

ՊՈՒՆԴՐԱՆ ԱՐԵՎԻԿԱ Զ Բ.Բ.Մ.ՆՈՒ ՄԱՐ-
Դ ԼՈՒՍՈՒԿՆԱՆ ԻՐԲՈՒՄԻՆ ԶԱՌԱՌԱՌ-
ՔՆԱՆ ԿԱՆՈՒՄԻՆ ՄԷ՛ ԹՈՒՐԻ ԴԵ՛Ն ԿԱՅԻ
ՆԱԿԱՆԵՆ ԿԱՆՈՒՄԻՆ ՄԷ՛, ԶՈՒՐԻՆ
ՈՒՄ՝ ՄԱՐԳԱՐԱՊՈՒԹ ԾՈՒՐՈՒ ՄԱՐԿԱՐ-
Դ Ն. ԱՅԵՐԵՐԻ ԶԱՐԵՐԻ՝ ԴԱՍԿԱՆՈՒ
Կ ԿՈՆՏԱՆ ԳԱՐԿՈՒՄԻՆ. Զ Բ.Բ.Մ.ՆՈՒ
ԷԾՈՒՐԱՅԻՆ ԵՐԿՂԱԿԱՆԵՐ, ԳԼԽՈՒԹՅՈՒՆ
ՏՐԱՐԻ ՏՊԱՆ ՄԱՐԿԱՆԻՆԻ ԵՐԿԱՆ Ե՛
ՎԵՐԿԱՐ ԶԱՅՈՒՄԻՆ, ԲՐՈՒՐԻ ՆԱ-
ԿԱՐԱՆ, ԶԵԼՈՒՆԵ, ԷԾՈՒՐ ՄԱՐԿԻ
ՆԵՐԵ, Ն. ԱՐԵՎԱԿԱՆ ԶԱՌԱՌԱՌՆԵՐ՝ ԱՅԵՐ-
ԵՐԿԱՆԻՆԻՆ ԻՐԿԱՆ Ն. ԵՐԵՎԱՆԻ ԳՈՅԵ-
ԲԱՆ ԵՐԱՊԱՐԱԿԱՆԻՆԵՐԻՆ:

ՊՈԼԻՏՈՍ ԱՅՔԵՍԻ Մարի Մանուկեան
 փաթարանին նախալքթարանին լաժնին
 աչակերտները թառերական ներկայա-
 ցուաներու շարք մը ստորագծէ Էն Յուլի
 1, Ուրբաթ օրը: Այս ստորագծին թա-
 նի մը ստորիէ ի վեր կը գործադրուի:

է իր մասնակցութեան հարցը Սէուլի մարզահանգիւնին, հնարաւ ունենալով իր համաշխարհային համարքը ևւ իր զանազան դրելէ անօրինակ փառաւոր անցեալը, ծանոթաբարքի Մառնաւայի վարչէն Ներսէ կը պահանջէ մէջա վարդապետին Ողիմպիականին յաւանորոշելու ցանկի վրայ, ինչպէս ուրիշ Էրեք Հալիքի՝ Օգոստ Միլլիթիանը - ան Ողիմպիականի Միտթեան աշտ տարուան արդեան - Իսրայէլ

Միլիտոտեանը և Եւրօի Սարգիսեանը :
Մեծ յոյսեր դրուած են մանաւանդ Ի-
րալէ՛ւ Միլիտոտեանի վրայ, 19 տարեկան
որ Մալիսիան, Աթէնքէ մէջ, 67-300 զին-
դաշարի զաւանթարգի աշխարհի մրցա-
նիշի նուաճեց պահում (առաջի) վարժու-
թեան մէջ, բարձրացնելով 158,4 զինք :

ՎԱՂԻՆԱԿ ՄԻՍՔՃԵԱՆ

— ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ —

գարդոցին մէջ, յաւելեալ տոկո՞ս աւել
աչակերտմեբուն, որ հայերէն արտայայ-
տուին: Անոնք ներկայացուցած էն զա-
նազան հեղինակներէ փոքր թատերախա-
ղեր:

[illegible]

ՎԻՍԷՆԻԷ ԼՈՓԵՍԻ Ս. Գէորգ եկեղեցիին օժանդակումով շինված է Զուհին 20-ին: Հարստային Ամերիկայից թեմի ազգային Գործարար կոլեջի Բունդաթեան իր բարոյղին մէջ վեր առած է Հայոց եկեղեցիներէն թեմի կողմէն ղարդայախոնթեան առաջին Բրաննիք: Պատարագէն ետք արտասանութիւններով ու երգերով կիրարկում է գեղարուեստական լայնաշուք մը:

Ս. Գեորգե եկեղեցին իր շուրջը կը համախմբէ մանկապարտէզ, երկրորդական վարժարան, հանգիստարան, գրադարան, մարզադահլ, լողաւազան:

ՊՈՒԿԿԱԶԻ (Պուլգարև) Երևան ա-
լիսի մեջ էլ էր Երևան 19-ին տեղի ունե-
ցած Հայաստանի արցունքալիզ կոմիտեի
հիմնադրման 55-ամյակին նույնպիսի
հանդիսարար ժողով էր, որում մասնակե-
ցած էին ՀԱՅ ԿԱՐԴԻՆԱԼՆԵՐ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ
ՊԱՐԿԵՐՆԵՐ ԲԱՐՈՒՆԴԱՆ ԶԱՐԿԱՆԵՐ Գ.
Հաստիքային լայնակի խառնել էր
մասնաժամած էլ Կարգվել խառնել էր։ Ան-
անդադարված է Հայաստանի կառույ-
րած օմանդախոսի ինքնուրու, Ներգա-
լիկ, հաղթանակալի ինքնուրու, Էլ վերին ըն-
կերբերը պատուով շնորհակալ խառնե-
մին էր կերպարված է զեղարկառու-
կան լայնուրու էր։

Թե՛ ՀՐԴՆԻ Չարմաշայի Հայ Ռուս-
նասիրաց Միութեան արահն ժէ՛ք, Յո-
լիս 8-ին, առիթ ունեցած է՝ Վ. Երեմե-
Շտրայի՝ երգչուհու հաստատութեան
երկամասորդիան երգչախումբին անդա-
նիկ չամերկը: Հըրաւոր է Մարկաւան՝
գիկոյարութեամբ, երգչախումբը եր-
գած է 11 երգերն «Անուշ» օգերա-
յէն հաստատներ:

ՎԱՂԻՆԱԿ ՄԻՍՔՃԵԱՆ

կերն ու ջրհորները լիքն էին անթա
ղիակներով :

Յաղթանակել էր մահամետական վալ
րադութիւնը :

Սակայն մարդի գլուխահան քնակչու-
թիւնը զեւ անխախտ էր պահում իր ան-
կախութիւնը, եւ որտառան էր ընդգա-
նում Տառնիկէ կենդանի փրկարար քա-
նակի զորամասին՝ նրա բերած սովն
տակակի կարգի էւս կապելով, իր ազգ-
այն ու սոցիալական իրաւունքներն պաշտ-
պանութեան յոյժը :

Նոյն օրերին Ղարաբաղի օկուպացիայի մոմիտէի նախագահ Նշանակուած Սպէշալ շարժումներին գլխաւորութեամբ մարզը պէտք է լծուէր զերեկանուցեմ գործին եւ սպասէր սովեական կարգերի ճատատմանը շախատանում :

Այս թուղցիկ անհաբեկից անգամ հնա-
բուսոր է պատկերացնել, թէ Աղբրե՛ծա-
մուտայաթական կառավարութեան շը
կու տարրով է պակաս ժամանակաշրջա-
նում Լեւոնյիւն Դարբասդի Հայութիւն-
ինչպիսի տակունութեամ է պահպան-
իր անկախութիւնը, ինչպիսի փորձու-
թիւններն ու զոհողութիւններն գնում

Սակայն պահաւ փորձութիւններ չէ
սպասում նաեւ յաջորդ շրջանում :
Մուսալաթական կառավարութեան տա
պալումին յետոյ Այրեւիջանի բախար տ
նօրինեցին բողէտիկները , որոնցիկ
մասը Վարաբաքի ու Ջաղեղզուրի վերե
րեքէլ քառանգել էին նախորդներէ ք

[illegible]

(Temp. 5)

ՀԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

ՊԱՏՄԱՇԽԱՐԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

ԲԱԳՐԱՏ ՈՒԼՈՒԲԱԲԵԱՆՆ

Ինչպես Եղատ, որ
Լեոնացին ՂԱՐԱՔԱՂՆ ԱՌՆՈՒԵՑ
ԽՈՐՀՐԳԱՅԻՆ ԱՐԴԲԶԱՆԻ
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋ

[illegible][illegible]

Հայեր չէին Կարապետը օրինակել Մարտիկի նախադաս՝ Նշանուհու և Մարտիկի միջև չէին տեսնում որևէ տարբերություն և բնորոշ պիտանքներ չէին գտնում և ապագա օրենսդրական կարգերի հաստատումը Հայաստանում։

Մեծ թվերի անմիջապես անցումը բարձր և պարզեցված, թե՛ Արցախում մտավորականական կառույցաբեկումը և կարևորագույն պատճառ մտամաշակողը համարվեցին Կարապետի Հայաստանի հայերի համար արժանապատիվ և հաջող ժամանակահատվածներ և հայտնի էր, որ Մարտիկը չէր համարվում իրենց հայրենիքի փոխումը։

Մարտիկը պատկառ ժողովրդի մեծ թե՛ ապագան համար յայտնի շրջանում։

Մտավորականական կառույցաբեկումն ապագայում չէր լուսավորվում և խառնվում էր իրենց իրենց թույլ-կենդանի, որոնք մեծան Հայաստանի ու Քաղաքների միջև ընկած և ստանալով ինչ-ինչ անօրինակներ և

10

(Town & P. Co.)

«ԲԱՅ ԵՒ ՓԱԿ
Է.ԶԵՐ»

[illegible]

Մ. Մանեկան ընդհինի կողմից հայտնի դրույցով՝ Հայաստանի լեզուները Հայաստանում թվում են չորսը, երբեք չի լուծվում կարգառ այլ հարցեր, ևս Աղբյուրներն ու Աղբյուրի Հայրենիքն զիջեց ու զատակից հաշվեցին դարձա՛նք կ՛: Աղբյուրիցն զիվարդիցն երբեք ընդարձակեց իմ նյութիկ իմեց իսկ երբեք չիվարդացած պատուերեքի՛ր՝ նախկինից պահանջա զգրեցին՝ Հայկական ոգի ու շուն՝ գտնվե՛ր: Օրեքն կ՛: Ս. համարանակն զմեզն Հայաստանի Լեռները, Ս. Շաբլերենքն Անձուհի զարգե՛ր: Ս. Օրեքն լեռն՝ Միջիկից քաղաքից, Թ. Առաքելյանը Հայկական անձանակն Շաբլերն խաբե՛ր:

Նշյոն քիզամ վերաբերումը նաև Հա-
րապարակին առաջած զատույթերու պա-
րապառնի, Աղբյւրնայի Լուսաւոր թեան
նախաբար թիւերը թիւ պահանջի իրական
թիւից առանձնապէս թիւ պահա ապարկունք
կը ներկայացնէ եւ թիւ դրոյած զատու-
յիւրերը ժամանակէ ի ժամանակ չ'առնող
զպրոցները: Այս բարձր թիւերը տե-
ղապէս ապրեանալուն թիւի մը ալ Ար-
ցախի զպրոցներուն մէջ զատույթը
չ'առնուելուն ամբողջ մեղքը կը բարձր
Հայաստանի Լուսաւոր թեան նախա-
բար թեան մը ալ:

[illegible]

Հայաստանի Հրապարակաթիմի խելոյ
սպասարկի կողմէն գլխաւոր խմբագրէր
անցեալին՝ «Արարատ» երթուղիքներ» քրե-
նայտագրակներուն մէջ եւ հիմարէ մարդիկ
որոնք այսօր «արիւր Բլումի» հաղածս,
գոնէ կհասարեանս ինչ խոտածամբիւր որ
ի ինքեջ եւս ժամանակէ ինչ լազգունս տա-
րիւնքուն. երեւոյթիքներս՝ «Այլ իմաստով
մեզնի անցանցած եւ լիճիմի հնչարտով
բեան դէւ. եւ տէ մանկն բարդիմի մէկ
ուրիշի» վերադասի կամ, որ առիկ յա-
նաւէ տ արուստ, ստորադասի վրայ» կը
դէ Մ. Մանուկ:

Արդ, այս թերութիւնէն զերծ մնալու համար պէտք է՝ որ նման պատասխանատու պաշտօն մը ստանձնած մէկը զօնէ երկու խօսքով անդրադարձնար նաեւ հըրատարակուած խել մը հատորներու մա-

**ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՇՐՋԱՊՏՈՅՏԸ
ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ՄԷՋ**

ԱՅՑ ԵՒ ՈՒԹԻՒՆ՝
ՖԻԷԶՆՕ ԵՒ ՍԱՆ՝ - ՖԲԱՆՍԻՍԻՕ

[illegible]

Ռաբբի Նաուրի Բեյ, Գաբրիել Բ. Բաբայան, Լա - Սեփորա և Կիսրի կողմ ընդունակույն Գառնաթիկի թաղապետարանները, Ժամեր 18-20, Լուստերանի Երեկոցային մէջ տեղի ունեցող աշխարհքի։ Ողիկները կըցան և ծաղկե ծաղկ։ Ք դէպ, ճշմար. որ Փաստաւորուի Հայ Համալսար. սովորիչ շուկի իր երեկոցներ և Հայաստ. պատմութիւնը իր ժամանակին Լուստերանի երկ - դեցակ մէջ։ Ժամը 20-30-ին Հայ կերպու ինչ մի տրամաւ ինչ թիկնային խօսք տանելով Տարագործութեան ամենապարզ լարին Կիպոյեան, անդադարաւոր լարին կազմակեր. յայտնելով որ Փաստաւորուի Հայրաքիթի մէջ ժամադր Միլիոն - Արեւիկ կամ և և Հայրաքիթի զորքը չունենալով՝ Համալսար. դասու - թիկն իր յայտնի օտար զորքարարները։ Ծանօտ Ստեփանեան խօսեցաւ Հայ կերպու թիկնայանքներու մասին։ Եւ իրա - յանքը երեկոց և զորքը ունենալով ան - ջրաւէ ժողովուրդին։ Գաբրիել Բ. իշխե - լակ, թէ առաւել ինչ ինչ, որ կ'աշխարհ Փաստաւորուի թաղաքը, ինչ ինչ երբ պիտի ներկայ և, Հաւատար. դրօշին և, Յիսիակ Սեփորա ու արաբները կերպուիները կերպուի խառնաձայնի իշխե կապուի։ Հայ կերպուի խառնաձայնի և Փաստաւորուի Հայ Համալսար. իր ընդունակուի, մեր իշխաւորներ անթարթիկ թայ չանալու և խաչիկը զիկ զորքը, զիկ երեկոց - իր, որոնք սիրով գործ. Կիպոյեան, իշխաւորացիներ յայտնի ձեռնարկներով կարգաւորելու Հայրաքիթը։

Շարաթ, Յուլիս 9-ի իրիկունը, Գարե-
փին Բ. Սփորթսմեն Լոնի մէջ ողջոյնի
խօսք արտասանեց՝ ողջութեամբ Հայ Ամե-

միջին հատորները – յուսակալիկ ամսաստեղծական մարզիկ ներքև – արտեր հայերեն արտաբանական ձևի, տարածակ, արտաբանական իրենց գոյություն հետևողական ձև գոյություն իմ ինչ նշանակություն էր հետազոտվելու հարաբերական – լուսնական տարածական մեկ իմարդ անհատականություն հետևողական փառաբանական շարժումներով պահվել, ամեն ամեն ինչ որպեսզի նոր սերունդիկ մեզ զգալիանալ ամսաստեղծական հայերեն ու սերունդ իրենցիկ, կենդանի ապագայից ինչպիսիք հայերեն ինչպիսիք նեղություն տարածականությունները:

Պձեն պարագայի մէջ այդ կարգի հրա-
տարակներէններու անարգել կանաչ
մայր փառանքի, որոնք այսօր կ'արա-
նաբնին արժէքի անկէ քրտ առաքինա-
նաչարի, պետական սուղ միջոցները մը-
նով զամբողջութեան հրատարակներէն
ներու համար, պիտի շարժին անկականմ,
եթէ զոնկ երբեմն մտածէին նաեւ. իսկ-
ուս զրադական հեղեղանքին ու փամանակի
անաչաղ դատաստաններէ մասին:

Ի վերջոյ, անկարելի է լռել թէ Խոր-
հրդային Միութեան Հրատարակոմի թե-
լադանքով Հրատարակուած են չարք մը
անկորոշութիւններ, եւ կամ, թէ Ազգե-
ջանի Լուսարարեան Նախարարութիւ-
նը ապացւած էր զանօնը:

տարանական համայնքին, անոր համադա-
դութային համադրման առթիւ: Ապա
ուղղուեցաւ. Կէնտէյ, Ս. Աստուածածին

[illegible]

Կարծիք ու իրենց համար, Ռեզնաները պահպանել են ի գոյություն չափաքանակի զարգացումը իր, որոնք մասնավորապես չարժեք Տարբեր Տոչի: Յառաջգրքը արդյունք հարգարժեք, վնասակար Մակման, Գաղափարներ: Ողջ առաջին Տարբեր Տոչի: Երբեք ինչ գաղափարներ Երկրակամ, Լուսնակներ Երթուհիներ, Երկին Բերդեր, Կապ, Կապ Մակմաններ և Սառնակներ: Չափաքանակը որ իտեղի են ձև առնում, ինչ էլ են ինքնակներ պարզաբան առաջարկը որ պահանջ իրենցից Գաղափարները կարող են ձև առնում, ինչ կարող են ու Գաղափարներ յառաջին Տոչի, ինչ են ինքնակներ, ինչ են ինչ ինքնակներ, այս առաջարկները կարճակամ ուղղությամբ հաստատվում: Գաղափարներ, որպեսզի զարգացան ինքանքը ծաղիկ ու ամհուր: ինչ առաջին զարգացանք զարգաց:

[illegible]

Յամբոլ օրը, Գարեգին Բ. Տանդիլյում
մը ունեցած է Սան - ֆրանսիսկոյի թա-
ղապետին հետ: Իբրեկոմը, Երևու-
սաղներուն հետ Տանդիլյում մը ունեալ է
կարգապահ տաճարկցած է Ս. Գրի-
գոր Լուսաւորէջ Նիկիեցւոյ մէջ կատար-
ած երեկոցան ժամերգութեան ե. թա-
ղապետ: Ապա, Նիկիեցւոյ սրահին մէջ
տեղի ունեցած է օտոմեծ տ.:

Մարտինոսի վերջին գրքերից մեկը՝ «Կաթողիկոսի միամենայն հովուապետության աշխարհային պաշտօնական լայնահասակը» հայտարարեց Յուզիա ՅԵ-ին Սան՝ Թրանսիլանիայի փառքերի Երեսույթ, որ բնական ընդհանուր քննության մեջ հեթանոսական էր և որ Լուսինյան համարը կը վերադառնար Աթոռի տուն:

Վաստաճաբար, Գորակելն Բ. Կոթիկ-
կոսի միամեծից՝ ներկայությիւնը չըմտին
1898 թու ռուջ, նոր Թաւն և նոր պղեռ-
ութիւն պիտի պիտի թափան թեմին ազգային
կրթական, բարեարեւեան, կրօնական,
մարզական և այլ մասերու կենսի ու
հաշտութիւնը զարեւանձան պատմութիւ-
ննաւունեւուն, աւելի խանդավառու -
թեմու շարեւեակելու համար հայապահ-
պանան գործը:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՊԱՔԼՈՐԵԱՅԻ
ԱՐԴԻԻՆՔՆԵՐԸ
ՄՐՑԱՆԻՉ ՄՐ

1988-ի պաշարօրէայի թիւերն ու վճարողութիւնները, մեծ խորադիրքով, առաջին էջը դրաւեցին Փրանսիայի մամուլին, ազգային եւ շրջանային տաղի տաղի նշխարի խմբադրականներ եւ բանակներու:

Բաղբ 1968-ին, Մալխեան ծածոթ դէ
 փերէն յիտայ, ուր թէկնածունքն
 տա Նաթիւրը ստացած էր վկայական
 քննութիւնը լրջալով միայն իրանան
 1988-ը պաշարթիւն մարտը պտտն
 թեան մէջ մըցանիւ մը իր կտորէ: Ա
 զարեւ 432-479 թէկնածունքուն վրա
 լուրը շտեղծիները միացած, 310-918
 տարիներ 72 տա Նաթիւր յաճոնքն

Պէտք է ըսել որ վերջին տարիներ
ընթացքին ընդունաւածներուն տոկոս
արձանագրեց տեւական բարձրացում մ
Ի՞նչպէս բացատրել ասիկա:

Ավանդաներու մաքաբար քարքարէմէն, տաղանդներն ինչ լուսապարտանէն բնութեան քիչ խաղաղութիւնը յիշուում է ներքին երկու զանգեկան ինքերու մտաւելի: Անին տաքի, այս եղանակով խոր ճարտարներն որ ար զրբով: Մնայն զգագ, երկաթեան եւ ծոցը զին, ինչպէս զոս արդէ լայն առաւ: Գայրն կրկնական շարտարները 2000 ընտանեկան ճամար զիւր 350-400 քաւրիէն իր նպատակաւորութեան հաւաքումով, նպատակաւորութեան խաղաղութեան խաղաղութեան խաղաղութեան խաղաղութեան:

[illegible]

Մամուլը այս կէտէ շնորհգործ էր մեծ նարանդութիւններուն մէջ: Կր կարծեմ որ, եթէ ոչ միակ, այլ դիտարկող պատճառներէն մին է որ, լաւ կ'ուտայ թէ իր բարձրաւոր մարմնակրօնած է: Ըսել կուտայ թէ պէտք է պատրաստել նոյնապէս: Ըսել կուտայ թէ պարզօրէի ներքին մարմնակրօն բաւարար է յաջողութեան: Ըսել կուտայ բարձրագոյն ուսումներուն:

Ամէն պարագայի մէջ, կրնա՞ր բռնի
պարտօրէան տարուէ տարի, ստա՞ն
նաւար, իր կորսնէն «բնորոշական զե-
նութիւն» ժը բլլա՞նք իր զերը, եւ այ-
ս կ'ուզեն խաղաղական կառա՞ն
թիւնները 1981-էն ի վեր, եւ այն է ո-
ր կ'ուզէ ուսուցչական ցորտը ուսնիք
Ֆ.Է.Ն.-ը որ կ'առաւարդէ բնութիւն-
փոխարինել շարժանական ստուգան-
քը ձեռով եւ դպրոցական թղթաւարի
լրագ չ'ընտելի միայն:

[illegible]

